

15-9
15
ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ Ι. ΜΑΥΡΟΜΜΑΘΗ

460

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΖΟΝΤΕΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΣΜΟΣ

(Αναμνήσεις—'Αποκαλύψεις)

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΠΑΤΡΙΔΟΣ"

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ Ι. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ

1/3 2ο. 161

946

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΖΟΝΤΕΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΣΜΟΣ

Προφητείες

(Αναμνήσεις—Αποκαλύψεις)

EDWARD G. B. BATH

PROLOGUE

THE HISTORY OF THE

ROMAN EMPIRE

BY

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἔτων ἀπομάχος τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τῆς πολιτικῆς, ἀπὸ Ἰδετίας δὲ μάλιστα Πρόεδρος τῶν Ἀπομάχων (1), μετὰ τοῦ προσήκοντος οὐχ' ἦιτον ἐνδιαφέροντος καὶ μακρὰν πάσης κομματικῆς ἢ ἄλλης προκαταλήψεως, παρηκολυθησάμεν τὰ ἀπὸ Ἰδετίας διασφραδίσαντα μεγάλα, ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ, ἔθνικα γεγονότα. Συμμεριζόμενοι ὀλοφύχως τὴν χαρὰν καὶ τὸν θανασημὸν τῶν πραγμάτων Ἑλλήνων διὰ τὰς ἐπιτευχθείσας μεγάλας ἔθνικας ἐπιτυχίας καὶ τὴν πραγματοποιήσασιν ὀνείρων, αὐτὰ οὐδὲ νὰ συλλάβωμεν ἄλλοτε ἐτολμῶμεν, εἰλικρινῶς δὲ καὶ ἀμερολήπτως φέροντες, ἐν κύκλῳ φίλων καὶ γνωρίμων, καὶ τὰ ἐσωτερικῶς ψικτῆρα, μετ' ἐκπλήξεως καὶ ἀγαπητικῆς συνάμα παρατηροῦμεν ὅτι, καὶ κατόπιν τοσούτων καὶ τοιούτων διαπραχθέντων, ἐπὶ τοῦ τέως Βασιλέως Κωνσταντίνου, μεγάλων κατὰ τοῦ ἔθνους δεινῶν, οὗτος μὲν τολμᾷ ἔτι νὰ σκέπτηται καὶ διὰ παντὸς μέσου νὰ ἐπιζητῇ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, κοινωνικὰ καὶ δὲ τίτες παρ' ἡμῖν τάξεις ἢ πολιτευόμενα πρόσωπα, τολμῶσιν ἐπίσης, ἔστω καὶ κούφα καὶ ονομαστικῶς, νὰ προσιτίωσιν ὡς σημαίαν τὸ ὄνομα οὗτω μωροῦ, ἀλλὰ συνάμα καὶ οὕτω κακοποιῦ καὶ κακοπίστου Βασιλέως. Δι' ὃ καὶ ἵπολαμβάνομεν ὅτι ἐπιτελούμεν καθήκον ἀγαθοῦ πολίτου, ἐξερχόμενοι τῆς ἀπομαχίας, νὰ ἐπιστρατευθῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς στιγμήν καὶ, μετὰ τῆς παρησίας καὶ τῆς φιλαληθείας ἐκείνης, αἵτινες διέκριναν ἡμᾶς, κατ' ἅπαντα τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν ἡμῶν βίον, νὰ ἀπεισο-

(1) Ἀπὸ Ἰδετίας, ἐπὶ πάντε συναχαΐς περιόδους, ἔσχραμεν τὴν τιμὴν νὰ ἐκλεγώμεθα Πρόεδρος τοῦ **Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν ὑπαλλήλων**. Ἡ πλειοψηφία δὲ τῶν ἐκλογέων ἀπεταλείτο πάντοτε ἐξ ἀνωτέρων συνταξιούχων ὑπαλλήλων.

νιδώμεν τὸν **Κωνσταντῖνον** ἀπὸ τοῦ φρονικοῦ, ὅπως ἀντιληφθῆ-
 μεν αὐτὸν ἡμεῖς αὐτοὶ, ὅπως κρεῖττον εἶχον ἀντιληφθῆ αὐτὸν ἐκεί-
 νοί, οἵτινες εἰς ἀμεσώτερον εἶχον ἔλθει μετ' αὐτοῦ ἐπαφὴν καὶ
 ἰδίως ὅπως πᾶσιν ἀπεκάλυψαν αὐτὸν αἱ πασίγνωστοι πράξεις του.
 Νὰ ἐξετάσωμεν ἀκολούθως τίνες εἶσιν ἐκείνοι, οἵτινες, καὶ μετὰ
 τοιαύτας πασιδήλους πράξεις, ἐξακολουθοῦσιν ἔτι νὰ **Κωνσταν-**
τινίζωσι. Ν' ἀποκαλέσωμεν δὲ ἐν τέλει καὶ τὴν νοσηροτάτην
 ἐκείνην κατὰστασιν, ἣν οὐ δύναται νὰ κληθῆ **Κωνσταντινισμός**.
 Πρὸς τοῦτο δὲ θέλωμεν ἀντλήσει καὶ ἐξ ἀποκαλύψεων καὶ ἀνα-
 μνήσεων, αἵτινες οὐδόλως ἔσονται νέαι πολλοῖς τῶν ἀναγνωστικῶν
 ἡμῶν. Εἶχομεν ἄλλοτε ἀποκαλέσει τινὰς ἐκ τούτων καὶ ἐνώπιον
 τῆς Βουλῆς, καταπολεμοῦντες τὸ Νομοσχέδιον τῆς Γενικῆς Διοι-
 κήσεως τοῦ Στρατοῦ, οὐνεπεῖς καὶ τότε πρὸς τὰς σημερινὰς ἡμῶν
 γνώμας, αἵτινες καὶ ἐκ τῶν ὑοτέρων τοσοῦτον ἐδικαιολογήθησαν.
 Πάσας δὲ τὰς λοιπὰς ἀποκαλύψεις εἶχομεν ἤδη ἀνακοινώσαι,
 κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, εἰς πλείστους ὁμοφρονοῦντας ἢ καὶ
 ἀντιφρονοῦντας, φίλους καὶ γνωρίμους ἡμῶν. Οὕτω δὲ, προκει-
 μένου θᾶπτον ἢ θοράδιον, ν' ἀποφανθῆ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς — καὶ
 ἰδίως ἡ νέα καὶ ἡ νεωτάτη Ἑλλάς — περὶ ὑψίστων ἐθνικῶν ζη-
 τημάτων, ἃς ἔχωσιν ὑπ' ὄψει καὶ τὴν ἀπὸ τοῦφρονικοῦ ταύτην
 εἰκόνα.

Ἄνάλογον δὲ καὶ ἐκ παραλλήλου φρονικωτάτην εἰκόνα δὴ ἠδύ-
 νατό τις νὰ ἀνεύρη καὶ ἐξαγάγη καὶ ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος πρὸ
 διετίας περίπου ἐν Ἀμερικῇ, εἰς Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, βιβλίου
 τῆς κυρίας Μπράουν. Διὰ τοῦ βιβλίου ἐκείνου, ἡ διακεκριμένη
 αὕτη Ἑλληνο—Ἀμερικανὴ συγγραφεὺς, δημοσιεύουσα τὰς ἐξ
 Ἀθηνῶν καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης ἐντυπώσεις της, μετ' ἧς εἶχε λά-
 βει ἐπανεπιλημμένως καὶ μακρὰς ἐνιαῦθα συνεντεύξεις μετὰ τοῦ
 Κωνσταντίνου, Γούναρη, Δούμανη, Στρέϊτ κλπ., ἀκριδέστατα,
 ἀληθέστατα καὶ ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ φρονικοῦ, ἀπεικονίζει τὰ τε ἐν
 λόγῳ πρόσωπα καὶ τὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου προεμελετημένην,
 προδοτικὴν καὶ καταχθονίαν ἐργασίαν των, εἰς τε τὸ ἐσωτερικὸν
 καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ζήτημα, ὡς καὶ τὸ κατὰ τοῦ Βενιζέλου ἄσθε-
 τον μίσος των. Τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος καὶ ἀποκαλυπτικότητος
 οὗτου βιβλίου εἶχε δημοσιευθῆ τότε περίληψις, διὰ τε τῶν ἐφη-
 μερίδων καὶ δι' ἰδιαίτερον φυλλάδιον. Ἐπίκαιρον οὐχ' ἥτιον καὶ

ἀναγκαιοτάτην ὑπολαμβάνομεν τὴν καὶ αὐτὴς ἀναδημοσίευσαι καὶ
τὴν ὡς οἶόν τε εὐρυτέραν διάδοσιν τοῦ ὡς ἄνω φυλλαδίου.

Συμφώνως δὲ πρὸς τὰ ἀνωτέρω, διατρέχεται καὶ ἡ παρούσα
πραγματεία εἰς τρία Κεφάλαια ὑπὸ τοὺς τίτλους **Κωνσταντῖνος,**
Κωνσταντινῆζόντες, Κωνσταντινισμός.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ Ι. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

Υ. Γ. Ἐγγράφομεν ἐν Ἀθήναις κατ' Ἰούλιον 1920, ἡμεῖς πρὶν
ἐπιτελεσθῆ ἢ τελευτήσει ἐν Παρισίοις κατὰ Βενιζέλου δολοφονική ἀπέπειρα, ἥτις τοσοῦτον δικαιολογεῖ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT NO. 100
BY
J. H. GOLDSTEIN AND
R. M. MAYER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT NO. 100
BY
J. H. GOLDSTEIN AND
R. M. MAYER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT NO. 100
BY
J. H. GOLDSTEIN AND
R. M. MAYER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT NO. 100
BY
J. H. GOLDSTEIN AND
R. M. MAYER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT NO. 100
BY
J. H. GOLDSTEIN AND
R. M. MAYER

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
RESEARCH REPORT NO. 100
BY
J. H. GOLDSTEIN AND
R. M. MAYER

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΓΕΝΝΗΣΙΣ, ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΑΥΤΟΥ

Ἀπὸ τῆς μεγάλης τοῦ 1821 Ἐλευθερίας, σέβαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος Βασιλοφρονούν, εἶχε καταστῆ Βασιλοφρονέσι-
ρον ἔτι, μετὰ τὰ λυπηρὰ, κατὰ τὴν τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Ὀθωνος,
παθήματα. Φρονούν δὲ οὐκ εἰς τὴν ἐκθρόνισιν, ἐκείνην εἶχε κατὰ
μέγα μέρος συντελέσει καὶ ἢ μὴ Παρξίς Διαδόχου τοῦ Θρόνου,
μετ' ἐκθρονισμοῦ εἶχε χαιρετήσει, τῷ 1868, τὴν ἀπόκλισην ποι-
οῦτον. Τὸ δοθὲν δὲ ἀπὸ ὄνομα «**Κωνσταντίνος**» ἀνεκάλεε εἰς
τὴν μνήμην ἡμῶν ὀνειροπολήματα, ἅτινα εἶχον περίου, κατὰ τὴν
ἐποχὴν ἐκείνην, διαλυθῆ. Δι' οὗ καὶ, μετὰ συμπλοκῶν ἐνδιαφέρων-
τος, ἀπὸ τῆς νηπιότητός του, παρακολουθῶν ὁ λαὸς τὸν Διάδοχον,
ἰδιαιτέραν εἶχεν αἰσθανθῆ ἐνχαρίστησιν, διὰ τὸ ἀεινήτητος Τρι-
κοῦτης, Προεδροπορῶς, κατὰ τὸ πέρασ τῶν ἐπιπέδα σπονδῶν
τοῦ Κωνσταντίνου καὶ παραστίας εἰς τὰς ἐξετάσεις του, ἐβεβαίω-
σθι ἐμαρτύρουν αὐταὶ φιλομάθειαν καὶ φιλοπονίαν. Ἐπιζητῶν δὲ
ὁ Τρικοῦτης τὴν ἀνωψώσθ τὸ γόητρον τῆς Βασιλείας, διὰ ἐνηλι-
κιάθη ὁ Κωνσταντίνος, παρὰ τὴν ἀντίδρασιν τῆς τότε ἀντιπολι-
τεύσεως καὶ τὰς τότε οἰκονομικὰς περιστάσεις τοῦ ἔθνους, διὰ
γενναίας ἐπιχορηγήσεως, διὰ τῆς Μανωλάδος καὶ δι' ἰδιαιτέρου
κατὰ τὴν Ἀνακτόρου, ἐπροικοδόμησεν αὐτόν.

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ἠδρόουτο ὁ Κωνσταντίνος, ἰδραιοῦτο καὶ ἡ περὶ
περιορισμένης διανοίας αὐτοῦ φήμη, ἠρωμένης καὶ μετὰ τοῦ
πειράματος ἐκείνου, ὅπερ συνέθω: χαρακτηροῦται τοὺς στενοκεφά-
λους. Οἱ χορηγοὶ οὐχ' ἦτον καὶ φιλοβασιλικὸι πολῖται ἐπεθῆμον
τὰ διορθῶσιν ἐν τῷ πείσματι ἐκείνω, ἰσχυρογνωμοσύνην
μᾶλλον, ὄθοῦσαν πολλάκις εἰς τὰ κατὰ καὶ μεγάλα. Εἶχον ἄλλως
ἐπ' ὄψει οὐ πολλοὶ μὲν εὐφρεῖς καὶ μεγαλεπήβολοι Βασιλεῖς με-
γάλων κακῶν εἶχον γίνεαι πρόξενοι εἰς τὰ Κράτη των, ἐνῶ, τοῦ-

πάντων, μετρίως διανοίας, ἀλλ' ὑπ' ὀρθοφροσύνης καὶ ἀγαθοῦ δαίμονος καθοδηγούμενοι, Βασιεῖς, ἔχοντες δὲ ἰδίως καὶ τὸ δώρημα τὰ διακρίνωσι καὶ ἐκλέγωσιν ἀγαθοῦς Συμβούλους, λίαν εὐηγοίησαν τοὺς λαοὺς τῶν. Πρόχειρον δὲ καὶ σύγχρονον τότε παράδειγμα τοιοῦτου Βασιλέως εἶχον τὸν Γουλιέλμον Α' τῆς Προωσίας. Εἰ καὶ μετρίως οὗτος διανοίας, μεγίστην οὐχ' ἦτορ εἶχεν ἀσκήσει ἐπίδρασιν εἰς τὰ πράγματα τῆς Γερμανίας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, γιγνώσκων τὰ διακρίνη ἐκείνους, οἵτινες ἠδύνατο τὰ τὸν βοηθήσουσιν εἰς τὸ ἔργον του καὶ πάσῃ δυνάμει υποστηρίξων αὐτούς. Καὶ ὄντως διακρίνας ἀνέκαθεν τὸν Βίσμαρχ, εἶχε μέχρι τέλους υποστηρίξει αὐτὸν, παρὰ τὰ μεγάλα ἐλατιώματα τούτου καὶ τὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀντιδημοικτικότητά του παρὰ τὸν καὶ αὐτοῦ πόλεμον τῆς λατρευομένης ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου Αὐτοκρατορείας, τὸν τοῦ Διαδόχου, ὅλος μάλιστα ἦτο ὁ Φρειδερίκος, τῆς ἀξίας αὐτοῦ οὐ λόγον καὶ τῶν πανιοχέριων εὐγενῶν! Οὐδὲλλως δὲ εἶχε δυσασετηθῆ κατὰ τοῦ Βίσμαρχ καὶ ὅταν οὗτος εἶχεν ὑποβάλει αὐτῷ τὸ περίφημον ἐκείνο ὑπόμνημα, δι' οὗ, μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτῶν ὁμῆς ἐλευθεροστομίας, ἐξεγείρειτο κατὰ τῶν ἐξεφαιρουμένων καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Αὐλῇ ραδιοσυριῶν οὐκ ἠγῆλων καὶ λατρευομένων ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου προσώπων, θαυμασιῶς διαγραφῶν οὐκ ἄμα, ἐν τῷ ὑπομνήματι ἐκείνῳ, καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Διαδόχου!

Ἄλλ' ἀνέκαθεν, ἀνυχώως, οὐδεμίαν εἶχε καταβληθῆ προσοχὴ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, ἅτινα εἶχον ἀποτελεῖσαι τὴν Αὐλὴν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Καὶ οἱ ὀλίγοιτοι δὲ ἐν αὐτῇ, ἄνδρες ἀξίας καὶ χαρακίτης, εἶχον θαμνηθῶν ἀποχωρήσει. Ἀνάλογος δὲ πρὸς τὴν Αὐλὴν ἐκείνου καὶ χείρων ἔτι εἶχεν ἀνέκαθεν καταρτισθῆ καὶ ὁ στενὸς καὶ οἰκεῖος περὶ τοὺς Βασιλοπαῖδας κύκλος. Καὶ εἶχε μὲν ἐκλέξει ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ὡς Μέντορος καὶ Διευθυντῆ τῶν σπουδῶν τοῦ Διαδόχου, τὸν τότε ἐν Ἀθήναις Γενικὸν Πρόξενον καὶ Σύμβουλον τῆς Γερμανικῆς Προσθείας Λέδερς, ἀξιότιμον καὶ σοβαρὸν ἄνδρα, τυμφυθέντα ἐν Ἀθήναις μετὰ διακεκριμένης Ἑλληνίδος, ὅοις εἶχε πράξει ὅ,τι ἦτο δυνατόν ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ Διαδόχου. Ἄλλ' ἀνέκαθεν, ἐπαναλαμβάνομεν, ὁ στενὸς καὶ οἰκεῖος τῶν Βασιλοπαίδων κύκλος ἀποτελεῖτο, ἄνευ ἐξαιρέσεως, ἐξ ἀμαθῶν ἀξιοπρατικῶν καὶ ἀσῆμων καὶ ταπεινῶν ἀλλοκολάκων, οἵτινες, οἵτιε τὰς ἐπαιτουμένης γνώσεις, οὐτε τὴν θέλησιν καὶ δύνάμιν εἶχον τὰ στρέφωσι τὴν φάσιν τῶν Βασιλοπαίδων πρὸς τὰ καλὰ ἢ καὶ ὑποστρέφωσιν αὐτοὺς τῶν φαύλων, περιοριζόμενοι μόνον εἰς τὸ τὰ θεραπεύωσι τὰς παρτοειδεῖς αὐτῶν ἀδυναμίας καὶ ἐν πεποιδῆσει

προσποιήσεις, ὅτι καθήκον αὐτῶν ἦτο οὐδέποτε ἢ ἀντιλέγοντι αὐτοῖς. (1)

Ἐξῆος δὲ πρὸς τοῦτοις ἀνέκαθεν καὶ ἀνειρέσθη ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἐν ἀμμοσαίρῳ, ἐν ἣ διηγετικῶς ἀπέπνευε μίσος καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολιτικόν, τοὺς βουλευτὰς καὶ τὸ Σύνταγμα, ὅπερ ὁ πατὴρ του εἶχεν δομοσπῆ νὰ τηρήσῃ καὶ δι' οὗ καὶ αὐτός θὰ ἐκαλεῖτο ἡμέραν νινὰ νὰ βασιλεύσῃ. Καὶ δὴ αὐτὸς οἶτος ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, εἰ καὶ ἀπεστρέφετο τὴν Γερμανίαν καὶ τοὺς Γερμανοὺς, ἀντιπαθῶς δὲ διέκειτο πρὸς τὸν Κάιζερ, εἰ καὶ στενωῶς συνδέετο μετὰ τοῦ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβροῦ του Ἐδουάρδου, Διαδόχου τότε τῆς Ἀγγλίας, τὰ αὐτὰ ἔχοντος ἀντιγερμανικὰ αἰσθήματα, καὶ συχνάκις μὲν μετέβαινεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ κατ' ἔτος εἰς Γαλίαν, οὐδέποτε δὲ σχεδὸν εἰς Ρωσίαν καὶ Γερμανίαν, οὐδόλως οὐχ' ἦτιον εἶχον ἐπ' αὐτοῦ ἐπιδράσει ὅτι ἐν τῇ Δύσει κρατοῦντες Κοινοβουλευτικοὶ καὶ φιλελευθεροὶ θεομοί. Ἐδοκίμοφρος οὐχ' ἦτιον καὶ εὐφύης, δὲν εἰσέφετο μὲν, φανερὰ καὶ κτηρηγμένως, κατὰ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ἐδυσχεραίνει, διότι ὑπεχεραῖτο νὰ βασιλεύῃ δι' αὐτοῦ. Περιστοιχισθεὶς δὲ καὶ ὑπὸ ραδιούργων μικροπολιτικῶν, πολυειδῶς προσεπάθει νὰ καταστρατηγήσῃ αὐτὸ καὶ νὰ καταπολεμήσῃ ἰδίως τὴν δημοκρατίαν μεγάλων πολιτικῶν κομμάτων. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ μὴ σταθερὰ ἐπ' αὐτοῦ ὑποστήριξις ἐπιφανεστάτων φιλελευθέρων πολιτευομένων, ὡς ὁ Δεληγιώργης, ὁ Κουμουνοδόχος καὶ ἰδίως ὁ Τρικούρης, μεθ' ὧν εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ συνεργασθῆ, οὐδ' εἶχε τηρήσει ἀγαθὴν περὶ αὐτῶν μνήμην. Δυσμενῆ δὲ μᾶλλον εἶχε τηρήσει υἰάλιστα μνήμην πρὸς τὸν ἐξοχώτερον ἐξ αὐτῶν, τὸν ἀειμνηστον Τρικούρη, ἐνῶ, ἐξ ἀνιθέτου καὶ συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τοῦ πολιτεύματος γνώμας του, εὐμενεσιέραν σχετικῶς εἶχε τηρήσει γνώμην καὶ μνήμην, πρὸς τὸν χορηγὸν μὲν, ἀλλ' ἐμπαιδιστάτον καὶ ἀπολυταρχικώτατον Βούλγαρον. Ἐνεκα δὲ τῶν γνωμῶν τούτων τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἐμμεταλλενομένων τὰς γνώμας ταύτας μικροπολιτικῶν ρα-

(1) Εἶχε προσκλήθῃ ὑπὸ τοῦ Βασιλόπαυδος Νικολάου γεωγράφου ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐνταῦθα ζωγράφος, ὅπως ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του περὶ εἰκόνων πινῶν. Ἀλλὰ τῆς ἐκφρασεύσεως γνώμης του μὴ συμπιπτούσης πρὸς τὴν τοῦ Βασιλόπαυδος Νικολάου, οἱ περὶ τοῦτον φίλοι καὶ Ἀδελφοί, πρὸς μαγίστην ἐκκλησίαν τοῦ ἀγαθοῦ ζωγράφου, πικρὰς ἐπέσειον αὐτῷ παρατηρήσεις διὰ τὰς τοιαύτας γνώμας του, ἅμῃ ἐπιτρεπομένου, ὡς ἔλεγον αὐτῷ, νὰ ἔχῃ τὰς ἀντιθέτων γνώμην πρὸς τὴν γνώμην Βασιλοπαυδῶν. Καὶ τούτο, ἐνῶ εἶχε κληθῆ ὁ ζωγράφος νὰ φέρῃ τὴν γνώμην του!

διοργάνων, είχαν ελλείδει και αὐτοὶ οὐκ αὐτῶν Βουλῶν διαλύσεις, ἢ διὰ τοῦ τρόπου τούτου καταπολέμησις τῶν μεγάλων κομμάτων, ἢ δημοκρατία πολλῶν καὶ μικρῶν τοιούτων καὶ τὸ ἀκνυβέρνητον οὔτω τοῦ Κράτους. Ταῦτα δὲ πάντα εἶχον προκαλέσει τῷ 1874 καὶ τὸ περίφημον ἄρθρον τοῦ Τρικοῦπη «**Τίς πταίει**», ὅπερ εἶχεν ἐγκαινίσει νέαν καὶ ἀληθῆ Κοινοβουλευτικὴν ἐποχὴν.

Ἄλλ' αἱ ἀνέκαθεν ἀντικοινοβουλευτικαὶ τάσεις τοῦ Βασιλέως Γεωργίου δὲν εἶχον ἐπιτελῶς ἐκφραζομένη. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ, μετ' 20ετῆ ἔκτιστε κανονικὸν Κοινοβουλευτικὸν βίον, καὶ Ἰανουάριον τοῦ 1895, σκευωρηθεῖσα ἀνατροπὴ τοῦ Ὑπουργείου Τρικοῦπη, ἡ αὐτῆς ἐπάνοδος εἰς τὰ Βασιλικὰ Ὑπουργεῖα, ἢ διὰ τούτων ἀποτυχία τοῦ Τρικοῦπη, κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1895, ἢ ἱστορία ἐξουσίας καὶ ὁ θάνατός του.

Παρὰ τὰς τοιαύτας οὐχ ἥτιον τάσεις τοῦ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ἔχων, ἐπαναλυζόμενον, εὐαισθησίαν πνεύματος καὶ ἀγνήτην καρδίαν, δὲν ἐμνησκιάσει, οὐδ' ἐπέμενε, ἐκ πείσματος, εἰς τὰς ἐσφαλμένας γνώμας του καὶ τὰς προσωπικὰς ἀντικαθερίας του. Τοῦναντίον ἐγιστάμενος καὶ τὴν ἐπίδοσιν τῶν περιστάσεων, ἐποιεῖτο πολλάκις καὶ ἀποσιμῶν ἀναστροφάς. Κατὰ τὴν δίοδον δ' ἡμῶν διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, εἶχομεν λάβει ἀφορμὴν νὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς ἀμνησκιακίας τῶν καὶ τῶν διαθέσεών του νὰ ἀκούῃ ἔστω καὶ μικρὰς ἀληθείας παρὰ Συνεδούλων τοῦ Στέμματος, ἐχόντων τὸ θάρρος νὰ εἴπωσιν αὐτάς. Ἐπιτελῶς λημονήσας τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἄλλοτε καθ' ἡμῶν δυναμείαν, διότι, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Τρικοῦπη, ἐπαυτοῦν κτὶ δομιέως εἶχομεν ὁμιλήσει εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ 1895 καὶ 1896 κατὰ τῶν Βασιλικῶν Ὑπουργείων, διὰ πολλῆς εἶχε τιμῆσει ἡμῶς κατόπιν εὐμενείας, εἰ καὶ εἰς πολλὰς περιστάσεις εἶχομεν ἐποβάσει αὐτῷ μικρὰς ἀληθείας, κατανοήσας δι' ἡμῶν οὐδεμίαν αὐτῶν ἐνεπνεόσιο ταπεινῆς ὑποτροβουλίας. Οὔτω ἴ. γ. διὰ, κατὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1910, ἀφιχθεὶς ὁ Βενιζέλος, εἶχεν ἐκφωρήσει ἀπὸ τοῦ ἐξώσιον τοῦ Μεγάλου Ξενοδοχείου, τὸν θαυμάσιον καὶ οὐκ ἀνηρητικώτατον ἐκεῖνον λόγον, δι' οὗ, μὲ κίνδυνον νὰ δυναστεύσῃ τοὺς φανατικωτέστους φίλους του, εἶχεν ὁμιλήσει ὑπὲρ **ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ**, ἐπομένως ἀποκρούσας τὰς περὶ **ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ** τοιαύτης γνώμας αὐτῶν, ἐμπνεύσας οὔτω θάρρος τοῖς οὐκ ἀνηρητικοῖς καὶ πράγματι φιλοβασιλικαῖς πλῆταις, **ΑΥΘΩΡΕΙ** οὐχ ἥτιον ἐσπένσαν οἱ καλοθεληταὶ περὶ τὸν Βασιλέα κίβλοι **ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΣ** νὰ γνωρῶσιν αὐτῷ, ἀπὸ τῆς **ΑΘΗΝΑ-Ι-ΚΗΣ ΑΕΣΧΗΣ**, **ΟΤΙ ΕΙΧΕΝ ΕΞΥΒΡΙΣΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ!** Ἐφόρτες δὲ τὴν ἐλαφροῦσιν τὸν Βασιλέα δύσθημον ὡς ἐκ τούτου καὶ παραπονούμενον διὰ τὴν τοιαύτην καὶ αὐτοῦ ἐπίθεσιν, εἰ καὶ εἰς

ΟΥΔΕΜΙΑΝ ΑΠΟΛΥΤΩΣ διετελούμεν ἕτι τὸ Βενιζέλου πολιτικὴν σχέσιν, ἐπιτόμως οὐχ ἥτιον καὶ μετ' ἀγαπητικῆς διεμαρτυρηθῆμεν κατὰ τῶν τοιοῦτων ψευδοστάτων πληροφοριῶν, ὑποδαλόντες συνάμα καὶ τὴν ἀπορίαν καὶ λύπην ἡμῶν «**τίς τὸν ἐπιήρχον περὶ τὸν Βασιλέα πρόσωπι, δυνάμενα καὶ ἐπιθυμοῦντα εἰλικρινῶς νὰ διαφωτίξωσιν αὐτόν. Τὸν ἀρεκαλέσαμεν δὲ αὐτὸν ἀναγνώσῃ, κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ προσοχῆς, τὸν λόγον τοῦ Βενιζέλου, ἰδίαν οὕτω μορφῶνων γνώμην, καὶ εὐδοκῆσῃ νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν τὰς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ λόγου ἐν-υπόσεως του**». Καὶ οὕτως ἀναγνοὺς ὁ Βασιλεὺς τὸν λόγον ἐκεῖνον καὶ πεισθεὶς ὅτι ψευδέσταται καὶ κακόβουλοι ἦσαν αἱ χορηγηθεῖσαι αὐτῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίαι, ἀπέστειλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν προίαν τῆς ἐπαύριον τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Στρατιωτικοῦ τοῦ Οἴκου ὑποστράτηγον ΑΓ. ΠΑΛΛΗΝ, ὅπως εἰχορηγήσῃ ἡμᾶς, διότι τόσον εἰλικρινῶς εἶχομεν διαφωτίσει αὐτὸν ἐπὶ τῷ προκειμένῳ. Ὅταν δὲ ἐπανέϊδομεν μετ' ὀλίγον τὸν Βασιλέα, ἐλάβομεν καὶ αὐθις ἀφορμὴν νὰ ἐποδελξώμεν τὸ ἐπερχόμενον κακὸν ἐκ μικροραδιοφονιῶν καὶ παρεχόμενων τοιοῦτων ψευδῶν πληροφοριῶν ἐπ' ἀνειλικρινῶν καὶ ραδιοφονῶν περὶ αὐτῶν προσώπων.

Ἄλλ' ἐνῶ τοιαύτως ὁπωσδήποτε εἶχε γυῖμας ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος περὶ Συνταγματικοῦ καὶ Κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καὶ τοιαῦται ἐξέφαινοντο μικροραδιοφονίαι ὑπὸ τῶν, περὶ τὸν Βασιλέα, Ἀδελφῶν καὶ ἄλλων μικροραδιοφονῶν πολιτικῶν κέκλων, καὶ ἡ Βασίλισσα Ὁλγα, χρηστὴ ἄλλως Βασίλισσα, ἀληθῆς Χριστιανὴ καὶ φιλόανθρωπος γυνή, εἶχεν οὐχ ἥτιον διακρίνει ἀρχῆθεν μέθοι τέλους **Μεγάλη Δουκίσσα τῆς Ρωσσίας** μᾶλλον ἢ **Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων**, κατεχομένη ὑπὸ τῶν ἀπολιταρχικῶν τάσεων τῆς Ρωσικῆς Ἀδελφῆς καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ συμφερόντων τῆς Ρωσικῆς πολιτικῆς. Αἱ δ' καὶ τὴν ἐσχάτην ἔτρεφε περιφρόνησιν καὶ μῖσος πρὸς τὸ κοινοβουλευτικὸν πολιτεύμα, τὴν Βουλὴν καὶ τοὺς βουλευτάς, πολυετῶς δὲ πάντοτε, διὰ λόγων τε καὶ πορρωσμῶν καὶ χειρονομιῶν, αὐτῆ τε καὶ οἱ περὶ αὐτῆν, ἐξεδήλων τὴν περιφρόνησιν τῶν ταύτην. Ὅταν δὲ ποτε ἦ, ἐννοουμένη ἄλλως ἐπ' αὐτῆς, ὁζῦνος τοῦ Ἀδελφου Σαζίνη (θυγατρὸς τοῦ Πετρούμπη Μαυρομυχάλη καὶ ἀληθῆς Ἑλληνίς) εἶχεν ἐγρηθῆ τῇ Βασιλείῳ **νὰ ἴδῃ αὐτὴν Ἀδελφά-ετραν ἐν Κωνσταντινουπόλει**, εἰλικρινῶς καὶ ἐπιτόμως εἶχεν αὐτῇ διαμαρτυρηθῆ κατὰ τῆς ἐσχῆς ταύτης, εἰσπῶσα ὅτι καὶ **Κωνσταντῆ** ὑπελάμβανον τὴν Θεσσαλονικὴν ὡς εἰρηκοῦσαν τῇ **Κωνσταντινουπόλει** ἀνῆκε τῇ **Ἀγίᾳ Ρωσσίᾳ**, ἐπὶ οὐδὲν **Ἀδελφά**!

Τοιαύτη, εὐμένως Ἀντισηναιαγματοεικήν, ἀντικοινοβουλευτικὴν καὶ ἀντιπατριωτικὴν ἀτμοσφαῖραν διαρκῶς ἀποπνέοντες ὁ Διάδοχος καὶ οἱ Βασιλοπαῖδες, ἐν αὐτῇ τῇ οἰκογενειακῇ των εἰσιτά, διηρκῶς δὲ ἀναστρεφόμενοι περὶ αὐτὸν σιενὸν φαύλων καὶ ταπεινῶν αὐλοκολάκων κύκλον, ἐπόμενον ἦτο νὰ μὴ ἔχῃσι μὲν εὐδὸ καὶ ὑψηλὸν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, νὰ καταληφθῶσι δὲ καὶ οἷοι ὑπὸ σιενῶν ἀντικοινοβουλευτικῶν καὶ ἀπολυταρχικῶν ἰδεῶν καὶ ὑπ' αἰσθημάτων περιφρονησεως πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τοὺς βουλευτὰς, οὐδένα δὲ νὰ αἰσθάνωνται σεβασμὸν καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τοὺς ἐκάστοτε παρ' ἡμῖν ἡγέτας τῶν πολιτικῶν κομμῶτων καὶ τοὺς Κοινοβουλευτικὸς Προεδρικοὺς Προεδροὺς. Δίαν δὲ πρὸς τοῦτοις ἐπιπολαίως διεληθόντες τὴν ἀρχαίαν καὶ νεωτέραν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, ἐπιτελῶς δὲ ἀγνωσοῦντες καὶ τὴν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1921, ὑπετίμων αὐτὴν, ὡς μυθοπλασίας ὑπολαμβάνοντες τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων τῆς Ἐπαναστάσεως ἐκείνης καὶ περιφρονοῦντες καὶ μνηκτορίζοντες τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν.

Ἀνάλογον δὲ πρὸς τὸ περιβάλλον καὶ τὰς γνώμας ταύτας εἶχε διαμορφωθῆ καὶ τὸ λεκτικὸν καὶ ἡ γλῶσσα καὶ τὸ ἦθος καὶ αἱ ἰδέαι ἐν γένει τῶν Βασιλοπαίδων. Ἐκ τοῦτου δὲ καὶ αἱ χυδαιότηται ἐκεῖναι καὶ θανατούται ἐκφράσεις καὶ χειρονομίαι, αἵτινες οὐ μόνον δὲν ἦσαν ἴδιαι Βασιλοπαίδων ἢ καὶ ἀπλῶς εἰς ἡμέρων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπεμίμητοκον ἡμῖν τὴν πρὸ 60 καὶ πλέον ἐτῶν γλῶσσαν τῶν χυδαιότητων τότε κροσπολῶν ἢ καὶ τὴν διασωζομένην εἶτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, φρασεολογίαν ὁρροβίαν κατεταναίων τοῦ 1821. Ἰδίως δὲ ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Βασιλοπαῖς Γεώργιος διεκρήνοντο διὰ τὸ λεκτικὸν των τοῦτο. (1)

(1) Ὡς δείγματα χαρακτηριστικὰ τοῦ ἠθους καὶ τῆς καλλιλογίας τῶν Βασιλοπαίδων καὶ τοῦ περιβάλλοντος αὐτῶν, μετ' ἀγῆρας ἀναγκαῖα μετὰ νὰ παραθέσωμεν, μεταξὺ μυρίων ἄλλων, τὰ ἐξῆς, ἀρκούντως καὶ κρείττον παντὸς ἄλλου τρόπου ἀπεικονίζοντα αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ :

Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1897—1898, ὁ Κωνσταντῖνος, τριακοντούτης τότε καὶ ἀντιδημοτικώτατος ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου πόλεμου, εἶχεν ἀρῆσει τὴν γενειάδα του. Ἐν τινι δὲ οἰκίᾳ, ἐν ἣ, ὡς μὴ ὤφειλε, τακτικῶς ἐσύχναζεν, ὄμιλος μεταμφισσμένων καὶ ἀρίστων οἰκογενειῶν ἐπαίραζαν τὸν Κωνσταντῖνον εἰπόντες αὐτῷ : «**ἮΨηλὸς εἶσε. Ἐν εἰς πηγαίνουν τὰ γέναια καὶ πρέπει νὰ τὰ ξυρίσητε**». Οὗτος δὲ μεγαλοφῶνως καὶ ἐνώπιον τῶν περισταμένων κυριῶν, ἀπεκρίθη : «**ΝΑ ΜΟΥ ΣΤΡΙΣΗΤΕ ΤΑ ΑΡΧ...**».

Μετὰ δεκαετίαν δὲ ἐκτοτε, κατὰ τὰς μεγάλας στρατιωτικὰς ἀσκήσεις, πρὸς ἀξιωματικῶν, εὐλαβίστατα ἀσπασθέντα νὰ δικαιολογηθῆ

Καὶ ἡ φιλελευθέρια τῶν δὲ καὶ αἱ ἰδέαι τῶν πρὸς ἀποτίμητοιν καὶ πρὸς ἀπόκτησιν βλοῦτον πᾶν ἄλλο ἐμαρτύρουν ἢ ἀρχὰς καὶ αἰσθημάτων εὐγενῆ. Ἀπεκαλύφθησαν δὲ αὐταὶ τὸ πρῶτον κατὰ κατάχρησιν τινα τῶν ἀποτριμνυμάτων τοῦ Βασιλοπαίδος Γεωργίου, γενομένην ὑπὸ τινος τῶν περὶ αὐτὸν καὶ καίτοι κατὰ τοὺς, διὰ παντὸς τρόπου, ἐπιδιωχθέντας, ὑπὸ τοῦτου, καὶ, ἐσχάτως εἶ, ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου, γάμου. Ὁ μὲν **Γεώργιος**, νυμφευθεὶς ὅπως οὐδέποτε, ἔστω καὶ ἐκ χορημάτων προερχομένων ἐκ τῆς ρολίνας τοῦ Μόντε—Κάρλο· ὁ δὲ **Χριστόφορος**, ἐπιδιώξας, διὰ παντὸς ἐλίσης τρόπου, νὰ νυμφευθῆ μετὰ Πλεθίας Ἀμερικανίδος, συνελθοῦσης εἰς τρίτον ἤδη μετ' αὐτοῦ

δι' ἀπευθυνθείσας αὐτῷ παρατηρήσεις περὶ τῶν ὁσκήσεων, γαγονοῖς τῆ φωνῆ καὶ διὰ τραχυτάτου τρόπου, ἐνώπιον πάντων τῶν παρισταμένων ἑξισωματικῶν καὶ τοῦ κοινῶ, ἐπέδωκεν, ὡς κινούμενος, αὐτῷ σιωπῆν, διὰ τῆς λέξεως «**σκασμύξ**».

Καὶ Βασιλεὺς δὲ λεγόμενος, τῷ 1913, μετὰ τὸ πέρας τῆς μάχης τοῦ **Καλλιδέξ**, διὰ γυδασιότητος καὶ αἰσχυροτάτης καὶ ἡλιθίας χειρονομίας ἀνακοίνωσε τοῖς περὶ αὐτὸν τὸ μέγα ὑπὲρ ἡμῶν ἀποτέλεσμα τῆς μάχης ἐκείνης.

Ἐστὶ δὲ χείρων ὁ Βασιλοπαῖς Γεώργιος, διὰ βαναυσωτάτων καὶ ἀπρακτωτάτων φράσεων καὶ χειρονομιῶν, ἐξεφράξεται ἐν Κρήτῃ περὶ τῶν ἐπιστανιστέρων ἐκεῖ προσώπων καὶ τῶν παλαιμάχων τῶν Κρητικῶν Ἑπαναστάσεων. Ἐκδιωχθεὶς δ' ἐκεῖθεν καὶ ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, δεινοτάτην ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ἀπηύθυνεν ὕβριν πρὸς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν Θεοτόκην, ὅστις ἄλλως καὶ πρότυπον εὐπρεπείας καὶ Αὐλικώτατος ἦτο καὶ οὐδεμίαν κατ' αὐτοῦ διὰ τὰ ἐν Κρήτῃ ἠδύνατο νὰ εἶχη ἀφορμῆν.

Παριστάμενοι δὲ πρὸς τοῦτοις ἄλλοις εἰς χορὸν ἐν τοῖς Ἀνακτόροις, ἰδίαις ὡσὶν ἠκούσαμεν τοῦ Βασιλοπαίδος Γεωργίου λέγοντος πρὸς τὴν κυρίαν Σ... Ἑλληνίδα ἐξ Ἀγγλίας (ἄρτι ἐκεῖθεν ἀρχιθεῖσαν καὶ εἰσιφεμένην ἐν τῇ μάχῃ σερμοτυρίας ἐκαὶ εὐπρεπεί γλώσσης), ἀφοῦ ἐχόρευσε μετ' αὐτῆς εἰς τὸ κοτινίον τὴν σιγούραν τὴν καλουμένην «**ἀλογάκια**» : «**Ἄμ' τί ἄλογο εἶσαι σὺ, ἀφοῦ δὲν κἀμνεὶς κοθελίνες :**» ?

Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ τῶν Βασιλοπαίδων κύκλον, ἦτο τότε τῆς μόδας νὰ ποιῶσι **Ἰημοσία**, πρὸς τὰς κυρίας τοῦ κύκλου τῶν καὶ πᾶσαν ἄλλην, βαναυσωτάτην τινὰ καὶ αἰσχυροτάτην χειρονομίαν, ἣν ἐκάλουν «**τὸ μυστικὸν**...» Εἶχομεν δὲ παραστῆ καὶ ἡμεῖς ἐν τινὶ ἐσπερίδι πρωτεύοντος τότε Αὐλικῶ οἴκου, καθ' ἣν ἐδέχοντο καὶ μετμηριασμένους. Εἰσαλλόντες δὲ ἐκαὶ τὴν ἐσπεράν ἐκείνην καὶ οἱ Βασιλοπαῖδες μετὰ τοῦ κύκλου τῶν, μεγάλῃν ἐποίησαντο χοῦσιν τοῦ **μυστικοῦ**...

Καὶ ταῦτα πάντα ἐνῶ ἦσαν τότε ἀκόμῃ ὑπερτορνακονταεῖς !

γάμου, πλοναίᾳ δὲ ἐν κληρονομίᾳ τοῦ ἐν δευτέρῳ γάμου οὐ
 λόγου τῆς καὶ κατὰ 15 ἔτη προεβουτέρας αὐτοῦ. Ἐπειγόμενος
 οὐχ ἦτιον νὰ τελεσθῆ, ὡς οἶόν τε ἰάχιον, ὁ τοιοῦτος γάμος, καὶ
 ὅπως παρακαμπθῶσι παρεμβαλλόμεναί τινες τυπικαὶ δυσχέρειαί
 πρὸς μεταβολὴν τῆς ἐθνικότητός του, ἐπεκαλεῖτο πρὸς τοῦτο τὴν
 παρέμβασιν τοῦ νῦν Βασιλέως, **ὅτι ἐπείγοντος καὶ ἀνοικτοῦ**
τηλεγραφήματος, ὡπως συντελέσῃ νὰ ἐπισπευσθῶσιν αἱ δια-
 τυπώσεις αὐτοί, **ὅτι μεγίστην εἶχεν ἀνάγκην χρημάτων.**

Παρὰ πάντα οὐχ ἦτιον τὰ ἐκτεθέντα, εἴτε διότι οἱ πολλοὶ
 ἤγγονον τὰς σθηθείας λεπτομερείας, εἴτε ἕνεκα τῆς τότε φιλοβα-
 σιλικότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἴτε διότι ἡ μεγάλη τότε δημο-
 τικότης τοῦ Τροικούπῃ ἐκάλυπτε πολλὰ τρωιὰ μέρη τῆς Βασι-
 λείας, αἱ τε ἐπὶ τῇ ἐνγλικίῳσει καὶ αἱ ἐπὶ τοῖς γάμοις κατόπιν
 τοῦ Κωνσταντίνου ἐσοταὶ διεξήχθησαν ἐν τῷ μέσῳ γενικοῦ ἐν-
 θουσιασμοῦ. Ἄλλ' ὡς μὲ διεβεβαίον τότε, διατρέθοντα ἐν Κων-
 σταντινουπόλει φίλος μου ἐκ τῶν φιλοβασιλικωτάτων ἤδη, ὁ μὲ-
 νος δοτις, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γενικοῦ ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ, εἶχε
 διαμελτεῖ ἀπαθῆς, ἀναλόγητος καὶ ἀνέλεγκτος, ἦτο ὁ Κωνσταν-
 τίνος I

ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ

Μὲ τοιαύτην διανοητικότητα ἐπὶ τὰ χεῖρα ἱερατεῖσαν, ἕνεκα
 τοῦ φαύλου καὶ ταπεινοῦ κύκλου, ἐν ᾧ διηγεκῶς ἀνεστρέφετο,
 ἔχων ἐφόδια οὕτω θανατοσύτην ἀνατροφῆν καὶ ἀτελεσιάντην παι-
 δεύσιν καὶ μὲ τοιαύτας ἀπολυταρχικὰς ἁγῆς, εἶχε μεταβῆ ὁ
 Κωνσταντίνος εἰς Γερμανίαν, ὅπως συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς
 του καὶ τὴν ἀνατροφὴν του. Καὶ βεβαίως μὲν ἡ ἐν Γερμανίᾳ δια-
 μονή του δὲν ἤθελε συντελέσῃ νὰ μεταβληθῶσιν αἱ ἀπολυταρχικαὶ
 καὶ στρατοκρατικαὶ τάξεις του. Ἄλλ' ἀπὸ τε στρατιωτικῆς ἀπό-
 ψεως καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις, πολυειδῶς θὰ ἠδύνατο, ἐκ τῆς ἐκεῖ
 διαμονῆς του, νὰ ὠφεληθῆ. Ἄνεχθῆς, ἐν τῇ περιορισμένῃ δια-
 ταίᾳ του, δὲν ἠδύνατο νὰ δίδῃ ὅτι, τὸ μὲν κοσμοῦν ἐκεῖ στρατο-
 κρατικὸν πνεῦμα, ἐδικαιολογεῖτο ἐκ τοῦ πειθαρχικοῦ χαρακτῆρος
 τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, ἐκ τῆς ἐπάξεως μεγάλου καὶ προύτου
 στρατοῦ καὶ ἐκ τῆς πρὸ αἰώνων δημονοργηθείσης ἐκεῖ ἰδιαίτης
 στρατιωτικῆς τάξεως, πρὸς ἣν τὰ πάντα ὠφείλειεν ἡ Πρωσσία· ὁ
 δὲ ἀντικοινοβουλευτισμὸς, ἐκ τῆς παντοδυναμίας τῶν πρὸ αἰώνων
 δημονοργησάντων τὴν Πρωσίαν Χερνίβόλλερν· καὶ τὰ ἀποτελέ-

σηματα τῆς στρατιωτικῆς ἀνταρσίας καὶ τῆς ἀπολυταρχίας, διὰ τοῦ ἰσχυροτάτου ἐκεῖ αἰσθητηρίου τῆς τοιμιότητος, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῆς κοινῆς γνώμης. Ἐνεκα δὲ τῶν ἀρετῶν τούτων τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ κληρονομικότητος τάσεων τῶν Χρστιζόλλερν, πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν, διαπρὸ πολλῶν Χάρδερ ἐπειτέθη δοσιμύατα διὰ τοῦ Τύπου κατὰ τῶν διαπραττομένων ἐν τῇ Ἀλλῇ αἰσχυροτήτων καὶ τοῦ ἐννοουμένου τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀυλάρχου Προίγκητος Ἐύλεμποργ, ὁ Αὐτοκράτωρ, οὐδ' ἐπὶ σιγαμῆν ἐδίστασεν, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ἐποκύρη καὶ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Ἀυλάρχον. Ἐπίδομεν δὲ πρὸς τοῦτους, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καὶ τὸν Κερκελλάριον Προίγκητα Μύλωσ δημοσίᾳ φέγοντα τὸν Αὐτοκράτορα διὰ τὴν ἐπιδρασίην εἰς τὰ σωματικὰ τοῦ Κράτους ἀμετροπέλειάν του, ἀναγκάζομενον δὲ τοῦτον νὰ σιωπήσῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον, χωρὶς νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν Μύλωσ. Ἐνθὺ δὲ ἡ Προσωπία δὲν ἦτο Κοινοβουλευτικὸν Κράτος, ποσάκις ὁ Βίσμαρκ καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἠναγκάσθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς διαπραγματευθεῖς, νὰ συνθηκολογήσωσι καὶ νὰ ἐποταχθῶσιν εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν Σοσιαλιστῶν καὶ τοῦ Κέντρον; Παισιγνωστον δὲ πρὸς τοῦτοις εἶνε τὸ κρατοῦν ἐν Γερμανίᾳ αἰσθημα τῆς ὑποταγῆς πρὸς τοὺς Νόμους καὶ ἡ ἀπ' αἰώνων ἐν Προσωπείᾳ ἰσχὺς τῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς Δικαιοσύνης, εἰς ἣν πάντες—ἐν οἷς καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ—ὑποτάσσονται, ἐξ οὗ καὶ ἡ γνωστοτάτη διὰ τῶν Δικαστηρίων ἀπειλὴ τοῦ ταπεινοῦ μυλωθροῦ πρὸς τὸν Μέγαν Φρειδερίκον.

Ἄλλ' ἐκ πάντων τούτων, οὐδόπως εἶχεν ὠφελιθῆ ὁ Κωνσταντῖνος κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ διαμονὴν του, εἰ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Βασιλεῖ Γεωργίῳ εἶχεν ἐπίσης ἀνάλογα παραδείγματα. Τοῦ γίαν ἐννοουμένου ὑλασπιστοῦ Κολοκοιζώνη ἀποελπῶς προσεεγγθέντος ἄψοιτε, ἐν τοῖς Ἀνακτόροις, πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς Καλλικῆν καὶ ζητήσαντος τοῦ τότε Προϋπουργοῦ Τρικούπη τὴν ἐκ' τῆς Ἀλλῆς ἀπομάκρυνσίν του, ἀμείως καὶ ἄνευ δισταγμοῦ, ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ὡς καὶ ἔτερον γίαν ἐπίσης ἐννοουμένου ὑλασπιστὴν, τὸν Εὐδ. Χατζηπέτρον, ἐπὶ τῇ παραστάσει τοῦ Προϋπουργοῦ Θ. Δεληγιάννη δι' ἀνεμψύσεσιν οὕτως εἰς τὴν πολιτικὴν. Ἄλλ' ὁ Κωνσταντῖνος τοῦναντίον ἐαχάτως ἔτι, εἶνε διορίσει εὐθημερῶν Γενικὸν Ὑλασπιστὴν του τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν Γιαννακίτσον πρὸς τὸ πῦγμα τοῦ τότε Ἠγέτου τῆς πλειοψηφίας Βενιζέλον, καιαγγέλλαντος αὐτὸν δι' εἶχεν ἐξουσίσει τὴν Βουλὴν! Οἱ δὲ περὶ τὸν Κωνσταντῖνον ἐθαύμαζον τότε τὸ κῆλο του (οἷς) τοῦτο! Ἐπίσης, δὲ πρὸς πῦγμα τῶν Στυμμάχων, ἐπαρασημοσῆται κατόπιστον ἀξιοματικῶν, ἐπ' αὐτοσώσῃ σὺλληφθέντα ἐπ' αὐτῶν, ὡς κατ' ὁκοπον καὶ ὑποκλέπτονα, δι' ἰδιαιτέρου τηλεγρα-

φικῶς σύρματος, τὰ μυστικά τῶν! Προκείμετων δὲ περὶ **Βε-**
κασούνης καὶ Δικαστηρίων, ὁ μὲν Βασιλόπαις **Γεώρ-**
γιος ἔλεγεν ἐν Κρήτῃ πρὸς τὸν ἐκεῖ ἰοῖε Εἰσαγγελέα τῶν Ἐφε-
 τῶν Μπέροην, παραπονούμενον κατὰ τῶν ἰσοεῶν τοῦ νὰ ἐπεμ-
 θαίνη εἰς τὰ τῆς Δικαιοσύνης: «**Τί θὰ εἶπῃ Εἰσαγγελεὺς**
τῶν Ἐφετῶν καὶ Δικαστηρίων, ὅταν τὸ θέλω ἐγὼ;»
 Ὁ δὲ **Κωνσταντῖνος**, οὐδέποτε μὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ ἔν σά-
 ματι ἢ καὶ ἰδιαιτέρως τὸν Ἄρσιον Πάγον καὶ τοὺς Ἀρειοπαγι-
 τας, προκειμένου δὲ νὰ ὑποδεχθῆ τὸν Κάϊζερ ἐν Κερκύρα, ἐνῶ
 εἶχον προσκληθῆ καὶ κατώτεροι ὑπάλληλοι, ρητῶς ἠξίωσε νὰ μὴ
 προσκληθῶσιν ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν. Ὡς
 δὲ ἐσχάτως ἐπιπεκαλύφθη, ἐκ τῆς ἀποκαλυπτικότητος ἐνώπιον
 τοῦ Δικαστηρίου καταθέσεως τοῦ χορησιοῦ Εἰσαγγελέως **Πέ-**
κουλα, τοιαύτας περὶ Δικαστηρίων καὶ Δικαστῶν εἶχε γνώμας,
 ὥστε ἐξήτει νὰ καταρτισθῆ τὸ Δικαστήριον ἐξ ἀκραιφνῶν ἀντι-
 βενιζελικῶν (ἐξ ἐπιστρατίων θεβαίως) διὰ νὰ καταδικάσῃ τοὺς
 Βενιζελικοὺς!

Οὐδόλως ἐπομένως ὠφελήθεις ὁ Κωνσταντῖνος ἐκ τῆς ἐν Γερ-
 μανίᾳ διαμονῆς του, ἀλλ', ὡς κακῆ τοῦραντιον μέλισσα, ἀντλήσας
 μόνον εἰς τὸ ἐκεῖ στρατοκρατικὸν καὶ ἀπολυταρχικὸν πνεῦμα,
 χωρὶς καὶ οὐδὲν ἐκεῖθεν νὰ ἀρυσθῆ ἀγαθόν, ἀντὶ τὰ μεταβῆ κα-
 τόπιν καὶ εἰς Ἀγγλίαν καὶ διασκεῖνη καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τινα χρόνον.
 Ἔνθα μεγάλα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀρυσθῆ μαθήματα ἀνθρωπισμοῦ καὶ
 εὐλαβείας πρὸς τοὺς Συνταγματικούς καὶ Κοινοβουλευτικούς θε-
 σμούς καὶ τὴν Δικαιοσύνην, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεγάλου καὶ εὐγενοῦς
 ἐκείνου λαοῦ, τῆς Ἀνδῆς καὶ τῆς Ἀγγλικῆς κοινωνίας· ἀντὶ νὰ
 μεταβῆ κατόπιν καὶ εἰς Γαλλίαν καὶ σπουδάσῃ καὶ τὴν ἐκεῖ ἀκμά-
 ζουσαν στρατιωτικὴν ἐπιστήμην, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεγάλου ἐπίσης
 ἐκείνου λαοῦ, οὐδόλως μὲν μετέβη ἰοῖτε εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν,
 καὶ κατόπιν δὲ σπανιότατα μὲν μετέβαιεν εἰς Ἀγγλίαν, συντο-
 μοτάτας δὲ καὶ τυπικὰς ποιῶν ἐκεῖ ἐπισκέψεις, συγχρότερον δὲ
 εἰς Παρισίους, ἀλλὰ μόνον ὅπως ὀργιάσῃ ἐκεῖ μετὰ τῶν ὁμοίων
 του Ἀνλικῶν κύκλων καὶ φίλων. Μησοιτευθεὶς δὲ ἐν Γερμανίᾳ,
 ἐπανήλθεν εἰς Ἑλλάδα.

Πολλὰ θὰ ἠδύνατό τις νὰ παρατηρήσῃ καὶ περὶ τοῦ μετὰ τῆς
 ἀδελφῆς τοῦ Αὐτοκράτορος γάμου του, ἕνεκα τῆς ὀλεθρίας ἐπι-
 δράσεως, ἣν εἶχεν οὗτος ἀσκήσει, ἐσχάτως ἰδίως, ἐπὶ τῶν ἐθνι-
 κῶν ἡμῶν πραγμάτων. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὀφείλει τις
 νὰ κρίνῃ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ δὲν θὰ ἐξημίον ἴσως ὁ γάμος
 οὗτος, ἄνευ τῆς περιορισμένης τοῦ Κωνσταντῖνου διανοίας καὶ τοῦ
 πνεύματος αὐτοῦ.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ
 ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΕΠΑΝΟΔΟΝ ΤΟΥ. —
 ΓΝΩΜΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ.

Τὴν ἰσχυρὰν δὲ πνευματικὴν τοῦ Κωνσταντίνου κατάστασιν καὶ τὰς ἐν γένει, μετὰ τὴν ἐκ Γερμανίας ἐπάνοδόν του, ἰάσεις του, εὐχερῶς ἀντελαμβάνοντο πάντες καὶ ἰδίως οἱ ἐγγύτατα πρὸς αὐτὸν προσκειμένοι καὶ οἱ ὀλίγιστοι ἐκείνοι, οἵτινες, ἐκτὸς τοῦ γνωστοῦ του κύκλου, εἶχον κατορθώσει νὰ τὸν πλησιάσωσι. Καὶ δὴ αὐτὸς οὗτος ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, εἰ καὶ ὑπερβολικὴν πρὸς τὰ τέκνα του εὐερεε σιοργὴν καὶ δύναται μὲ νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπαιδοκρατεῖτο, οὐδεμίαν οὐχ' ἦτιον περὶ αὐτῶν ἀγαθὴν εἶχε γνώμην καὶ μετ' ἀγαπητήσεως πολλάκις ἐξεδήλωσεν εἰς πολλοὺς τὴν γνώμην του ταύτην. Ἐμμέμφοτο δὲ αὐτοῦ ἰδίως διὰ τὴν συμπεριφορὰν των καὶ τὰς ἰδέας των, ὑποδεικνύων αὐτοῖς τοὺς φόβους του διὰ τὸ μέλλον. Ὁ ὑποστρατήγος Κόρπας, νοσημονέστατος καὶ πλήρης ὀρθοφροσύνης, Βασιλικότατος δὲ καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον ἀφαισιωμένων ἐν Βασιλεῖ Γεωργίῳ, δι' ὃ καὶ ἐπανειλημμένως εἶχε προσληφθῆ ὡς Ὑπουργὸς εἰς τὰ Βασιλικά λεγόμενα Ὑπουργεῖα, διετέλει τοιοῦτος καὶ ἐν 1893, ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Πάλλῃ—Σωτηροπούλου. Ὁ ἀείμνητος Τρικούπης, μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ ὀργῆς καὶ δυνάμεως, ἐπιπεθεὶς κατὰ τῆς τότε ἀνωμάλου πολιτικῆς καταστάσεως, εἶχε ποιήσει τὸν ἀείμνητον Βασιλέα Γεώργιον, ὅστις, αἰσθανόμενος πάντοτε δέος τι πρὸς τῆς μεγάλης ἐπιβολῆς τοῦ Τρικούπη, ἔλεγε ἐν Κόρπῳ : **Μὰ τί θέλει ἐπὶ τῆλους ὁ Τρικούπης ; Νὰ θυγάλη ἐμένει ; Καὶ ποῖος θά μὲ διεδεχθῆ ; Ὁ Διάδοχος ; Ὁ Κωνσταντῖνος ;** ἔειπε οὗτος, ὅπως τὸν γνωρίζετε, **διὰ τέτοια πράγματα ;** Μετ' ἐκλήξεως δὲ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τινος ἐπιφυλακτικότητος, ἀνεκοίνου ἡμῖν ἀντιόλεξε τὰ ἀνωτέρω ὁ μακαρίτης Κόρπας. Πολλοὺς δὲ ἔχουεν ἄγους νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐν ὁμοίῳ εἶχε τότε ἐμφρασθῆ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος περὶ τοῦ Κωνσταντίνου, οἱ δὲ οἰκτεροὶ τοῦ Κόρπα πολλῶ πλείονα ἡμῶν θὰ γνώσκωσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Διορθῶ δὲ μὲ τὰς περὶ τῶν τέκνων τοῦ κρίσεις τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ταῖς διὰ τῆς διαθήκης του ἐπιδοθήκαις καὶ ἐν ὅσοις παρὰ πολλῶν ἠκούσαμεν περὶ τῶν παραπάνω των διὰ τοὺς τρόπους καὶ τὰς ἰδέας των. Καὶ ἡμεῖς δὲ αὐτοῖ, τοῦ λόγου ἐλθόντος περὶ τῶν ἐν Κρήτῃ καὶ τοῦ Βασιλοπαίδος Γεωρ-

γίου, ἐπὶ τῇ παρατηρήσει δὲ ἡμῶν «ὅτι ἀτυχῆς ἴσως ἦτο ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐντεῦθεν Συμβούλων του, διότι, ἐὰν ἄλλοι ἦσαν οὗτοι, δὲν ἤθελον ἐπέλθοι ὅσα ἐπῆλθον», μετ' ἐκπλήξεως εἶχομεν ἀκούσει τοῦ Βασιλέως Γεωργίου λέγοντος : «Δὲν παύουσιν οἱ Σύμβουλοί του. Δὲν γνωρίζετε, κύριε Ἐπιφάνη, τὰ παθῆνά μου. Ὅταν τοὺς μπῆ μία ἰδέα, ἀδύνατον νὰ τοὺς τὴν θγάλη κανεῖς, ὅσον στρεβλὴ καὶ ἄν εἶνε αὕτη». Ἐν ἄλλῃ δὲ περιστάσει ἐπιμόνας εἶχε παρακαλέσει ἡμᾶς «νὰ ἴδωμεν τὸν Διαδόχον καὶ νὰ ὑμιληθῶμεν πρὸς αὐτὸν μετὰ τῆς συνήθους ἡμῶν παρρησίας καὶ εὐλικρινείας». Καὶ ὄντως ἀμέσως ζητήσαντες καὶ γενόμενοι τὴν ἐπαύριον δεκτοὶ παρὰ τοῦ Κωνσταντῖνου, μετ' ἐκπλήξεως ἠκούσαμεν αὐτοῦ, μετὰ περιπόης ἀδυσσοπιμαίας καὶ ἀμειροπειίας, λαλοῦντος κατὰ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1909 καὶ τῶν ἀρχηγῶν της. Δι' ὃ καὶ ἐλάβομεν τὴν ἐλευθερίαν τὰ τοῦ παρατηρήσωμεν μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, δι' οὓσα ὑψηλότερα ἴσταται τις καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα βρῆθῃ ἢ μέλλει νὰ βρῆσθῃ, τόσῳ ἐπιφυλακτικώτερος δέον νὰ εἶνε. Καὶ ἡ Ἐπιφάνη Ἐψηλότης ἐπομένως, προκειμένου περὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1909 καὶ περὶ ἄλλων σχετικῶν, διατί, κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ τόσον ἀπροκαλύπτως, πρὸς πάντας νὰ ἐκφράζηται ; Καὶ ἐὰν ἡ Ἐπανάστασις διέπραξε λάθη πινά, δὲν ἐπῆνεγκε καὶ τὸ μέγαν ἀγαθόν, καταλύσασα τὸ τῆως ἀλασινδὸν ἐκείνῳ καθεστῶς ; Ἄλλως δὲ, ἀφ' οὗ δὲν ἦτο ὕνατόν ν' ἀντασιῆ τις κατὰ τοῦ ρεῦματός της, ἀντὶ νὰ καταφέρηται οὕτω ἀπροκαλύπτως κατ' αὐτῆς, δὲν θὰ ἦτο προτιμώτερον ν' ἀποδεχθῶμεν τὰ τεταλῶσμένα γεγονότα καὶ νὰ στρέψωμεν τὸ ρεῦμα τῆς Ἐπανάστασεως πρὸς τὸ ἀγαθόν, παρκαλύδοντες ὡς οἶδόν τε τὸ κακόν ;» Εἰς ταῦτα οὐδὲν ὁμιολογουμένως ὁ Κωνσταντῖνος ἀντιεῖπε, τὴν δ' ἐπαύριον ἠὲ χαρίστησεν ἡμᾶς ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος διὰ τὰ λεχθέντα.

Καὶ τοιαύτην μὲν περὶ τοῦ Κωνσταντῖνου γνώμην εἶχεν αὐτὸς οὗτος ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος. Τίνα δὲ περὶ αὐτοῦ εἶχε γνώμην καὶ αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας εἶδομεν ἐν ταῖς δημοσιευθείσας ἐσχάτως ἀποκαλέψει τοῦ σοφοῦ σοσιαλιστοῦ Κασίτσκη, πρὸς δὲν ἀπεκάλει ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν ἐπὶ αὐτοῦ θησιασθέντα Κωνσταντῖνον «αὐτὸς ὁ χονδρὸς κεφάλος ὁ γημερὸς μου».

Ὁ δὲ ἀέλιμνος Τρικούνης, ὁ ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐργασθεὶς πρὸς ἀνύρωσιν τοῦ γοήτρου τῆς Βασιλείας καὶ τοῦ Διαδόχου, μεθ' ἣν λυπηροτάτην εἶχε λάβει πείραν τῆς πολιτείας του καὶ τῶν

ἐπειθόντων κακῶν ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἀναμίξεως τῶν Βασιλοπαίδων εἰς τὰ τοῦ Στρατοῦ, ἀνεκοίνοιο τοῖς φίλοις τοι, ἐν οἷς καὶ ἡμῖν, μικρὸν πρὸ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1895, δι' ἀπρωτῶν ἔργων ἡμῶν, ὅταν ἀνακλάθωμεν τὴν ἐξουσίαν, ἔσεται ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Δεσπότης καὶ τῶν Βασιλοπαίδων τοῦ Στρατοῦ».

Τὰ αὐτὰ δὲ, ἀλλὰ μετὰ μείζονος ἐλευθεροσιμίας, ἐπανελάμβανε καὶ ὁ ὑποστράτηγος Τσαμαδός, ἐκ τῶν προτεινόντων τότε προσώπων τοῦ Τρικομητικοῦ κόμματος καὶ πολλάκις χρηματίας Ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν τῶν Ὑπουργείων Τρικομή. Κατὰ Σεπτέμβριον ἢ Οκτώβριον τοῦ 1895, βουλευτὴς καὶ λίαν συνδεόμενος τότε μετὰ τοῦ Τσαμαδοῦ καὶ ἐκ τῆς ταυτότητος τῶν πολιτικῶν ἡμῶν γνώμων καὶ ἐκ παλαιῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων, προκειμένου περὶ τῶν Βασιλοπαίδων καὶ ἰδίως τοῦ Ἐδωνστρατήρου καὶ Γεωργίου, ἠκούσαμεν παρ' αὐτοῦ, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἀποκαλύπτως καὶ ἀντολεξεί τὰ ἐξῆς : «Ὁ ἴππευ' ἀπομακρυνθῶσιν οὕτως τοῦ Στρατοῦ. Ἔνε χαμάληδες. Ἔνε τραμποῦκοι. Ἔνε θλάκες». Ἐπὶ τῇ ἐκπλήξει δὲ καὶ τῇ παρατηρήσει ἡμῶν «ὅτι ἦτο ἴσως ὑπερβολικὸς εἰς τὰς κρίσεις του καὶ τὰς ἐκφράσεις του ταύτας», μοι ἀπεκρίθητο : «Ἐἶ ὑπερβολικὸς ; Τοὺς γνωρίζω ὑπὲρ πάντα ἄλλον, δεῖτε τοὺς εἶχον μαθητάς. ὅτε διετέλουν Διοικητῆς τῆς Σχολῆς τῶν Ἐδωλεπίδων». (1)

Τοιοῦτος δὲ ἐπανελθὼν ἐκ Γερμανίας ὁ Κωνσταντῖνος καὶ τοιαύτης οὐσης τῆς περὶ αὐτοῦ γνώμης καὶ αὐτῶν τῶν ἐγγυτάτων αὐτῷ, οὐδὲν ἀπολύτως κατόπιον ἐπραξεν, ὅπως καὶ αὐτὸς θέλει οὕτῃ καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ ἐπικρατοῦσα κακὴ γνώμη μεταβλήθῃ. Τοῦναντίον εἰ καὶ εἶχεν ἀρχίσει ἤδη νὰ ἀντιβασιλεύῃ, κατὰ τὰς μακρὰς καὶ ἕως εἰς Εὐρώπην ἀποδημίας τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, ἐξηκολούθει οὐχ' ἦτιον τὸν αὐτὸν πάγιατα νὰ διάγῃ βίον, ἐν τῷ αὐτῷ κέντρῳ φαύλων ἢ ἀσέμων ἢ ἀμαθῶν προσώπων καὶ μετ' οὐδενὸς ὀπολύτως χρηστοῦ καὶ διαπροποῦς ἐπισημόνος, ἀξιωματικοῦ ἢ πολίτου ἢ πολιτενομένου, ἐν οἰκειότητι, ἐπικοινωνῶν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἴσως καὶ βραδύτερον παρ' αὐτῷ, ὡς Γενικῷ Διοικητῇ, ἀπηρεστοῦντες ὄντως διακεκομμένοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἐπιτελείου, ὡς ὁ Σαλονικιάκης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ καὶ οἱ κατόπιον διάδοχοι αὐτῶν Δούρανης, Μεταξᾶς, Στρατηγός καὶ λοιποὶ, πολλὰς καὶ ποικί-

(1) Τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄλλα πολλὰ σχετικὰ εἰχόμενα ἀποκαλύψαι κεκαλυμμένως πως καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῷ 1900, καταπολεμοῦντες τὸ Νομοσχέδιον τῆς Γενικῆς Διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ.

τας έχοντες γνώσεις και δυνάμενοι ἴσως νὰ συντελέσωσι ΤΟΤΕ ἕως εὐφύην τὰς γνώσεις του και ἐπὶ σπουδαιότερα νὰ τρεπῆται, εἰς ὑπηρεσιακὰς και μόνον σχέσεις διειτέλουν πρὸς αὐτὸν, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶχε τότε ἔλθει και εἰς στενωτέρας φιλικὰς ἀφοσιώσεως και ἐκτιμήσεως σχέσεις, δι' ὧν ἤθελον λάβει ἴσως βαθμηδὸν τὸ θάρρος νὰ ἐπιθάρσῃσι πρὸς τὸ καλὸν ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ Ὑπουργοὶ δὲ και ἀνώτεροι ἀξιοματικοὶ και ὑπάλληλοι και πάντες οἱ ζητήσαντες νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτὸν, οὐδόλως εἶχον γείνει δεκτοὶ, ἐκτὸς τῶν εἰσαγομένων τῆ σουιάσει τοῦ ἰδιαίτερου αὐτοῦ κύκλου. Ὡς Διάδοχος δὲ και ἔγγαμος ἤδη, δυνάμενος και ὀφείλων (ὡς ἄλλως πράττουσι και ὄλοι οἱ Διάδοχοι) νὰ καταρτίσῃ εὐρὴν περὶ αὐτὸν κύκλον ἐκ διακεκομμένων ἐπιστημόνων, ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, ἀξιοματικῶν και πολιτενομένων πείσης ἀποχωρήσεως, οὐδένα ἀπολύτως ἐδέχετο, εἴτε ἀρεσκόμενος νὰ περιοριζῆται μόνον ὑπὸ τῶν περιοριστικῶν αὐτὸν ἀσημοτήτων, γλεντζέδων και γείμριποισῶν, εἴτε και ἐκ φυσικῆς ραθυμίας. Τρεῖς διακεκομμένοι τῆς ἐποχῆς τῶν συνταγματάρχων (οἱ Α. Ψ. και Γ.), διακριθέντες κατὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897 και Βασιλικῶται, προδιβασθέντες δὲ εἰς τὸ παράσημον τῶν Ταξιστῶν, Ἀντιβασιλεύοντος τοῦ Κωνσταντίνου, εἶχον ζητήσει νὰ παρουσιασθῶσιν, ὅπως, κατὰ τὰ εἰσῆδη, ὑποβάλωσιν αὐτῷ τὰς εἰχαριστίας των. Εἰ και πολλὸς εἶχε παρῆλθει χρόνος, οὐδόλως οὐχ' ἦτιον εἶχε δεχθῆ αὐτοὺς, ἐνῶ, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἐδέχετο ἀσημότατα πρόσωπα, ἐν οἷς και Δήμαρχόν τινα, τοπικῶς ἀντίθετον πρὸς ἕνα ἐκ τῶν εφηθέντων συνταγματάρχων, μόνον και μόνον διότι εἶχεν οὗτος εἰσαχθῆ παρὰ τῷ Κωνσταντίνῳ ὑπὸ τινος ἐκ τῶν φανλοτέρων περὶ αὐτὸν εὐνοουμένων ἀξιοματικῶν, ὅπως, ἤλευθέρων ἔχων παρ' αὐτῷ εἰσοδον, εἶχε κατηγορηθῆ, κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897 ὅτι εἶχεν ἐγκαταλείψει πυροβόλα, ὅπως διασώσῃ, φεύγων, τὰ παλαιοεθνικά του! Και μέχρις ἐσχάτων δὲ, και κατὰ τὰς τελευταίας ἐθνικὰς συμφορὰς, κατελθὼν εἰς τὴν εὐρὴν τοῦ κομματάρχου και δεχόμενος πλείστα και φανλοτάτα πολιτικά, δημοσιογραφικά και ἐπιστρατικά ὄργανα, ἅτινα τῷ ἴσως δεικνόντων οἱ περὶ αὐτὸν φαῦλοι πάντοτε κύκλοι, ἀπέφεγγεν οὐχ' ἦτιον νὰ δεχθῆ και διασπορεῖς και γοητοὺς ἄλλους βουλευτὰς και πολιτίας, τῶν αὐτῶν ἄλλως ἀτυχῶν μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου φρονημάτων, οἷτινες εἶχον ζητήσει νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτόν.

Ἐν τοιαύτῃ δὲ ἀπομονώσει διηγετικῶς ζῶν ὁ Κωνσταντίνος και ὑπὸ τοιοῦτου περιβάλλοντος διηγετικῶς ἐμπνεόμενος, ἐπόμενον ἦτο νὰ μὴ μεταβάλῃ ἐπὶ τὰ βελτίω τὴν φρόσιν του, τὰς γνώμας του και τοὺς τρόπους του. Ἐξ.περίκεσε δὲ τὸ προῖον τὰς γνώμας του ταύτας και τὴν ἀνθαίρετον και ἀντιπαιδευοχικὴν φρόσιν του τῷ

1894, κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν γραφείων καὶ τῶν τυπογρα-
φείων τῆς «Ἀκροπόλεως». Εἶχον τότε δημοσιευθῆ ἔν τῇ ἐφημε-
ρίδι ταύτῃ σοβαρά τινα ἄρθρα περὶ τῆς τότε καταστάσεως τοῦ
Στρατοῦ καὶ τῆς ἐκικροτουόσης στρατοκρατίας, χωρὶς ὅμως νὰ
ἐπάραξη καὶ πράγματι Στρατός. Τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα, ὀρμέα ἴσως,
ἀπεικόνιζον οὐχ' ἦτιον τὴν πραγματικὴν τότε κατάστασιν τοῦ
Στρατοῦ καὶ ἔδει νὰ ἐφελκίσωσι τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως,
τοῦ Σιέμματος καὶ παντὸς ἐνδιαφερομένου ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ
Στρατοῦ. Ὁ Κωνσταντῖνος οὐχ' ἦτιον, εἰ καὶ οὐδόλως ἦτο τότε
ἐπαίτιος τῆς τοιαύτης τοῦ Στρατοῦ καταστάσεως, ἀπὶ νὰ ἐπικρο-
τήσῃ εἰς τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα, ἐμπνεόμενος τοῖναντίον ὑπὸ κακῶς
νοουμένου πνεύματος συναδελφότητος καὶ Στρατοκρατικῶν Γερ-
μανικῶν τάσεων, εἰ καὶ Ἀντιβασιλεὺς τότε, εἶχεν οὐχ' ἦτιον τεθῆ
ἐπὶ κεφαλῆς στρατιωτικῆς συνωμοσίας καὶ πρωτοστατήσει κατὰ
τὴν ἀναρχικὴν ἐκείνην καὶ θανδαλικωτάτην καταστροφὴν τῶν
γραφείων καὶ τυπογραφείων τῆς «Ἀκροπόλεως». Βουβροτῆς
καὶ ἡμεῖς τότε καὶ ἐκ τῶν ἀφοσιωμένων τοῦ Τρικοῦλη φίλων,
πληροφωρηθέντες τὰ γινόμενα καὶ ἰδόντες ἐκ τοῦ πλησίον τὴν γε-
νομένην καταστροφὴν, πλήρεις ἀγανακτικῆς, εἶχομεν σπεύσει
παρὰ τῷ Τρικοῦλη, ὅπως διαμαρτυρηθῶμεν κατὰ τῆς τοιαύτης
θανδαλικωπάτης καὶ ἀντιπειθαρχικῆς πράξεως. Ἄλλ' εὗρομεν
ὅτι περιττὸν ἀπέβαινε πᾶν τοιοῦτον διάδημα. Κατ' ἐκείνην ἀκρι-
βῶς τὴν στιγμήν, ὁ Τρικοῦλης εἶχε παρ' αὐτῷ τὸν Ὑπουργὸν τῶν
Στρατιωτικῶν Τσαμαδῶν καὶ μετὰ μεγάλης ἀγανακτικῆς ἐξήτει
τὴν ἀδοτηρὰν τιμωρίαν ἀπάντων τῶν δραστῶν. Ἄλλὰ πᾶσα ἐνέρ-
γεια ἐδέησε νὰ σταματήσῃ, ἐπὶ τῇ δοθείσῃ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ
πληροφορίᾳ ὅτι ἄποικινητής καὶ ἀρχηγὸς τοῦ πραξικοπή-
ματος ἐκεῖνου ἦτο ὁ Ἀντιβασιλευδὼν τότε Διάδοχος
Κωνσταντῖνος καὶ πᾶσα ἐπομένως κατεδίωξις κατ'
ἐν-τὸ ἔδει νὰ στραφῆ! Καὶ κατεδίωχθησαν μὲν τότε οἱ
πρωτοστατήσαντες ἀξιωματικοί, ἀλλὰ τῇ παρεμβάσει τοῦ Κων-
σταντῖνου καὶ συνηγοροῦντος ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων καὶ αὐτοῦ
τοῦ Β. Ἐπιτρόπου, ἠδωθήσαν ἅπαντες οἱ κατηγορούμενοι. Ὅταν
δὲ καιρίην ἐζητήθη ἡ μετάθεσις τοῦ τοιοῦτου Β. Ἐπιτρόπου, δὲν
ἐπεγράφη τὰ Διάταγμα τῆς μεταθέσεώς του!

Ἐπῆλθε καιρίην καὶ ἡ, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1895 ἀντιπει-
θαρχικὴ ἐκείνη, ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀναρχικὴ δράσις τοῦ Κων-
σταντῖνου εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως, ἦτιο ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ καὶ
ἀποστήριξις τοῦ ὑποκινηθέντος τότε ὑπὸ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἐν
συνενοήσει μετὰ τῆς Αὐλῆς, συλλαλητηρίων, ἐπὶ τῇ προσάσει μὲν
διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ ὑποβλήθέντος τότε τῇ Βουλῇ ἐπερχεζικοῦ
περὶ Διαπυλίων Νομοσχεδίων, πράγματι δὲ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς

Κυβερνήσεως Τρικούπη. Συνεπεία δὲ τῆς ἀδυναθείου ἐκείνης πᾶ-
ρεμβάσεως τοῦ Κωνοταρίνου, ὅπως παρεμποδίσῃ τὰ ὑπὲρ τῆς
τάξεως ληψθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα, ἐπῆλθεν ἡ παραί-
τησις τοῦ Τρικούπη, ὁ σχηματισμὸς Ἀδλικοῦ Ὑπουργείου πρὸς
διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν, ὑπὸ τὸν ἔχθιστα πρὸς τὸν Τρικούπη
διακείμενον Ἀδλικὸν Νικόλαον Δέληγιάννην, αἱ ἐκλογικαὶ ἐπεμ-
βάσεις τοῦ Ὑπουργείου ἐκείνου, ἡ ἔνεκα τούτων ἀποτυχία τοῦ
Τρικούπη, ἡ ἐκνοσία ἐξουσία του καὶ ὁ θάνατός του. (1)

Τοιαῦται ἐπῆρξαν αἱ ἀπαρχαὶ τῆς δρασεως τοῦ Κωνοταρίνου ?
Ἐπιλόδοτος δὲ καιρῶν τοῦ ἀνγεστάτου ἐκείνου πολέμου τοῦ
1897, ὃν ἐν μέρει εἶχε προκαλέσει ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, διὰ
τῶν ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῶν Ἀνακτόρων παρακελευστικῶν ὁμιλιῶν
του καὶ τῶν ἀκριτουνηδιῶν του (2), ὁ Κωνοταρίνος, εἰ καὶ τριᾶ-
κοιτούτης ἴοιτε, οὐδεμίαν μὲν ἀπολέτως εἶχε ἀποδείξει στρα-
τιωτικὴν ἀρετὴν, ἀντικειθαρχικωτάτας δὲ καὶ ἴοιτε εἶχε ἐκδη-
λώσει τάσεις, μετὰ τῆς Ἀδλῆς καὶ ἰσθῆς διγεννοσόμενος καὶ ἀπο-
φασίζων νὰ δικαιονομήσῃ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.
Ὅταν δὲ ὁ Πάλλης, ἐπαναστατικὸς Προδηνιπνεγὸς τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης, εἶχε τηλεγραφικῶς ἀνακοινώσει αὐτῷ τὴν πρόθεσιν τῆς
Κυβερνήσεως νὰ προδιβάσῃ τὸν Σμολένσκιην, ὁ Κωνοταρίνος,
ἀπίδειξε μὲν τὴν ἐκ τοῦ προδιβασιμῶν τούτου δυσαρμόκειάν του,
οἷδὲν ἀποκριθεὶς, ὅπως δὲ ἐποδιβάσῃ τὴν ἐκ τοῦ προδιβασιμῶν
τούτου ἐντίπῳσιν, ἀθῶσσι εἶχε προτείνει νὰ προδιβασθῇ καὶ ὁ

(1) Ἡ Βασιλεία καὶ ἴδιως οἱ Βασιλόπαιδες, οὐ μόνον οὐδὲως εἶχον
πέθανθῃ, τὴν, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Τρικούπη μεγίστην ἐθνικὴν ἐπώ-
λειαν, ἀλλὰ καὶ πολυειδῶς εἶχον ἐκδηλώσει τὴν ἐπὶ τούτῳ χαρὰν των.
Ὁ δὲ ἀθροστομώτερος καὶ θαναυσότερος τῶν Βασιλοπαίδων, ὁ Γ' Ἰερ-
νίς, διὰ τῆς εἴης ἀσεβοῦς καὶ βδελυρᾶς φράσεως, εἶχε ἀνακοινώσει,
ἐν τῷ μίσῳ τῶν ἀδελφῶν του καὶ τοῦ ἀδίου αὐτῶν κόκλου, τὸν θάνατον
τοῦ εἰζῆου ἐκείνου ἀνδρός καὶ κατ' εἰσῆχὴν ἀνδρός : «**Πῶς καὶ
αὐτὴ ἡ π... ὁ Τρικούπης**».

(2) Ἐπανερχομένου, περὶ τὸ τέλος τοῦ 1896, τοῦ Βασιλέως Γεωρ-
γίου εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐπικαλεσθέντος κατὰ τὴν διὰ Βιέννης διαδόν του,
τὴν ὑπὲρ τῆς Κρήτης παρέμβασιν τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, οὗτος,
ἐν τοῖς ἄλλοις, εἶχε εἰπῆ αὐτῷ (ὡς ἀντελήθη ὁ Βασιλεὺς) : «**Δη-
μιουργήσατε τοὐλάχιστον ἓν τε-ελερωμένον γεγονός**».
τοῦθ' ὅπερ εἶχε ἀνακοινώσει, ἐπαναθῶν ἐνταῦθα, τῷ Θεοτόκῃ. Οὗτος
δὲ ὑπολαθῶν τοὺς λόγους τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας ὡς παρότρυν-
σιν, εἶχε ἀθήσει τὰ πράγματα πρὸς τὰς θῆθεν πολεμικὰς φερρασκὰς
καὶ τὴν Ἑθνικὴν Ἐστειρίαν καὶ καταλήξασιν οὕτω εἰς τὸν ἐλθῆριον
ἐκείνον πόλεμον !

Γ. Μαυρομηχάλης, δούς ἄριστον μὲν καὶ τότε καὶ πάντοτε εἶχε ἀποδείξει στρατιωτικὸν χαρακτήρα, ἀλλὰ, κατὰ τὴν οἰγμὴν ἐκείνην ἐθεωροῦτο ἠτιμημένος. Καὶ τότε δὲ καὶ κατόπιν δυομερέστατα καὶ ἀπειλίκιως εἶχε προσερχθῆ ὑπὸ τὸν Σουλταναὶον καὶ τοὺς ἐπιλογοῦντας ἐκείνους ἀξιοματικούς, οἵτινες εἶχον ἐπιτελεῖσαι τὸ καθήκον των, κατὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον, ἀποδείξαντες καὶ τότε ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς πανταχοῦ ἔνθα, μακρὰν τοῦ Κωνσταντινου, καλῶς εἶχε διοικηθῆ, εἶχε ἐπιτελεῖσαι τὸ καθήκον του.

Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ Βασιλόπαιδες κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ χεῖρονα εἶχον προσερχθῆ τρόπον κατὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον. Ὁ μὲν Βασιλόπαις Γεώργιος ἔδρα παρὰ τὰς διασγάς τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἐπακούων μόνον εἰς ἰδίαν ἢ τῆς Αὐλῆς ἐμπνεύσεις, δι' ἃ καὶ οὐδὲν ἀπολύτως εἶχε κατορθώσει ὁ στόλος ἡμῶν, εἰ καὶ διετελεῖσθαι καὶ τότε κήρυξι τῆς θαλάσσης καὶ οὐδένα εἶχομεν νὰ φοβηθῶμεν ἐχθρὸν. Ὁ δὲ Βασιλόπαις Νικόλαος ὑπὸ τῆς αὐτῆς, μέχρις ἰστοροῦντων καὶ θορυμῶν ὁδόντων, εἶχε καταληφθῆ δειλίας, μὴ τοιμῶν οἰδ' ἐκτός βολῆς τηλεβόλου ν' ἀντικρίσῃ τὸν ἐχθρὸν, ὥστε ἐνῶ μεγίστην εἶχομεν τότε ἔλλειψιν πυροβολικοῦ, ἢ πυροβολοαρχία του οὐδὲν ἀπολύτως μέρος εἶχε λάβει εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἵνα μὴ καθίσταται ἡ τοιαύτη, ἀτιμωτική διὰ τὸν Νικόλαον, ἐξαιρετικὴ κηράστασις καταφανής, εἶχε διαταχθῆ νὰ ἀπομαχῆ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Βασιλόπαιδος Νικολάου, καὶ ἡ πυροβολοαρχία, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ καὶ ὁ ἀειμνηστὸς Πλαῦλος Πηλεῖς, τοῦθ' ὅπερ εἶχε τότε δυσχερεστήσει, κατ' ἐπιβράνει τὸν πρῶτον ἀνδρῶν καὶ φιλόπαιρον ἐκείνον ἀξίως τίχων.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΩΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ. — ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΤΟΚΙ

Προαιωθένιος οὕτω ἀδόξως τοῦ ἀνοήτως ἐπιχειρηθέντος ἐκείνου πολέμου, μεγίστη ἦτο ἡ ἀντιδημοτικότης τοῦ Κωνσταντινου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν, εἰ καὶ ὁμοφρονουμένως οὐδόλως μὲν οὗτος εἶχε συντελέσει εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ πολέμου ἐκείνου, ἢ δὲ κατάστασις τοῦ Στρατοῦ καὶ αἱ περιστάσεις, ἐνῶ ἄς εἶχεν ἐπιχειρηθῆ ὁ πόλεμος ἦσαν τοιαύται, ὥστε ἀδύνατος καθίστατο ἡ νίκη. Ὅπως δὴ ποτε, οὐδεμίαν ἀπολύτως ἐπαγαλαμπάνουεν, εἶχεν ἐπιδείξει τότε ὁ Κωνσταντῖνος στρατιωτικὴν ἀρετήν. Παρὰ πάντα ταῦτα οὐχ' ἦτιον, διὰ τῷ 1899 ἀνέλαβε τὴν Κυβερνήσιν ὁ Θεοτόκης,

ὡς ἀρχηγὸς τοῦ Τρικουπικοῦ κόμματος, ἐπέβαλε τὸ Νομοσχέδιον περὶ Γενικῆς Διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ, δι' οὗ καθίστατο ἀρχηγὸς αὐτοῦ ὁ Διάδοχος, παρὰ τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμας τοῦ ἀειμνήστου Τρικοῦπη, δοῦναι, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, προϋτίθετο γ' ἀπομακρῖνῃ τὸν Διάδοχον καὶ τοὺς Βασιλόπαιδας τοῦ Στρατοῦ ! Ἄλλ' ὁ Θεοτόκης, παρὰ τὴν εὐφροσύνην του καὶ τὴν ὀρθοφροσύνην του, οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχων πίστιν καὶ πεποίθησιν εἰς τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, μᾶλλον δὲ ξένος πρὸς αὐτὴν φύσει ἠθελικός καὶ Ἐπικουρείος καὶ κατεχόμενος ὑπὸ τῶν σιενῶν ἰδεῶν μερίδος τινὸς ἐκ τῆς πόλεως Κερκυρας, περὶ ἧν κατωτέρω θέλομεν ὁμιλήσει, ἔριν ἢ ἀποδάνῃ ὁ Τρικοῦπης εἶχεν ἀπομακρυνθῆναι τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ καὶ ἰδίαν ἐπεδίωκε πολιτικὴν. Ἐχομεν δὲ τὴν πεποίθησιν οὗτι, εἰ ἐξ ἡ Τρικοῦπης, ἤθελεν ἀποχωρισθῆναι αὐτοῦ. Καὶ δὴ, ἀπὸ τοῦ ζήλους ἐπι τοῦ 1895, ἐνῶ ὁ Τρικοῦπης ἐξῆν ἐπι ἐν τῇ ἐκουσίᾳ ἐξουσίᾳ του, ὅμως τῆς κακοποιου ἐκείνης καὶ ἀντισυνταγματικῆς δράσεως τῆς Βασιλείας, πάντες δὲ οἱ φίλοι του ἠλαίωμεν οὗτι θάπτιον ἢ βράδιον θὰ ἡγείτο καὶ αὐθις ἡμῶν ὁ ἀναντικατάστατος ἐκεῖνος ἀρχηγός, ἐτόλμησεν ὁ Θεοτόκης κατὰ τινα αἰσικεῖν τῶν περισωθέντων ἡμῶν, ἐκ τοῦ καταπονημοῦ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1895, 16 βουλευτῶν, νὰ προτείνῃ γ' ἀναπειλάσωμεν, ὡς νέον πρόγραμμα, «ἐδρυτέραν δράσιν τῆς Βασιλείας». Διαμαρτυρηθέντες ἡμεῖς κατὰ τῶν τοιοῦτων γνωμῶν καὶ ἐρωτήσαντες τὸν Θεοτόκην «εἰ ἂν ὠμίλει οὕτω κατ' ἐντολήν τοῦ Τρικοῦπης ἢ εἰ ἂν ἐφρόνει ὅτι ἦτο δυνατὸν πολιτικῶς ἀρχηγὸς ὡς ὁ Τρικοῦπης νὰ θάπωνται ζῶντες», διαμαρτυρηθέντων δὲ τότε καὶ ἄλλων τινῶν ἐκ τῶν 16 βουλευτῶν, οὐδενὸς δὲ πολυήσυχος νὰ ὑποσηρίξῃ τὸ τοιοῦτον πρόγραμμα τοῦ Θεοτόκου, ἠνεγκάσθη οὕτως ἐν τῇ ὀρθοφροσύνῃ του νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ τότε. Ὅταν δὲ ἀνεκοινώθησαν τῷ ἀειμνήστῳ Τρικοῦπῃ ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς του τὰ ἐν τῇ οὐσκέρει ἐκείνῃ ερηθνεία ὑπὸ τοῦ Θεοτόκου, τοιαύτην δυσάρεστον ἐκκληξιν εἶχεν οὗτος αἰδοθῆναι ἐκ τῶν νέων τοῦτων δογμάτων, ὥστε, τὸ πρῶτον τότε, μετὰ μακροτάτην καὶ πλήρη, ἀπὸ τῆς ἀποτυχίας του, πρὸς πάντας, προκειμένου περὶ πολιτικῶν πραγμάτων, σιωπῆν, διακρύψας τὴν σιωπὴν ἐκείνην, ἔγραψε τῇ ἀδελφῇ του Σοφίᾳ: «Τὰ τοιαῦτα δόγματα εἰσὶν ἀποτρόπαια καὶ εὐχαριστῶ τοὺς φίλους μου, διότι κατεπολέμησαν αὐτὰ».

Ἐὰν δὲ ὡς ἀποτροπήους εἶχε χαρακτηρίσει ὁ ἀειμνήστος Τρικοῦπης τὰ τοιαῦτα περὶ ἐδρυτέρας δράσεως τῆς Βασιλείας, ὡς τῆς τοῦ Γεωργίου, ἀορίστους γνώμας τοῦ Θεοτόκου, καὶ ἔθελεν εἰπεῖ, προκειμένου περὶ τοῦ τοιαύτου περὶ Γενικῆς Διοικ.

πρώτως τοῦ Στρατοῦ Νομοσχεδίου καὶ περὶ τῆς εὐφρονέστερας ἐκείνης Ἐξουσίας ΜΩΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΟΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΩΣ Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ καὶ περὶ τῶν συλληφθέντων θραδύτερον καὶ πραγματοποιηθέντων ἐπ' αὐτοῦ δογμάτων, καθ' ἃ ἠδύνατο νὰ διαλύη ὡςάκις καὶ ὅπουτιν ἤθελε τὰς Ἐβουλὰς καὶ ὅτι, προκειμένου περὶ ἐξωτερικῶν καὶ ὑψίστων ἐθνικῶν ζητημάτων, ὤφειλε μόνος αὐτὸς νὰ τὰ διεκθύνῃ καὶ μόνον θὰ εἶχε νὰ ΛΩΣΗ ΛΟΓΩΝ, καὶ ἄλλα δόγματα ἠνέχθησαν καὶ ἐπετηρήσαν καὶ ἐπέβαλον μάλιστα ἴσως, ἐν τῇ ἐμπειρίᾳ των, ἐπιφανέστατοι καὶ θεομύητοι ἄλλοτε ὀπαδοὶ του καὶ θαναμοισαὶ του ;

Τοιοῦτων οὐχ' ἦτιον ἰάσεων καὶ ἀρχῶν ἀπίστοός ἦτο καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Θεοτόκη, μόλις ἀνέλαβε τὴν Ἀρχὴν τῷ 1899, ἐπιβολὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Γενικῆς Διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ, ὡς καὶ ἡ μέχρι τέλους πολιτεία του, μόνου αὐτοῦ διαφωνήσαντος ἐσχάτως, ἐν μέρει, πρὸς ἅπαντας τοὺς παρ' ἡμῖν πολιτικούς παρόγοντας, ἐν τῷ μεγάλῳ ἐθνικῷ ζητήματι, ὅπως μὴ διασαρστήσῃ τὴν Αὐλήν. Ὁ δὲ περιεργον δὲ καὶ χαρακτηριστικώτατον τῶν παρ' ἡμῖν πολιτικῶν χαρακτηρητῶν εἶνε ὅτι τὸ μὲν περὶ Γενικῆς Διοικήσεως Νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀνεκηρύσσεται Ἀρχηγὸς τοῦ Στρατοῦ ὁ Κωνσταντῖνος, εἶχεν ἐπιβάλλει, ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ Τσαρμὰδός, ὅστις διὰ τοσοῦτω ζοφερῶν χρωμάτων εἶχεν ἄλλοτε ζωγραφίσει τὸν Κωνσταντῖνον καὶ ὅστις ἐπλειοθόβει, ὡς ἐβρόθῃ, εἰς τὰς περὶ ἀπομακρόνεώς του ἐκ τοῦ Στρατοῦ γνώμας τοῦ Τριπέπη. Διέπρεψε δὲ τότε, καταπολεμήσας τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἐπανειλημμένως λαβὼν τὸν λόγον, ὁ Δραγούμης, ὅστις, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀγόρευσίν του, δι' ὄρατας ἀποσιροφῆς κατέληξεν ὡς ἔξῃς περίπου : «Τοῦ λοιποῦ θέλομεν διαιρεθῆ εἰς δύο κόμματα καὶ οἱ μὲν ὑποστηρίζαντες τοιαῦτα Νομοσχέδια, θὰ καλῶνται Ἀντισυνταγματικοί· οἱ δὲ καταπολεμήσαντες αὐτὰ, Συνταγματικοί».

Ὅπως ἴσως τὸ Νομοσχέδιον ἐγένετο Νόμος τοῦ Κράτους. Καθ' ἅπαν δὲ τὸ δεκαετὲς περίπου διάστημα, καθ' ὃ ἐξηρμήτισεν ὁ Κωνσταντῖνος Γενικὸς Διοικητὴς τοῦ Στρατοῦ, εἰ καὶ ἅπαντα τὰ μέσα εἶχον χορηγηθῆ αὐτῷ, οὐδεμίαν οὐχ' ἦτιον εἶχεν ἐπὶ τὰ κρείσσιν ἐπέλθει μεταβολὴ εἰς τὰ τοῦ Στρατοῦ, ἐκτός τῆς ἀποστολῆς, εἰς Γερμανίαν πάντοτε πρὸς μόρφωσιν ἀρίστων ἐκ τῶν βραυτέρων ἀξιοματικῶν καὶ προμηθειῶν τινῶν ἕλληκῶ, καθ' ἃς ἡμῶς τοσαῦτα εἶχον γέινει καταχρήσεις, ὥστε ἐνεκα τούτων ἴσως εἶχον ἐπιδιωχθῆ αἱ προμήθειαι ἐκεῖναι. Τοῦναντίον δὲ, οἱ ἀξιοματικοὶ ἐξηκολούθουν ἐν ἀορίᾳ πληροῦντες τὰ καθήκοντα, εἶχον δὲ δημιουργηθῆ καὶ αἱ περὶ τὸν Κωνσταντῖνον, ὡς Γενικὸν Διοικητῆν

κητῶν δουλικῶν ἐκείναι κλίμαι καὶ εὐνοίαι μεταξὺ τῶν ἀξιομα-
τικῶν, αἵτινες εἶχον συντελέσει εἰς τὴν ἔκτοτε διαίρεσιν τοῦ
Στρατοῦ, τὴν κατάπτωξιν παντὸς γενναίου καὶ ἀνεξαργησίας αἰ-
σθηματος, τὴν κατάπτωσιν τοῦ φρονήματος καὶ τῶν χαρακτήρων
καὶ ἅπαντα πάντα εἶχον προκαλέσει τὴν τε Ἐπανάστασιν τοῦ 1909
αἱ τὰ τελευταῖα γεγονότα.

**ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1909. — ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΙΣ ΤΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΔΩΝ ΕΚ
ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.—ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΑΥΤΩΝ ΕΙΣ
ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ. — ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ
ΤΟΥ 1912 ΚΑΙ 1913**

Ἡ δὲ Ἐπανάστασις τοῦ 1909 κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου ἰδίως
ἐστὶν ἡμεῖς, οὐ μεγάλη ἦτο πάντοτε ἢ ἀντιδημοτικὴς. Ἐν περὶ-
που τοῦ τῆς Ἐπανάστασεως ἐκείνης ἔτος, εἶχομεν καὶ ἡμεῖς
κλήθῃ εἰς κόμilon φίλων διασκεπτιομένων περὶ τῆς τότε καταστά-
σεως. Μεταξὺ τῶν φίλων τούτων ἦτο καὶ ὁ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΕΣΛΙΝ, Ὁ ΤΟΣΟΝ ΣΤΕΡΡΩΣ ΚΑΤΟΠΗΝ ΕΧΟΜΕΝΟΣ
ΤΩΝ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙ-
ΝΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΟΠΗΝ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΩΣ ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ
ΠΡΟΠΕΜΦΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΟΜΟΦΡΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΙΣ
ΤΗΝ ΕΣΧΑΤΗΝ ΤΟΥ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ! Οὐχ' ἦμιον ὁ ΕΣΛΙΝ
ἦτο τότε ὁ ριζοσπαστικώτερος μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὁ ὀδηγητικώτερος ἢ
ἔπερ διαίτων κατὰ τῆς Βασιλείας μέτρον καὶ ἀνατροπῶν, ἐπο-
σηφίλων ΤΗΝ ΔΙΑ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΥΠΑΣΙΩΜΑΤΙΚΩΝ,
ΒΙΑΙΑΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑ ΤΟΥΤΩΝ ΑΠΑ-
ΓΩΓΗΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΝ ΤΩΝ ΑΡ-
ΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ! Καὶ ἀπεκροῦσαμεν μὲν ἡμεῖς
τὰ μέγα ταῦτα, ἀλλὰ, προκειμένον ὀλοσθόηλοτε περὶ ἀνατροπῆς ἢ
ῤεπανάγκαστοῦ εἰς παραίτησιν, ΠΑΝΤΕΣ, ΕΝ ΟΙΣ ΚΑΙ Ὁ
ΕΣΛΙΝ, ἔσταιμαῖομεν τοῦ τῆς χειρίσεως ἀλάττων γλώμης ΔΙΑ-
ΤΩΝ ΔΥΣΝΟΥΝ ΚΑΙ ΠΕΙΣΜΟΝΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΑΡ-
ΧΙΚΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ, προτιμῶντες, ἀπὸ τούτων, τὸ
τέως ἀπὸ τῶν Γεώργιον καθέστας. Προκειμένον δὲ γὰρ φθάσαμεν
εἰς ἐκδοχίσιον, οὐκ ἔτι ἐγγετο, τὰν ἔδει γὰρ σιματῆσμεν καὶ
εἰς αὐτὸν τῶν Διάδοχον τοῦ Κωνσταντίνου!

Τὰ πράγματα οὕτως ἐπεῖγον. Αἱ διεξάχουμεναι ἐν παραλλήλων
ἐποδαιδιετραὶ ἐνέσχευαι κατέληξαν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ

1909, επικρατούντος ούρατος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ. Οἱ οὐρατοὶ λοιποῦντες καὶ τῆς παλαιῆς πολιτικῆς θεωρίαι συνειρρίζοντο μετ' ὀλίγον καὶ ἐξεμμενίζοντο ὑπὸ τῆς Ἑλαιοσιόσεως. Προῖον δὲ ἔργον ὑπῆρξεν ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν Βασιλοπαίδων καὶ ἰδίως τοῦ Κωνσταντίνου ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ ἡ πρόσκλησις τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς πρὸς ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ.

Ἡ ἀπομάκρυνσις δὲ αὕτη τοῦ Κωνσταντίνου, οὐ μόνον οὐδόλωσ ἀνέκορε τὴν ἀνέπαρκτον ἄλλως ὑπὲρ τοῦ Στρατοῦ μέχρι τότε ἐργασίαν, ἀλλὰ τούραντιον ΕΚΤΟΤΕ ΑΚΡΙΒΩΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΕΙΤΑΙ Ἡ ΣΥΝΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑ ΜΕΓΑΛΗ ἘΝ Τῷ ΣΤΡΑΤῶ ΕΡΓΑΣΙΑ, ἩΤΙΣ ἩΤΟ ΚΑΤΑΦΑΝΕΣΤΑΤΗ, ΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ. ΒΟΗΘΟΥΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΠΟΙΟΥ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ, ΤΑ ΚΑΦΕΝΕΙΑ ΕΙΧΟΝ ἘΝΤΕΛΩΣ ΚΕΝΩΘΗ ΤΩΝ ΤΕΩΣ ΠΛΗΡΟΥΝΤΩΝ ΑΥΤΑ ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΩΝ· καθημερινῶς δὲ ἐτελοῦντο γυμνάσια ἀπάντων τῶν δαίων. Τὰ τοιαῦτα δὲ ἀποτελέσματα, ὡς καὶ τὸ πνεῦμα ὅπερ εἶχε καταλάβει τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Ἑλαιοσιόσεως, ἦτο καὶ τοῖς τριλοῖς δῆλον. Μόνος δὲ ὁ Κωνσταντίνος, ἐπαυελθὼν βραδύτερον εἰς τὸ στρατεύμα, δὲν ἠδυνήθη ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ ἴδῃ αὐτά. Τούραντιον ἐκ φθοροῦ καὶ ταπεινοῦ πνεύματος καὶ πείσματος καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς λεπιδότητος πρὸς ἄλλος ἀνθρώπους καταβαλόντας κόπους διακεκορημένους Γάλλους ἰαξιωματικοὺς, διεκῆρξεν διὰ «ΟΥΛΕΜΙΑΝ ΕΙΧΕΝ ΙΔΗ ΣΥΝΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ ΠΡΟΟΜΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ἘΞ ΑΥΤΟΥ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΕΩΣ ΤΟΥ». Ἀντιπολιτικώτατα δὲ καὶ μωρότατα καὶ ἠφενδέστατα διεκῆρξεν κατόπιν ἐνώπιον τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας, διὰ τῆς περιφῆμον ἐν Βερολίῳ τῷ 1913 προπόσεώς του, διὰ «ΑΙ ΚΑΤΑ Τῷ 1912 ΚΑΙ 1913 ΝΙΚΑΙ ΤΟΥ ἘΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΩΦΕΙΛΟΝΤΟ ΕΙΣ ΤΑ ΣΟΦΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΑΤΙΝΑ ΟΥΤΟΣ ΕΙΧΕΝ ΑΡΥΣΘΗ ἘΚ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ», ἐπὶ δὲ τῶν αὐτῶν διδαγμάτων, ἐπὶ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΝ ἩΜΗ καὶ ἐκ ἀρίστον Γερμανῶν ἀξιωματικῶν, εἶχε προπαυελθῆ καὶ ὁ ἠτιμῆσις Τουρκικῶς στρατός! Καὶ τὰ ψεῦδη δὲ καὶ αἱ ἀκριτομηθια ἐκείναι, καθ' ἣν σιγητὴν μέγιστα ἔθνηκα συμφέροντα ἦσαν ἤδη ἐκτεθειμένα ἐνώπιον τοῦ ἐν Λονδίῳ Ἀρσίου Πάριου, ἐπρωτοσιόσεται δὲ καὶ τότε ἡ Γαλλία κατὰ τὴν προόσασιν τῶν ἔθνηκων ἡμῶν οὐρατοῦντων καὶ προῦκετο, μετὰ τὸ Βερολίον, νὰ ἐπισκεφθῆ ὁ Κωνσταντίνος καὶ τοὺς Παρισίους! Αἱ ὁ καὶ ἠγαρχάθη τότε, κρούφα καὶ ὡς φρυδδίκος, ὡς ἀρχθῆ ἐκεῖ καὶ ἔκτακτα νὰ ληφθῶσι μέτρα, ὅπως ἀποφύγη τοὺς γιουχαίσιμους τοῦ Παρισιοῦ

λαοῦ μυσταὶ δὲ εἶχον καταβληθῆ προσπάθειαι, ὅπως μειωσθῆ κατὰ τι τὸ, ἐκ τῆς μωροσιότητος ἐκείνης πολιτείας τοῦ Κωνσταντινίου, δυνάμενον νὰ προβῆται εἰς τὸ Ἔθνος κακόν.

Ἄλλ' ὁ Βενιζέλος, ἀναλαβὼν τὴν ἐξουσίαν, τρέχων τὸν κίνδυνόν τὴν μείωσιν τὴν δημοικότητά του καὶ ν' ἀπολέσῃ τὰς ομπραθείας τῶν ἡγηθέντων τῆς Ἐπαναστάσεως ἀξιοματικῶν, εἴτε ἀποδλεπῶν εἰς τὴν ἐξενυμένιον τῆς Βασιλείας, καιρῶς τραπέσης διὰ τῆς ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἀπομακρύνσεως τῶν Βασιλοπαίδων, εἴτε εἰς τὴν ἐν τῷ Στρατῷ καὶ τῷ Ἔθνει ἐνόητα, κατὰ τὰς ἐκιοτε προβλεπομένας μεγάλας ἐθνικὰς περιουσίας, εἴτε καὶ ὅπως διάλυση τὰς ὑπολαθνοῦσας κατ' αὐτοῦ προκαταλήψεις καὶ ἀντιδράσεις, μετὰ τὰ ἐν Κρήτῃ γενόμενα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Βασιλοπαίδος Γεωργίου, εἴτε ἐπὶ τέλος καὶ διότι ἐφρόνει διὰ καὶ οἱ Βασιλοπαίδες, ὡς πολῖται Ἕλληνας, ἐδικαιοῦντο καὶ οὗτοι τῆς τιμῆς νὰ ὑπηρετῶσιν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Στρατῷ, ἐπανέφερεν αὐτοὺς εἰς τὸν Στρατὸν, ὡς καὶ τὸ τέως Ἐπιτελεῖον. Κηρυχθέντος δὲ τῷ 1912 τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου, ἡγήθη ὁ Κωνσταντῖνος, ὡς ἀρχαιότερος Στρατηγὸς τοῦ μεγάλου ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ἐν τοῖς πολέμοις δὲ τοῦ 1912 καὶ 1913 ἐθριάμβευσαν τὸ πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1909, ὅπερ θαυμηθὸν εἶχε καταλάβει ἅπαν τὸ Ἔθνος καὶ ἀνυψώσει καὶ ἐξιδανικεύσει τὰ αἰσθητά, τὸ ἠθικόν καὶ τὰς ἰδέας τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἢ ἐργασίᾳ, ἣν εἶχεν ἐπιτελέσει ἡ Γαλλικὴ ἀποστολὴ καὶ ἰδίως ἡ ἀθάνατος ἐκείνη παραφροσῆγη (ὡς οἱ Βούλγαροι εἶχον χαρακτηρίσει αὐτήν), ἣτοι **Η ΨΥΧΗ** καὶ τὸ **ΗΘΙΚΟΝ ΣΘΕΝΟΣ** τοῦ στρατευθέντος Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ οὗτινος κατ' ἐξοχὴν διερμηγεῖς ὑπῆρξαν οἱ Βελισάριοι, οἱ Κολοκοτρῶναι, οἱ Κομποροῦραι καὶ τόσοι ἄλλοι ἥρωες ἀξιοματικοὶ καὶ ἀφανεῖς στρατιῶται ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τοῦ αὐτοῦ δὲ ἠθικοῦ καὶ τῆς αὐτῆς ψυχῆς ἐξακολουθήσεως νὰ ἐνυπάρχῃ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ, καὶ τῷ 1917 καὶ τῷ 1918 ἐν Μακεδονίᾳ καὶ σήμερον ἐν Ἀνατολῇ καὶ ἐν Θράκῃ, **ΕΙΔΟΜΕΝ ΚΑΙ ΒΛΕΠΟΜΕΝ ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ, ΑΝΕΥ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ. ΤΟΥ ΝΑΝΤΙΟΝ ΜΑΛΙΣΤΑ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΤΑΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ, ΤΑΣ ΠΡΟΔΟΤΙΚΑΣ ΑΝΤΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ, ΤΑΣ ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ, ΟΠΩΣ ΛΙΠΟΤΑΚΤΗΣΗ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ, ΤΑΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΤΩΝ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΟΜΟΛΗΣΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΥΜΜΑΧΟΝ ΤΩΝ ΕΧΘΡΟΝ!** Τὸ πλημμυροῦν δὲ τοῦτο ἠθικόν αἰσθημα εἶχεν ἐπὶ τέλος ἐπιφροινήσει τῷ 1912 καὶ 1913 καὶ μεταδοθῆ καὶ εἰς τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τὸ Ἐπιτελεῖόν του καὶ εἶχεν ἐπιτελέσει καὶ

οὔτιος τὸ καθήκον τοῦ παρακολουθῶν, ὡς οἱ Βασιλεῖς καὶ οἱ Διάδοχοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, παρακολυθητοῦσι, τὸν Στρατὸν, καὶ ἐνταυρύνων τοὺς στρατιώτας διὰ τῆς παρουσίας του, ΕΙ ΚΑΙ ΟΥΔΕΜΙΑΝ ΕΙΧΟΝ ΟΥΤΟΙ ΑΝΑΓΚΗΝ, ΩΣ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ, ΤΗΣ ΤΟΙΑΥΤΗΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΕΩΣ. Ἀλλὰ τὸ Ἔθνος, ἐπεικὲς καὶ γενναῖον καὶ ἐλάχιστα ἄπαιτοῦν, λημονήσαν τὸ τέως παρελθόν, ἠθέλησε νὰ ἐξάσῃ τὴν κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913 ἐργασίαν τοῦ Κωνσταντινου, ἣν πολυειδῶς οἱ περὶ αὐτὸν ἠθέλησαν ἔκτισε νὰ ἐκμεταλλευθῶσι, τὰ πάντα εἰς αὐτὸν ἀποδόντες.

Οὐχ' ἦτιον καὶ κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν περίστασιν εἶχε ἐπιδείξει ὁ Κωνσταντῖνος τὴν ἀνδαιρείον καὶ ἀντιπειθαρχικὴν φύσιν του, ἥς ἔνεκα μικροῦ δεῖν ἐχάνομεν τὴν Θεσσαλονικὴν. Ἀκολουθῶν τὸ ἀρχῆθεν χαραχθὲν σχέδιον καὶ βαδίζων πρὸς τὰ Βιτώλια, τῆς δὲ Κυβερνήσεως ἀσφαλεῖς ἐχοῦσης πληροφορίας διὰ τοὺς Βούλγαροι ὀλοιαχῶς ὤδεον πρὸς τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ διαταξάσης αὐτὸν νὰ στραφῇ ἀμέσως πρὸς τὰ ἐκεῖ, οὐδόλως ἠθέλησε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΤΗ ΕΠΙΜΟΝῶ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΠΕΙΣΘΗ Ν' ΑΝΑΚΟΨΗ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑΝ, ΜΟΛΙΣ ΠΡΟΔΑΒΩΝ ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ΠΡΟΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΟΥΤῶ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.

Ὅπως ἴσχυε, ἐνδόξως περαιοθέντων τῶν πολέμων ἐκείνων, ὁ Κωνσταντῖνος, πλήρης δημοτικότητος καὶ δόξης, ἐπανήλθε Βασιλεὺς ἤδη, εἰς Ἀθήνας. Ἀλλ' ἐνῶ ἔδει ν' ἀσχοληθῶμεν εἰς τὴν μετὰ τὸν πόλεμον περισύλλογόν καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς νέας Ἑλλάδος, ἠπειλούμεθα δὲ καὶ ἐπὶ νέον μετὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον, ἐπῆλθεν ὁ παγκόσμιος τοῦ 1914 πόλεμος, οὗτις ἐπῆρξεν ἡ Ἀνδρία λίθος τῆς μεγάλης καὶ μέχρι μωρίας καὶ ἐγκλήματος ἀνικανότητος τοῦ Κωνσταντινου, ἦμιν μικροῦ δεῖν οὐνεγίλει μεγάλα καὶ ἀγλαυρόθροτα νὰ ἐπισωρευθῶσιν εἰς τὸ Ἔθνος δεινά.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 1914. — Η ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΝ Τῶ ΠΟΛΕΜῶ ΤΟΥΤῶ

Ἐὰν δὲν συνεδέσμεθα μετὰ τῆς Σερβίας διὰ συνθήκης, ΥΠΟΧΡΕΟΥΣΗΣ ΗΜΑΣ ΝΑ ΠΑΡΕΜΒΩΜΕΝ ΥΠΕΡ ΑΥΤΗΣ, ΔΙΑΤΕΛΟΥΣΗΣ ΕΙΣ ΑΜΥΝΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
ΘΕΒΑΙΩΣ ΠΑΗΡΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΡΙΝΗΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΣ

επιδάλλειο τῇ Ἑλλάδι, ἐφ' ὅσον ὁμως ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Τουρκία δὲν ἀνεμυγνόντιο εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐφ' ὅσον αἱ θαλασσοκρατοῦσαι Δυνάμεις δὲν ἐξηγάγαζον ἡμῶς νὰ ἐξέλθωμεν τῆς οὐδετερότητος. Ἡ Ἑλλὰς, μὴ οὖσα ἀδιάρκης, καθ' ὑπὲρ τὸ ἡμῶν δὲ τοῦ τότε κληθνομοῦ τῆς (αὐν τῇ Πελοποννήσῳ) καθαρῶς **νεοαιωτικῇ** Δύναμει, προταχόμεν σχεδὸν περιθρονομένη ὑπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἔχουσα ἀκτιὰς μακροτέρας παντὸς ἄλλου Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους, τὰ πάντα δὲ ἔξωθεν καὶ διὰ τῆς θαλάσσης ἐξάγουσα καὶ πορίζουμένη, εἶνε ἐξηναγκασμένη, ὅταν δὲν δύναται νὰ μὲνη οὐδετέρω, νὰ τάσσηται μετὰ τῶν **θαλασσοκρατούντων**. Καὶ ἐὰν ἐποπύτως δὲν συνεδεόμεθα μετὰ τῆς Σερβίας, διὰ τῆς γνωστῆς συνθήκης, μετὰ δὲ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων, καὶ διὰ κοινότητος ἰδεῶν καὶ τῶν φιλελευθέρων καὶ Κοινοβουλευτικῶν θεωριῶν, ἰδίως δὲ, διὰ μεγάλων ἐν τῷ παρελθόντι πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν, καὶ ἐὰν τὰ πάντα ἀνεμύνομεν παρὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων, καὶ ἐὰν ἡ Τουρκία καὶ ἡ Βουλγαρία ἀοχῆθεν εἶχον ταχθῆ μετὰ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων, ἡ Ἑλλὰς **ὀπωσθήποτε** οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ ταχθῆ κατὰ τῶν Δυνάμεων τούτων, ἐφ' ὅσον ἐθαλασσοκράτιον αὐταὶ, ἀλλ' ἔδει καὶ αὐτῇ μετ' αὐτῶν νὰ ταχθῆ ἢ **πλήρη τὸν ἀνάγκιστον καὶ ἐλευθερινῆ** νὰ τηρήσῃ οὐδετερότητα. Ἀφ' ἧς οὖτως σικμηῆς (εὐτυχῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα) ἡ Τουρκία καὶ ἡ Βουλγαρία εἶχον διαπραξέει τὸ μέγα σφάλμα νὰ ταχθῶσι μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων, δὲν ἦτο δυνατὸν, οὐδ' ἐπιτετραμμένον, νὰ ἐπάρξῃ **δευτέρω γνώμη**, ἀλλὰ **μῖο καὶ μόνω**, ἦτοι οὗτι ἡ Ἑλλὰς ἔδει νὰ τηρήσῃ, ἐν ἀοχῇ μὲν, εὐμενῆ πρὸς τὴν Ἀγίαν οὐδετερότητα, βαθυμδὸν δὲ καὶ ἀλογῆχος μετ' αὐτῆς νὰ ταχθῆ.

Ἐφ' ὅσον ἄλλως δὲν εἶχον ἐπέλθει ἀμέσως ἀτ' ἀοχῆς τοῦ πολέμου, μεγάλαι μάχαι, ὁμοιοτικῶς κρινούσαι τὴν ἐξέρ τῶν Κεντρικῶν τῶν ἡμῶν, ἐφ' ὅσον παροτρύνειο ὁ πόλεμος, μεταβληθεῖς εἰς πόλεμον ἀπὸ τῶν χαρακωμάτων, οὐδενίᾳ ἠδύνατο νὰ ἐπάρξῃ ἀκριβολία πρὸς τῆς τελικῆς ἐκβάσεώς του, ἦτοι οὗτι αὐτῇ ἠδελεν ἀπεβῆ ἐπὲρ τοῦ ἀνταυτῶν πλείον νὰ διαδέσῃ ἀνθρώπιον ἔλικὸν καὶ πλείονα ἔλικὰ καὶ οἰκονομικὰ μέσα. Τοιαῦτα δὲ προφανῶς ἠδύνατο νὰ διαδέσῃ ἡ Ἀγία καὶ πρὸς ἡ ἀποσυρθεῖ, ἢ Ρωσσία, καὶ κατόπιν, ἀντιπαρασταθείσης ταύτης διὰ τῆς Ἀμερικῆς, ἐλευθέρως ἔχουσα πῶς θαλάσσης καὶ ἀπειρα δυνατῆν νὰ διαδέσῃ οἰκονομικὰ καὶ ἔλικὰ μέσα, ἐνῶ οἱ Κεντρικαὶ Δυνάμεις ἀοχῆθεν ὑπὸ **προγραμματικῆν** προταχόμεν διατίλουν ἀποκλεισμών.

Ἀπὸ τῶν ἀοχῶν **δὲ τοῦ 1913**, καὶ προκρίνοντι καὶ Γερμανόφιλα καὶ τῶν Ἑπιτελείων εἶχον τὴν γνώμη οὗτι ὁ πό-

λεμος ἤθελε περὶ τὴν διὰ γενικῆς ἐξζυγίσεως καὶ χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἐπικρατήσῃ. Καὶ ἐν ταῖς δημοσιευθείσαις δὲ **ΑΝΑΜΝΗΣΕΣΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ** τοῦ πολλοῦ **Λουδοβίγου**, διορᾷ τις, ἀπὸ τοῦ **1916**, τοὺς φρόνους τὸν περὶ ἀπωλείας τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων καὶ τὸν πόθον τοῦ ὅπως ἔκτοτε ἐπιτευχθῆ ἡ εἰρήνη, οὐχὶ μὲν θεθαίως πρὸς ζημίαν τῆς Γερμανίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸς ὄφελος αὐτῆς. Τὴν πεποίθησιν δὲ περὶ τῆς τελικῆς τῆς Ἀντάντ νίκης ἔτιθετο καὶ ἅπανα ἡ ἀνθρωπότης, ταχθεῖσα κατὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων. Τὰ δὲ Χρηματιστήρια, αἵνα ὑπὲρ πάντα ἄλλον δοφραίνονται τὴν κατὰστασιν καὶ ὡς εὐθιχτα βαρύνετορα προσγγέλλουσι τὸ μέλλον, ἐξηκολούθουν ἀνεκὰθεν καὶ διαρκῶς νὰ ἔχουσι πλήρη ἐπὶ τὴν Γερμανικὴν ἦταν πεποίθησιν, δι' ἃ καὶ, παρὰ τὰς μεγάλας ἐν ἀρχῇ Γερμανικὰς νίκας, τὴν μέχρι τέλους παρὰ τῆς Γερμανίας κατὰληψιν μεγάλου μέρους τῆς Γαλλίας, τὴν ἐπελθοῦσαν οὐμπόδξιν τῆς Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Ρωσσίας, τὸ μὲν μάλλον διηρηκῶς κατέπιπτε, τὸ δὲ φράγκον καὶ ἡ στερλίνα διετήρουν πάντοτε τὰς τιμὰς τῶν πολλῶ περισοότερον ὑφωμένας τοῦ μέσου.

Παρὰ πάντα ὅμως ταῦτα ὁ ἀθάνατος Κωνσταντῖνος, καὶ ἐν ταῦτα καὶ ἐν Ἑλβετῇ διαμένων, καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ **Ἰουνίου 1918** ἐπὶ πύτων καταφανέστατα πλέον διορωμένην ὀπιστικὴν καὶ κατὰ κράτος τῆς Γερμανίας ἦταν, ἐξηκολούθει νὰ ἔχη πεποίθησιν ἐπὶ τὴν Γερμανικὴν νίκην! Ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν φαίνεται, ἔχων τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀδιοκράτορος τῆς Γερμανίας ἀπονευθεῖσαν αὐτῷ στρατηγικὴν γάβδον, εἶχεν ἐπολέσει ἐαυτὸν ὡς μέγαν στρατηγὸν, λημονῶν δι τὴν αὐτὴν εἶχε ὁ οὐνεμει τιμὴν ὁ Ἀδιοκράτορ καὶ εἰς τὸν ἀπολευεῖται τῶν ἠγερῶν, τὸν Φερδινάνδον τῆς Βουλγαρίας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀποδαρόντι ἡλίθιον Σουλτάνον τῆς Τουρκίας! Δι' ἃ καὶ αἰς τὸς ἐρωτῶντας τὸν Κωνσταντῖνον περὶ τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος τοῦ πολέμου, ἐπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, δογματικώτατα καὶ ὡς Πυθία, ἀπεφάνετο καὶ ἐφθέγγετο οὕτως δι αὐτὴν ἐνείκα ἡ Γερμανία, μετὰ τὴν στήθην καλλιλογίαν τῶν διακομιθεῶν καὶ ἐποιμῶν τὴν ἕξιον τῆς πρώτης παρὰ τὸν Μάσσην μεγάλης νίκης τῶν Γάλλων!

* Ἀλλ' ἀνεξαργήτως τῆς τελικῆς ἐκβάσεως τοῦ πολέμου, τίνα ἤθελον εἶσθαι τὰ προφανῆ διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀποτελέσματα, αἵνα, ὡς οἶόν τε ἀσφαλῶς καὶ ἐκ τῶν προτέρων, πᾶς τις ἠδύνατο νὰ προσεκάσῃ ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης πολιτικῆς, ἢ ἠδύνατο ἢ ὄφειλε ν' ἀκολουθήσῃ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐκβάσεως τοῦ πολέμου;

Ἀπ' ἀρχῆς τοῦ πολέμου, αἱ ἐξῆς προφανῶς ὁσοὶ δηγούγοντο ἑνώπιον ἡμῶν:

- 1) Πλήρης, ειλικρινής και αμοιβαία ούδετερότης.
- 2) Εύμενης τοιαύτη προς τὰς Κεντρικάς Δυνάμεις.
- 3) Κεκηρυγμένη μετ' αὐτῶν σύμπραξις.
- 4) Εύμενης ὑπὲρ τῆς Ἀριάνι ούδετερότητος καὶ
- 5) Κεκηρυγμένη μετ' αὐτῆς σύμπραξις.

Εἰ καὶ ἡ μετὰ τῆς Σερβίας συνθήκη ἡμῶν καὶ ἡ μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων ἐπειθοῦσα σύμπραξις τῆς Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας οὐδόλως ἐπέτρεπε τὴν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος τήρησιν πλήρους ούδετερότητος, ὑποτεθείσθω οὐχ' ἥτιον ὅτι αἱ περιστάσεις, ἡ ἀδιαφορία ἡμῶν πρὸς τὴν μετὰ τῆς Σερβίας συνθήκην καὶ ἡ ἀνοχή τῆς Ἀριάνι ἐπέτρεπον ἡμῖν τὴν τήρησιν τῆς ούδετερότητος ταύτης. Τίς ἤθελεν εἶσθαι τότε ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐκβασὶν τοῦ πολέμου;

Ἐὰν κατὰ κράτος ἐνίκων αἱ Κεντρικαὶ Δυνάμεις, εἴτε πλήρη καὶ ειλικρινῆ εἶχε τηρήσει ἡ Ἑλλὰς ούδετερότητα, εἴτε εὐμενῆ τοιαύτην πρὸς τὰς Κεντρικάς Δυνάμεις, εἴτε καὶ κεκηρυγμένως εἶχε συμπράξει μετ' αὐτῶν, ὅσον ἐξαιρετικῆ καὶ μεγάλη καὶ εἰς εὐνοίαν ἢ ἐπὶ τῶν ἡμῶν εὐνοία τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας ὡπωσὸν ἦεν καὶ πρὸ πάντων, ἤθελον πραγματοποιηθῆναι τὰ ἀπὸ μακροῦ ἐπιδικωθῆναι σχέδια τῆς Αὐστρίας, ἅτινα κερδῶς εἶχον προκαλεῖσθαι καὶ τὸν πόλεμον τοῦτον, καὶ ἅτινα, διὰ μελλοντικούς σκοπούς, ἦσαν καὶ ὁ ἐνδόμυχος πόθος τῆς Γερμανίας, ἥτις ἦ κάθοδος τῆς Αὐστρίας εἰς Θεσσαλονίκην. Οὕτω δὲ ἤθελεν εὐνοῖα καὶ ἡ ἐκείθεν Μακεδονία ἀπολεσθῆναι δι' ἡμᾶς, διακοπιόμενης οὐνάμα οὕτω καὶ πάσης ἐλπίδος καὶ σπουδῆς ἡμῶν μετὰ τῆς Θράκης. Αἱ νῆσοι Μικροῦ Ἰνίου, Χῆρος καὶ Σκόμοιο ἤθελον παραχωρηθῆναι τῇ Τουρκίᾳ, ἀπὸ πλάμβαροῦσιν ταύταις sine qua non παρακολούθημα τῆς Μικρασιατικῆς ἀκτῆς καὶ διὰ μελλοντικούς, ἐπὶ τῆς Μ. Ἀσίας, τῆς Γερμανίας σκοπούς. Ὑπὸ τὰς προκείμενας δὲ δι' ἡμᾶς συνθήκας καὶ ἀναλόγως τοῦ μέρους ὑπερ ἠθελεν λάβει ἡ Ἑλλὰς ὑπὲρ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων, ἤθελεν ἀποζημιωθῆναι διὰ μέρους τῆς Μέσης καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ μεγάλου μέρους τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἴσως καὶ μέρος τοῦ Ἄβου. Καὶ ἠθέλουσεν μὲν ἀποκτήσει οὕτω τὸ πλεονέκτημα τὰ χωρισθῆναι ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας διὰ τῆς Αὐστρίας καὶ τὰ διάγωμεν ἐν εὐνοίᾳ, ἐφ' ὅσον ὑφίστατο ἡ Αὐστρία. Ἐφ' ὅσον δὲ μάλιστα ἐξείνεντο αὐτὴ πρὸς τὴν Μακεδονίαν, δὲν ἤθελον ἀπορροφηθῆναι οὐδ' ἐπ' αὐτὴν Ἑλληνικὰ πληθυσμοί. Ἀλλ' ἡ Βουλγαρία, ἐπωθιμένη διὰ τῆς Σερβικῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Δοβρουτσῆς, ἤθελε καταστῆναι ὑπεροδὴ τῆς Ἑλλάδος· οἱ ἐπ' αὐτὴν καὶ τὴν Τουρκίαν ὑπολειφθέντες Ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ ἐντελῶς ἤθελον ἀπορροφηθῆναι ἢ ἐκτρισεθῆναι ἐν δεδομένῃ δὲ περιπτώσει.

σει, ἐκλείποντος τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ τῆς εὐνοίας του ἢ ἐκλείψεως καὶ τῆς Αὐτορίας, ἀπελπιστικὸν ἤθελε κατασιῆ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἄλλ' ἐπιθετίσθω ὅτι τοιαύτη ἤθελεν εἶσθε ἡ εὐνοία τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας πρὸς τὴν συμφορίζουσαν μετ' αὐτοῦ Ἑλλάδα καὶ τὸν γαυρόν του Κορσικανόν, ὥστε πρὸς χάριν των, ἤθελε θυσιάσει τὰ συμφέροντα τῆς Αὐτορίας καὶ τὰ τῆς Γερμανίας καὶ δὲν ἤθελεν ἀφαιρέσει παρ' ἡμῶν τὴν Θεσσαλονίκην· δι, χάριν ἡμῶν, ἤθελε θυσιάσει καὶ τὴν Βουλγαρίαν καὶ δὲν ἤθελεν ἐπιτρέψει αὐτῇ νὰ καταλάβῃ τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν· δι, ἐπὶ τέλους, χάριν ἡμῶν, ἤθελε θυσιάσει καὶ τὴν Τουρκίαν καὶ δὲν ἤθελεν ἐπιτρέψει αὐτῇ νὰ καταλάβῃ τὰς οὐθείσας νήσους ! Καὶ ἐπὶ τὰς οὐκ εὐνοϊκὰς περιστάσεις, ἢ Βουλγαρία ἤθελεν ἀπωσθήσει κατασιῆ πολλῶ ἰσχυροτέρῃ τῆς Ἑλλάδος· ἢ Τουρκία ἤθελεν ἐπίσης ἀποθῆ ἰσχυροτάτῃ οἱ πέραν των ὄρειον ἡμῶν Ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ, ἐπὶ τὴν Βουλγαρίαν καὶ Τουρκίαν, πληθυσμοὶ ἐντελῶς ἤθελεν ἐκρίζωσθῃ. Ἐν τῇ πρώτῃ δὲ καθ' ἡμῶν των πραγμάτων τροπῇ ἢ ἐκλείποντος τοῦ Κάιζερ καὶ διαλυόμενον παντὸς μετὰ τῆς Γερμανίας δεσμοῦ ἡμῶν, αἱ ἄλλαν ἰσχυροτέρῃ ἡμῶν Βουλγαρία καὶ Τουρκία εἰς δεινοτάτην ἤθελεν περιωργεῖ ἡμᾶς θέσει καὶ ἀδιαιλείτους ἠθέλομεν ὑφίστασθαι ἀγῶνας.

Ἄλλ' ἡ τελευταία αὕτη ἐκδοχὴ, ἥτοι ἡ χάρις ἡμῶν ἐπὶ τῆς Γερμανίας ἐγκατάλειψις των συμφερόντων τῆς Αὐτορίας, Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας, ἐπιτελῶς ἔστιν ἔωλος καὶ κενή. Τὰ πραγματικὰ δὲ δι' ἡμᾶς ἀποτελέσματα τῆς Γερμανικῆς νίκης, εἰ μὲν οὐδὲν οὐδέτερον ἢ καὶ οὐκ ἐπιπρόσιτον μετὰ των Κεντρικῶν Δυνάμεων ἤθελεν εἶσθαι τὰ ὀνείκω ἐπιτεθέντα, ἥτοι κατάληψις τῆς Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῆς Αὐτορίας, των νήσων ἐπὶ τῆς Τουρκίας, ὑπόσχεσις καὶ ἐπιζήλωσις των πέραν των ὄρειον ἡμῶν ἐν Μακεδονίᾳ, Θράκῃ καὶ Μικρασίᾳ Ἑλληνισμοῦ, ἀποζημίωσις ἡμῶν πρὸς τὴν Βορειοδυτικὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Βόρειον Ἠπειρὸν. Ἐν ὅντι δὲ ἀποτέρω μέλλουσι ἀπελπιστικὴ ἤθελεν εἶσθαι ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τίνα δὲ ἤθελεν εἶσθαι δι' ἡμᾶς τὰ ἀποτελέσματα, εἰ μὴ ἡττῶ μὲν, ὡς ἡτήθη, ἢ Γερμανία, ἡμεῖς δὲ εἴχομεν λάθει μέρος ὑπὲρ αὐτῆς ἢ εἴχομεν τηρήσει εὐμενῆ ὑπὲρ τῆς Γερμανίας οὐδετερότητα ἢ καὶ εὐδοκίαν οὐδετερότητα ;

Κατὰ τὰς δύο πρώτας περιπτώσεις, ἔτις των μεγάλων κατὰ τρωσῶν, ἢς ἠθέλομεν ἴσσιθῃ διὰ πλήρους καὶ αὐστηροῦ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀποκλεισμοῦ (λυπηροτάτην δὲ ἄλλομεν πείραν καὶ με-

ῥιχὸς ἔστω καὶ ἀειλοὺς τοιοῦτον πρὸς σίγησιν ἀποκλεισμοῦ), καὶ ὑπὸ τὰς κρείττους καὶ ἐπιεικεσιέρας δι' ἡμᾶς περιοιάσεις, ἠθέλωμεν διὰ παντός ἀπολέσει, οὐ μόνον τὴν Βόρειον Ἠπειρον, ἀλλὰ καὶ τὸ μείζον μέρος τῆς Μεσημβριότης. Βεβαίως δὲ ἡ Σερβία ἠθελε καταλάβει τὴν Θεσσαλονίκην, τὰ δὲ Δωδεκάνησα, νῆσοί τινες τοῦ Αἰγαίου, ἴσως δὲ καὶ ἡ Κέρκυρα, ἠθέλον διανεμηθῆναι μετὰ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων. Ἐὰν δὲ μάλιστα, ἀπεχθόντων ἡμῶν ἢ ἐχθρικῶς πρὸς τὴν Ἀριάνην διακεκμημένων, ἐπωφελοῦντο οἱ Βούλγαροι ἢ οἱ Τούρκοι ἢ καὶ ἀμφότεροι καὶ ἐτάσσοντο ἐν καιρῷ μετ' αὐτῆς, τότε δὴ τότε μεγίστη ἡμῖν ἠθέλει ἐπέλθει καταστροφή.

Καὶ αὐτοῖσιν δὲ καὶ εὐλικρινῆ ἔαν ἠθέλωμεν κατορθώσει τὰ τηρήσωμεν οὐδετερότητα, ἢ Ἀριάνην δὲν ἠθελε βεβαίως συγχωρήσει ἡμῖν τὴν παραβάσιν τῆς μετὰ τῆς Σερβίας συνθήκης καὶ ἠλατιωμένοι ἠθέλωμεν ἐξέλθει τοῦ πολέμου, ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς. Ὅπως δὲ οὐδὲν ἀπολύτως ἠθέλωμεν προσποιηθήσεται ἐξ ἑσῶν ἀπεκηθήσωμεν ἤδη.

Τοιαῦτα ἐπομένως ἠθέλην εἶσθαι προφανῶς καὶ ἀναμφισβητήτως δι' ἡμᾶς τὰ ἀποτελέσματα τῆς μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων συμπράξεως ἡμῶν ἢ καὶ τῆς εὐμενοῦς πρὸς αὐτὰς οὐδετερότητος ἢ καὶ τῆς πλήρους καὶ εὐλικρινοῦς ἔστω τοιαύτης, νικημάτων ἢ ἠττωμένων τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων. Τίνα δὲ ἤδη ἠθέλον εἶσθαι τὰ ἀποτελέσματα, ἔαν εὐσσομεν τὸ Ἔθνος, ἐν ἀρχῇ, μὲν, εὐλικρινῶς εὐμενῆ εἴησιν πρὸς τὴν Ἀριάνην οὐδετερότητα, βαθμηδὸν δὲ καὶ συνέπραττε μετ' αὐτῆς, ἔχομεν ἤδη πρὸ ἡμῶν τὰ ἐπελθόντα ἀνέλπιστα εὐτυχήματα, ἅτινα οὐδὲ κατ' ὕψος ἠθέλωμεν ἄλλοτε δυνηθῆναι τὰ συλλάβωμεν. Καὶ ταῦτα πάντα, χάρις τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ ἑνὸς καὶ μόνου μεγαλοφυοῦς καὶ μεγαλεπήθολου ἀνδρός, τοῦ Βενιζέλου, ἐφ' εὐεργετέστερα καὶ ἔνδοξότερα ἴσως ἠθέλον εἶσθαι, ἔαν συνέπραττεν ὀργυρῶς βλέψησιν τὸ Ἔθνος, ἡγουμένου τοῦ Βασιλέως του.

Καὶ ἐνδεχόμενον μὲν καὶ ἤδη τὰ εὐτυχῆ καὶ μεγάλα ταῦτα ἀποτελέσματα τὰ ἐπιφυλάττωσιν ἡμῖν μεγάλους ἐν τῷ μέλλοντι ἀγῶνας, ὅπως διατηρήσωμεν τὸ κληθέντα. Ἀλλὰ καὶ τοιαῦτα ἐπέγναι καὶ ἀνέλπιστα ἀγαθὰ οὔτε κινῶνται, οὔτε διατηροῦνται, ἄνευ μεγάλων κόπων καὶ θυσιῶν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποκροῦνται ἕρεκα τῶν θυσιῶν τούτων, ἀφοῦ, γάρ, τῆς Κρήτης καὶ ἰωνίας, εἰς τοσαύτας θυσίας γοήματος, αἵματος καὶ διοικητικῶν ἀναστατώσεων ἐπὶ Θεττιαν εἶχεν ὑποβληθῆναι τὸ Ἔθνος. Ὅπως δὲ οἱ μὲν Τούρκοι ἐπέθησαν ἤδη, ἐν Εὐρώπῃ τοῦλάχιστον, ἐκτὸς πάσης, οἱ δὲ Βούλγαροι κατέστησαν λίαν ἀσθενέστεροι ἡμῶν. Ἐδημουργήθησαν δὲ καὶ συνθήκαι συμμαχιῶν καὶ προσιτάσεις ἅλ,αι λίαν εὐμενέστεραι ἡμῖν.

Ἀνάλογως δὲ πρὸς τὰς ἡμετέρας περιστάσεις καὶ πολλῶ μάλιστα δυσχεροῦσιέρα ὑπῆρξε καὶ ἡ θέσις τῆς Ἰταλίας καὶ Ρουμανίας ἀπέναντι τῶν δύο ἐμπολέμων συμμαχιῶν. Καὶ ἡ μὲν Ἰταλία συνεδέετο, ἀπὸ μακρῶν εἰδῶν, διὰ συνθήκης ἀμυντικῆς μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων, ἀποτελοῦσα μετ' αὐτῶν τὴν Τριπλῆν Συμμαχίαν. Ἐδαφικαὶ δὲ παραχωρήσεις πρὸς τὸ Τυρόλον καὶ τὸ Τρέντιον εἶχαν προταθῆ πρὸς αὐτὴν καὶ ἀντισταθμίσεις διὰ τῆς Τύνιδος καὶ ἄλλαι, νικῶσης τῆς Γερμανίας. Καὶ δὲν παρεχωρεῖτο μὲν αὐτῇ καὶ ἡ Τεργέστη, ἀλλὰ καὶ διάφορα προνόμια ἠδύταντο νὰ παραχωρηθῶσι τοῖς ἐν Αὐστρίᾳ Ἰταλικοῖς πληθυκοῖς, οἵτινες ἄλλως οὔτε κατεδυνασιεύοντο, οὔτε ἀπεροφάντο ὑπὸ τῆς Αὐστρίας ἤθελε δὲ ἀποκησοῖ πάντα ταῦτα ἡ Ἰταλία ἄνευ θυσιαῶν, ποσοῦσα ἀπλῶς οὐδετερότητα, ἐξ ἧς ὡσαύτως πλείοτα ὅσα ἕλικῶς ἠθέληεν ὠφελῆθῃ. Πυθέης δὲ τότε τῆς ἐν τῇ Βουλῇ πλειοψηφίας ἦτο ὁ Τζιολίπι, ὁ ἐξοχώτερος τῶν νῦν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἰταλίας καὶ ὅστις ἐφρόνει τὰ τῆς Τριπλῆς Συμμαχίας ἢ τὰ τῆς οὐδετερότητος ἦσαν δὲ κατὰ τοῦ πολέμου καὶ οἱ ἄνθρωποι σοσιαλισταί, ὁ δὲ Πάππας ἔκλινεν ὑπὲρ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων. Πασὲ πάντα ταῦτα οὐκ ἔπιον, τὰ ἴσῳ συνηγοροῦντα ὑπὲρ τῆς μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων συμπόσεως ἢ τῆς οὐδετερότητος, ἡ ὅτιως ἐκεῖ Ἐθνικὴ Ἀνταρσία, ἀκολουθοῦσα ἢ καὶ ἡγουμένη τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ ἔθνους καὶ ἀποβλέπουσα, ἐν μέρει μὲν ἴσως εἰς ὅσα ἠδύνατο νὰ ὑποστῇ ἡ Ἰταλία, μὴ ἀδιάφοκας καὶ αὐτὴ ὡς καὶ ἡμεῖς, ἐκ τῆς τινῶν ἐχθρότητος τῆς θαλασσοκρατορίας Ἀγγλίας, κυρίως δὲ, λαμβάνουσα ἢ ὄψει τὰς κοινὰς μετὰ τῆς Ἀγγλίας φιλελευθέρους ἀγοάς τῆς Ἰταλίας καὶ τὰ ἐθνικὰ τῆς αἰσθημάτων κατὰ τοῦ προαιωνίου αὐτῆς ἔθρου. τῆς Αὐστρίας, παρῆσκαιεν, ἐν ἀοχῇ, μὲν ἐν εὐνοεῖ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν οὐδετερότητι, μέγιστος οὐ κεκοινημένως συνεπολέμησε μετ' αὐτῆς.

Ἐπι δὲ δυσχεροῦσιέρα ὑπῆρξεν ἡ θέσις τῆς Ρουμανίας καὶ τοῦ Βασιλέως αὐτῆς. Ἀληθῆς Χορηγὸς οὗτος, συνεδέετο, ὡς καὶ ἡ Ἰταλία, διὰ συνθήκης συμμαχίας μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων. Καὶ μισθία μὲν ἕλικῶς συμφέροντα ὑποστήριζον τὴν μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων τῆς Ρουμανίας, τὰ πάντα δὲ, ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως, εἶχεν αὐτὴ νὰ φοβηθῇ ἐκ τῆς ἐχθρότητος τῶν Κεντρικῶν, οὐδὲν δὲ ἐκ τῆς Ἀγγλίας, διότι, λίαν οὐσα τότε ἐπισηγολημένη ἡ Ρωσία, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ βλάψῃ αὐτήν. Καὶ διασπῆμαιν δι' ἑαίαν πρὸς τὴν Τρανσυλβανίαν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύγῃ καὶ ἐξῆματα ἀντισταθμίματα πρὸς τὴν Ρωσικὴν Βασσαβίαν, συμμαχοῦσα μετὰ τῶν Κεντρικῶν ἢ καὶ ἀπλῶν τῆσῶν οὐδετερότητα. Οἱ ἐν Τρανσυλβανία ἄλλως καὶ τῶν Μπανάφ Ρουμανικοὶ πληθυκοὶ ἠδαιμόνον ἕλικῶς ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν, ἐπολ-

Μαπλάσιάζοντο και οὐδένα εἰσεχον κίνδυνον ν' ἀποροφασθῶσι. Μεγάλη δὲ πρὸς τοῦτοις πολιτικῇ μερὶς ἐν Ρουμανίᾳ και ἐπιγα-
νέσταιοι πολιτικοὶ αὐτῆς ἄνδρες οὐνηγόρουν ἐπὲρ τῆς οὐδαιερό-
τητος ἢ τῆς μετὰ τῶν Κεντρικῶν συμπράξεως. Παρὰ πάντα
ταῦτα οὐχ' ἦτιον τὰ ἐπὲρ τῆς τοιαύτης συμπράξεως ἢ τῆς οὐδε-
αιερότητος οὐνηγοροῦντα, ὁ ΧΟΕΝΤΖΑΛΛΕΡΝ Βασιλεὺς τῆς
Ρουμανίας, ὑπέικων εἰς τὴν κοινὴν και φιλελευθέραν αὐτῆς
γνώμην και τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων τοῦ Ἔθνους,
ἐπερ εἶχεν ἐμπιστευθῆ αὐτῷ τὰς τύχας του, εἰσεράφη πρὸς τὴν
Ἀριάντι. Καὶ ἠτιηθεῖσα μὲν, τὰ πάνδεινα ὑπέοιη ἢ Ρουμανία.
Ἄλλ' εἰσετῆθησαν εἰς τέλουσ οἱ πολιτικοὶ τῆς και οἱ ἀγῶνῆς τῆς
ἐδοξάσθη και ὁ Ἡγεμῶν τῆς.

Ἀπέναντι τῆς διὰ μακρῶν ἐπιθετοῖς ἀναπέρω καταστάσεως,
ἦς τὰ προόηλια ἀποτελέθματα, τοὺς καρποὺς και τοὺς κινδύνους,
εὐχερέσταια πᾶς τις ἠδύνατο τὰ προοῆ και ἐγγ', ὡς ἐξορέθη, οὐτω
ἐπολιτευθῆσαν αἱ εἰς οὐνεχεροτέραν ἡμῶν εὐρεθεῖσαι θέοιν Ἰτα-
λία και Ρουμανία, τί ἐπρατεν ἢ Ἑλλάς; Τί δὲ ὁ Βασιλεὺς
Κωνοιαντίνος;

Ὁ μὲν Βενιζέλος, Προεδριπουργὸς και Πανθυπουργὸς τότε, ἐκ-
προσωπῶν ἐν τῷ τῆ Βουλῇ και ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, τὴν μεγάλην
τοῦ Ἔθνους πλειοψηφίαν, εἶχεν ἀμέσως ταχθῆ ἐπὲρ τῆς οὐμε-
νοὺς πρὸς τὴν Ἀριάντι οὐδαιερότητος και τῆς βαθμηδόν μετ'
αὐτῆς συμπράξεως, ἐκτελουμένης οὐτω πιστῶς και τῆς οὐνδεού-
σης ἡμᾶς μετὰ τῆς Σερβίας οὐνθήκης. Πάντες δὲ οἱ πολιτικοὶ
παράγοντες τῆς χώρας ἐπέκρινον τὴν πολιτικὴν ταύτην, διχογνω-
μοῦντες μόνον ὡς πρὸς τὴν οἰγμὴν τῆς συμπράξεως, ἐκτὸς τοῦ
Θεοτόκη, θεοις, οὐνεμερίζετο μὲν τὰς γνώμας τοῦ Κωνοιαντίνου,
ὡς καλῶς ἐγίνγνωκε ἀπὸ μακροῦ χρόνου, ἀνεγνώριζεν ὅμως ὅτι
ἢ κοινὴ γνώμη τοῦ Ἔθνους ἦτο ἐπὲρ τῆς Ἀριάντι. Ὁ ἀθάνατος
Κωνοιαντίνος οὐχ' ἦτιον, παρὰ τὴν οὐμόθυμον ταύτην γνώμην τοῦ
Ἔθνους και πάντων τῶν πολιτικῶν παρῶντων του, παρὰ τὴν
ἐκτεθεῖσαν ἀνωτέρω, ἀπὸ διεθνοὺς ἀπὸψεως, θέοιν τῆς Ἑλλά-
δος ἀπέναντι τῶν ἐμπολέμων και τὰ καταφανέσταια συμῆροντα,
αἵτινα ἐπέβαλλον ἡμῖν τὴν μετὰ τῆς Ἀριάντι οὐμπεραξίαν, ὁ Κω-
νοιαντίνος, χωρὶς τὰ εἶνε Χοενιζόλλερν, ὡς ὁ Φερδινάνδος τῆς
Ρουμανίας, ἀνέκαθεν ὅμως Γερμανόφιλος και ἐπὸ τὴν ἀπο-
κλειστικὴν ἐπιρροὴν τῆς οὐζύγου του Σοφίας, ἀπὸ πολλοῦ δὲ πρὸ
τοῦ πολέμου ἐν οὐνεγνωσίσει και προσομφωρία μετὰ τοῦ Αἰδιοκρά-
τορος τῆς Γερμανίας, ἀμέσως, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ πολέμου, αὐτὸς τε
και τὸ Γερμανοπαθὲς και Γερμανομανὲς Ἐπιτελεσίον του, ἐξοδή-
λωσαν τὰ ἐπὲρ τῆς Γερμανίας αἰσθήματα των και τὴν θεβαιδίτητά
των περὶ τῆς Γερμανικῆς γέσης. Μὴ δυνάμενος ἀμέσως και ἀπὸ
τοῦ αἰατεροῦ τὰ κυρνεθῶσι κατὰ τῆς Ἀριάντι, διότι, ὡς

ξερέθη, ἡ κοινὴ γνώμη, ὁ πανόχρηστος Προεδρευομενός καὶ ἄπαρ-
τες οἱ πολιτικοὶ παράγοντες τῆς χώρας εἶχον κηρυχθῆ ὑπὲρ αὐ-
τῆς, ἐθαύασον καὶ δὲ αὐτὴ καὶ συνδέσθη μετὰ τῆς Σερβίας
διὰ τῆς γνωστῆς συνθήκης, πῶς αὐτῶς οὐχ' ἥτιον προσελάθησαν
ἢ ἀντιδράσωσι κατὰ τοῦ φρονήματος τούτου καὶ αἰσθήματος τοῦ
τόπου, οὐνεγα ὅμοιοι δημοσιογραφικῶς καὶ ἄλλως... μετὰ τοῦ
περιφώνου Σέρβ, ὅπως ὑπόστηρίζωσι τὰς Γερμανοφίλους γνώ-
μας τῶν καὶ καταπιόσωσιν ἰδίως τὸ κοινὸν διὰ τῆς θεβαίωτης
περὶ τῆς Γερμανικῆς νίκης. Μάτην ὁ Βενιζέλος, δι' ἀκαταμαχῆ-
των ἐπιχειρημάτων, ἐπαγορευομένων ὑπὸ τῶν παρισφαιῶν συμφω-
ρότων τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀληθείας, καταδεικνύων συνάμα καὶ
τὸ ἀδύνατον τῆς Γερμανικῆς νίκης, ἐκλόνις πρὸς σιγήν τὸν
Κωνσταντῖνον, καθίστα αὐτὸν ἀναπολόγητον (τὸ δ' ἕπερ δὲν ἦτο
καὶ δυογενὲς) καὶ τὸν ἐξηγάγεε νὰ προσῆ εἰς ἀντιθέτους πρὸς
τὰς γνώμας του καὶ τὰ αἰσθημάτα του ἀποφάσεις! Ἐπιοχομένης
ἀμέσως κατόπιν τῆς ἐπιδράσεως τῆς Σορίας, τῶν ὑπὸ τὰ νεύματά
τῆς μελῶν τοῦ Ἐπιτελείου καὶ τῶν μικροπολιτικῶν ραδιοφωγῶν,
τὸ σπενδὸν τοῦ πνεύμα, τὸ πεισιῶν του καὶ ἡ κακοποιία του, τὸν
ἐπαπέφερον, παρὰ τὰ συμπεφωνημένα, εἰς τοὺς ποῖους του
ἐροίας! Παρωδῶν δὲ τὰς Γερμανικὰς περὶ συνθηκῶν ὡς **κου-**
ρελογέρων γνώμας καὶ ἐμφράσεις, ἐξερράειο διὰ τοῦ συ-
νήθους αὐτῶν ἰουδαϊστικῶν λευκτικῶν περὶ τῆς μετὰ τῆς Σερβίας
συνθήκης ἡμῶν, ἧς ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐγίνωσκε τὰς θαρσίας δι'
ἡμῶς ὑπαχρεώσεις, διότι ὁ ἀδελφὸς σιον Νικόλαος καὶ τὸ Ἐπιτε-
λεῖόν του εἶχον οὐνοπολογῆσαι αὐτὴν, ὡς καὶ τοὺς λόγους, οἵτι-
νες εἶχον ἐξαναγκάσει ἡμῶς νὰ ὑπογράψωμεν τὴν συνθήκην κεί-
νην. Ὅταν δὲ ἐπὶ τέλους ἐπείσθη ὑπὸ τοῦ Προεδρευομενοῦ Βενι-
ζέλου νὰ δεχθῆ ὅπως ἡ Ἀντὰνι παράσχη ἡμῖν τοὺς 150.000 ἄν-
δρας, οὓς ὑπεχρεῶτο νὰ συνεισφέρει ἡ Σερβία κατὰ τῆς Βουλγα-
ρίας (ἐφάρτη δ' ἴσως πεισθεῖς, διότι ἠλπίζεν εἶναι ἡ Ἀντὰνι δὲν
ἠθέλειεν εἶσθαι τότε εἰς θέσιν νὰ παράσχη τὸν σιγατὸν τούτου),
ἐπονεσε δὲ ἀμέσως ὁ Βενιζέλος, κηρυχθεῖσης συνάμα τότε καὶ
τῆς ἡμετέρας ἐπιστρατεύσεως, ἢ ἀνακωνίωση τῆ Ἀντὰνι τὴν
ἀπόφασιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Βασιλέως, ἀμέσως
κατόπιν ὁ Κωνσταντῖνος, παραπειθόμενος ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὴν,
ἠθέλησε ἢ ἀνακαλέσει τὴν γενομένην συμφωνίαν, ἧς εἶχε γείρει
ἤδη καὶ ἀρχὴ ἐκτελέσεως. Ἐνῶ δὲ οὕτω, ἀποφάσει τῆς κομμοῦ
καὶ πανόχρηστον Κυβερνήσεως τοῦ Κράτους καὶ τῆ συγκυριαθείσει
τοῦ Κωνσταντῖνου, εἶχον ἀποδιδασθῆ οἱ Σύμμαχοι εἰς Θεσσαλο-
νίκην, ἐξηκολούθησαν κατόπιν, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν,
νὰ μαίρωται καὶ αὐτοῦ, διότι δῆθεν παρεβίασαν τὴν ἡμετέραν
οὐδετερότητα καὶ κατέλαβον Ἑλληνικὰ ἐδάφη, ἀδιαφοροῦντες
ἐπιτέως ὡς τὰ ἐδάφη ταῦτα ἔπρεχον τὸν κίνδυνον νὰ κατελήθηθῃ

Κομμοῦ

αὐτὸν ἐπὶ τῶν Βουλγάρων, πρὸς οὓς θραδύτερον οἰκειοθελῶς οὕτως παρέδιδεν αὐτὰ! Ἐνθὺ δὲ ὁ Κωνσταντῖνος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν διεκρίνοντο σανάμα δι' ἐν εὐμενεῖ πρὸς τὴν Ἀριάντι διετελοῦμεν ἀδελφειόφιτι, διὰ πατιὸς οὐχ' ἦτιον τρόπον ἐξηκολούθουν, δουλιεόμενοι τὴν Ἀριάντι καὶ τὸν Βενιζέλον, καὶ ἐξπληροῦντες κρῖμα τὴν Γερμανίαν, μέχρις οὗ ἐξηγάγκασαν τὸν Βενιζέλον τὰ πρᾶταιηθῆ, δημοσυργηθέντος οὕτω καὶ εὐαιθετικοῦ ζητήματος, ἅπερ τόσῳ ἠλέθρια ἔσχεον ἀποτελέσματα καὶ ἀνάστατον ἔτι συγκρατεῖ τὸ Ἔθνος.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ. — ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ-
 ΤΗΣ, ΑΝΤΙΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΤΗΣ, ΑΠΟ-
 ΛΥΤΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ,

Ὡς καὶ ἀνωτέριον ἐρρήθη, μετὰ τὴν μέχρι τοῦ 1875 ἀνώμαλον πολιτειακὴν κατάστασιν, τὴν τοδείαν τοῦ πολιτεύματος καὶ τὰς ἀντισυνταγματικὰς ἀνταρθεσίας τοῦ Βουλγάρου, τὸ περιήρησον ἄρθρον «Ἐὶς πᾶσι» τοῦ ἀειμνήστου Τρικοῦπη, ὑποδεικνύον ὡς κρῖμα αὐτὸν τῆς τότε καταστάσεως τῶν Βασιλέα Γεώργιον καὶ τὸ σάσημά του, εἶχε συντελέσει τὰ εἰσελλόμενα εἰς ὡς οἶόν τε διαλήν Συνταγματικὴν καὶ Κοινοβουλευτικὴν ὁδόν. Ἐπὶ 20ετίαν δὲ ἔκτισε εἶχον διεξαχθῆ ἐλευθεραὶ ἐκλογαί, εἶχον δημοσυργηθῆ δὴ μετὰ Κοινοβουλευτικὰ κόμματα καὶ διώσεις Κυβερνήσεις. Καὶ ἐπῆλθε μὲν πρὸς σιγὴν παρέκθασιν ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης, διὰ τῆς καὶ ἄλλης καταστροφικῆς τοῦ Συντάγματος, τῶν Ἀδικῶν Ὑπουργείων καὶ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κωνσταντῖνου εἰς τὴν κοιματικὴν πολιτικὴν καὶ τὰ τοῦ Σιγατοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἶχον προκαλέσει καὶ τὴν Ἐπαράστασιν τοῦ 1909, μετ' ἣν τοῖς εἶχον διεξαχθῆ ἐκλογαί, ἐν πᾶσι ἐλευθερία καὶ τάξει, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς κυβερνητικῆς ἐπιμβάσεως, κατελήξασαι πᾶσαι εἰς τὴν ἐκμυθένειον τῶν παλαιῶν κομμάτων καὶ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ Βενιζέλου εἰς τὴν Ἀρχὴν, ὑποσηριζομένου ἐκθέτως ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἐκ τάσεων ἀπολυταρχικῶν καὶ οὐδεμίαν ἔχον σανάσθησιν τηρήσεως Νόμων καὶ Συντάγματος καὶ κερνῶν Κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ἰδίως δὲ, ὅπως αὐδὲν ἐπίσκη ἤδη πρόδογμα εἰς τὴν φιλογερμανικὴν πολιτικὴν του, εἶχε προκαλέσει τὴν πρᾶταιησιν τοῦ Βενιζέλου, ἐπὶ κρῖμας οὐτος ἀπεικώμασε ἀεισηρησίας ἐν τῇ Βουλῇ, προφανῶς δὲ καὶ

πλήρους Γαπισιοσύνης παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ. Προκειμένου δὲ τὰ διαλυθῆ ἢ Βουλὴ ἐκείνη, ὅπως δῆθεν ἀποφανθῆ τὸ Ἔθνος πρὸ οὗτω μεγάλου καὶ ἐπείγοντος ζητήματος, ἀντὶ, ὡς εἰδίσται, ἦ ἀνατεθῆ καὶ αὐτὴς ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸν ἡγήτην τῆς πλειοψηφίας, ὅπως διεξάγῃ οὗτος τὰς ἐκλογὰς ἢ τοὐλάχιστον εἰς ἐπιχειρησιακὸν Ὑπουργεῖον καὶ διεξαχθῶσιν αὐταὶ ὡς οἶόν τε τάχιον καὶ ἐλευθέρας, ἀνέθηκε μὲν ὁ Κωνσταντῖνος τὴν Ἀρχὴν εἰς τὸν ἐκ τῆς μειοψηφίας Γούναρη, κομματικώτατον ἀντίπαλον τοῦ Βενιζέλου καὶ εὐτελές, ὡς ἀπεδείχθη κατόπι, καὶ ἀλλοτρίον κόμβαλον τῆς Αὐτῆς καὶ τοῦ Ἐπιτελείου, μόλις δ' ἀνέλαβεν οὗτος τὴν Ἀρχὴν, ἀούσιολοι ἠροῶντο ἀμέσως ἀνθαιρεσῆαι καὶ παρανομίαι. Καὶ δὴ, κατὰ τὴν ἑσπέρην τῆς 25ης Μαρτίου, πρὸς καταστολὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ Βενιζέλου καὶ τῆς Ἀντιᾶ ἐκδηλώσεων, ἔκτακτα εἶχον ληφθῆ μέτρα. Ὅταν δὲ, μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπανῆλθεν ὁ Βενιζέλος εἰς Ἀθήνας ἐκ μικρῆς ἐκδρομῆς, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης παρηγηρικής αὐτοῦ ὑποδοχῆς, δὲν ἐπετραπῆ ἢ ἀποσιδασθῆ εἰς Πειραιᾶ, ἀλλ' εἰς ἀπομεμακρυνόμενον τοῦ Φαλήρου μέρος. Ἐνῶ δὲ αἱ περιστάσεις ἐπέβαλον τὴν ὡς οἶόν τε τάχιον σύγκλησιν τῆς Βουλῆς καὶ τῶν καταρτιοῦν νομίμων Κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως, ἀνεβλήθησαν ὡς οἷόν τε ἐπὶ μακρὸν αἱ ἐκλογαί, διὰ μερῶν δὲ διεξήχθησαν αὐταὶ ἐπενδύσεων καὶ ἰδίως ἐν Μακεδονίᾳ. Πρὸς τοῦτο, εἶχε διορισθῆ ἐκεῖ ὁ γνωστὸς ὑποναύαρχος Γούδας, τὸ πρῶτον ἤδη διορισθέντος εἰς διοικητικὴν θέσιν, ὅστις, μεταβαίτων εἰς Θεσσαλονίκην καὶ λαμβάνων ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑΣ ΟΔΗΓΙΑΣ καὶ συμβουλῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, δημοσίᾳ ἔλεγε : «Μήπως μεταβαίνω ἐγὼ διὰ τὰ διοικήσει εἰς Μακεδονίαν ; Ἐγὼ μεταβαίνω ἐκεῖ διὰ τὰ κάνω κόμμα». Καὶ οὕτως δι' ἀουσιῶν ἐπεμβάσεων, φέρον τὴν σπολὴν τοῦ Ναυάρχου, περιορχόμενος τὴν Μακεδονίαν καὶ ἀγορεύων, διὰ συνεννοήσεων δὲ ἰδίως καὶ οὐρασιεμοῦ πάντων τῶν ἐχθρικῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀντιᾶ διακειμένων στοιχείων, τὰς αὐτὰς ἐχόντων γνώμας καὶ συμφέροντα μετὰ τοῦ Κωνσταντῖνου καὶ τῶν Κεντρικῶν Ἀντάσεων, ἦτοι τῶν Τούρκων, τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, εἶχε κατορθώσει ἢ ἀποτελεσθῆ πλειοψηφία κατὰ τοῦ Βενιζέλου ἐν Μακεδονίᾳ. Ἀλλὰ, παρὰ τὴν πλειοψηφίαν ταύτην καὶ τὴν ἀούσιολον ἐκμετάλλευσιν τῆς ἀσθενείας δημοφιλῶς τότε Βασιλέως, ἡ μεγάλη τοῦ Ἔθνους πλειοψηφία εἶχε ἢ αὐτὴς ἀποφανθῆ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τοῦ Βενιζέλου.

Ἄλλ' ὁ Κωνσταντῖνος παρὰ τὰς μεγάλας καὶ ἐπιγενοσὰς περιστάσεις, αἰτινες ἀπῆλθον τὴν ἀμέσον σύγκλησιν τῆς Βουλῆς, καὶ τὸν σχηματισμὸν Κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως, προφασίζομενος τὴν ἀσθενείαν του, ἐπὶ τριήμερον ἔτι ἀνέβαλε ἢ ἀναθέσει τὴν ἡγήτην τῆς πλειοψηφίας Βενιζέλου τὴν Ἀρχὴν καὶ ἐπικολούθει τὰ

κίβερνῆ τὴν χώραν, ὡς οὐδὲ οὐροδαισιταῖς Ἑθνηταῖς περιορισμοῖν, ἢ κατὰ κράτος ἐν ταῖς ἐκλογαῖς ἠτηθεῖτο ὑπὸ τὸν Γούνην μειοψηφία καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς. Καὶ διὰ δὲ, ἀναγκασθεὶς ἐπὶ τέλους, ἐκάλεσε τὸν Βενιζέλον, ἐξακολοθῶν τὰ ἐμμέτη εἰς τὴν φιλογερμανικὴν πολιτικὴν τοῦ καὶ διίσχυριζόμενος, κατὰ προσηφανῆ, διὰ τὴν ἐποχὴν ἡμῶν καὶ διὰ τὰ Συνταγματικὰ καὶ Κοινοβουλευτικὰ χρονικά, δόγματα «**ΟΤΙ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΔΙΕΥΘΥΝΗ ΑΥΤΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΘΑ ΕΙΧΕ ΝΑ ΛΩΣΗ ΛΟΓΟΝ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ**», μωρία καὶ αἰδῆ παρενέβαλεν αὐτῷ προσκόμματα, μέχρις ο. καὶ αἰδῆς ἐξηνάγκασεν αὐτὸν τὰ παραιτηθῆ. Ἐξημερῶν δὲ εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε τὸ Σύνταγμα καὶ ἱεροῦν «**αὶ ἐπ' ἀπειρον δικαιοῦται τὰ διαλύη τὰς Βουλὰς, διέλυσσε καὶ αἰδῆς τὴν ἄρι ἐκλεγείσαν Βουλὴν, ἐνῶ τὸ μὲν Ἔθνος πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀποφανθῆ, ὁ δὲ Βενιζέλος μεγίστην ἐν τῇ Βουλῇ ἐκείνῃ διέδετε πλειοψηφίαν καὶ ἐξηκολούθει προφανῶς ἀπολαμβάνων καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐν κοινότητι μετ' αὐτοῦ γνώμων ὡς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα, καὶ ἐνῶ πρὸς ταῦτοις διετελοῦμεν ἐν γενικῇ ἐπιστρατεύσει**».

Τί δὲ ἔλεγον ἢ τί ἤθελε οὐμῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Γαλίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Βελγίῳ καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς φιλελευθέροις λαοῖς, παρ' ὧν καὶ ἡμεῖς παρελάβομεν τὸ Συνταγματικὸν καὶ Κρινοβουλευτικὸν πολιτεῖμα, εἰάν οἱ ἐκεῖ Βασιλεῖς ἀνέτρεπον, εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν, Ὑπουργεῖα, ἀπολαμβάνοντα μεγίστης ἐν ταῖς Βουλαῖς πλειοψηφίας, ὅπως δῆθεν ἀποφανθῆ ὁ λαὸς, ἀνέθετον δὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν εἰς ἡμέτην κομματικωτάτης μειοψηφίας; Τί δὲ ἔλεγον δὲ ἰδίως ἢ τί ἤθελε οὐμῶν, εἰάν, ἀπαφανθέντος τοῦ λαοῦ καὶ ἐκφράσαντος καὶ αἰδῆς διὰ μεγίστης πλειοψηφίας, ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν αὐτὸν πολιτικὸν ἡμέτην, ἐξηγαγκάζειο δὲ καὶ αἰδῆς οὐτος εἰς παραίτησιν καὶ διελύειο καὶ αἰδῆς ἢ ἄρι ἐκλεγείσα Βουλὴ, διότι ὁ Βασιλεὺς ἐξηκολούθει ἀντιθέτως τὰ ἔχη πρὸς τὸν ἡμέτην τῆς πλειοψηφίας καὶ τὸ Ἔθνος γνώμων, διίσχυριζόμενος ὅτι δύναται ὅπταν καὶ ὁσάκις θελήσῃ τὰ διαλύη τὰς Βουλὰς καὶ οὐ αὐτὸς καὶ μόνος ὀφείλει τὰ διευθύνῃ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, εἰς τὸν Θεὸν μόνον ἀφείλων τὰ δόση λόγον περὶ ταύτης; Καὶ ταῦτα πάντα ἐν Ὑψησταῖς ἔθνητοις περιορίσασσι καὶ καθ' ἡν σιγμῶν ἐν ΑΓΓΛΙΑ σινησιζόντιο καὶ σινησιγάζοντιο οἱ σινησιγητικοί, οἱ ἐνωτικοί καὶ οἱ φιλελευθέροι ὑπὸ τὸν ριζοσπάσθην Λάωδ Τζώριζ, πολλοὶ δὲ σοσιαλισταὶ προσελαμβάνοντιο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καθ' ἡν σιγμῶν ἢ κοινῇ γνώμη ἐν ΓΑΛΛΙΑ ἐπέβαλε τὸν ριζοσπάσθην καὶ αὐταρχικὸν ΚΛΕΜΑΝΣΩ, πάντες δὲ οἱ φανατικοὶ αὐτοῦ ἀντίπαλοι καὶ ἐχθιστοὶ πρὸς αὐτὸν διακεῖμε-

νοι ἠναγκάζοντο νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτὸν καθ' ἣν στιγμήν, ὁ μὲν Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἐξέτεινε τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου καὶ προσελάμβανε σοσιαλιστάς, ἐν οἷς καὶ τὸν Κωτσίκι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ; Ἐν Ρωσσίᾳ δὲ ἡ Δούμα ἀνελάμβανε πλῆρη τὰ δικαιώματά τῆς, διὰ τὰ μεταβιβάσει ταῦτα θραδύτερον εἰς τὰ Σοβίετ, Ἐκθροισμένον καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος ; Ἐν αὐτῇ δὲ ἐπὶ ἐέλους τῆς Τουρκίᾳ πρὸ πολλοῦ ἐλειποῦργει ἡ Βουλὴ καὶ ἡσυχάζει τὴν ἐξουσίαν, οὐχὶ ὁ Σουλτάνος, ἀλλ' ὁ Ἐμβέρ καὶ ὁ Ταλαὰτ ;

Ἐπὶ τῇ δημιουργηθείσῃ αὐτῇ, διὰ πραξικοπήματος ἐκ τῶν ἄνωθεν, καταστάσει, ἀποσχόντος τῶν ἐκλογῶν τοῦ Βενιζελικοῦ κόμματος καὶ ΔΙΟΡΙΣΘΕΙΣΗΣ οὗτω Βουλῆς καὶ Κυβερνήσεως ἐκ τῆς μειωρηθείσης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ Κωνσταντῖνος, ὅπως ἐκρίνωσθῇ πᾶν ἴχνος Βενιζελισμοῦ καὶ πᾶν ἐπομένως πρόσκομμα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς φιλογερμανικῆς πολιτικῆς, παραιτηθέντος τοῦ Ὑπουργοῦ Ζαίμη, ἔδωκεν εἰς ἐφαρμογὴν, ἐπὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Σκουλούδη, πᾶν ἀνθαιρετικὸν καὶ τρομοκρατικὸν μέτρον. Καὶ δὴ, Ὑπουργοῦντος τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ διαμαρτυρουμένου ἤδη (!) διὰ τὴν σημερινὴν τυραννίαν Γούναρη, ἐπῆλθεν αἱ χυδαῖαι ἐκείναι καὶ ἀντιοντιαγματικαὶ καὶ ἀνθαιρετικοὶ οἰκηναὶ τοῦ Ἐθναίου, ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν σκέλην τῶν Δικαστικῶν Ἀρχῶν καὶ ὑπὸ τὴν αἴμασιν διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας ! Ἐγκριτοὶ πολλοὶ καὶ πολιτευόμενοι, ἀποφασίσαντες νὰ οὐδέλθωσιν, ἐν ΚΛΕΙΣΤῶ ΧΩΡῶ ΚΑΙ ΔΡ ΕΙΣΙΤΗΡΙῶΝ, ὅπως διασκεφθῶσι περὶ τῆς νέας καταστάσεως, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς Ἀστυνομίας, εὔρον, κατὰ τὴν ταχθεῖσαν ὥραν, πεπληρωμένον τὸν χώρον ἐκεῖνον (τὸ Ἐθναίον) δι' ἐγκαθήμενους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀντιθέτων κομμάτων τῆς κατωτάτης κοινωνικῆς ἐποστάθμης, οἷτινες, δι' ὕβρεων, διὰ προσηλιασμῶν, ἐπιθέσαν καὶ μωρίων ἄλλων ἀσχημιῶν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀστυνομίας, ἠνάγκασαν νὰ διαλυθῇ τὸ συλλληθησίον ἐκεῖνο ! Δι' ἀναλόγων δὲ καιρίων καὶ ἀνθαιρετικῶν μέσων, ἠδικῶν καὶ ἐλιγῶν, ἀληθῆς ἡσυχία τρομοκρατία. Ὁ Βενιζελικὸς ἢ μᾶλλον ὁ πρὸς τὴν Ἀντάντι συμπάντων Τύπος ἐντελῶς εἶχεν ἀποκλεισθῆ τῶν στρατιῶνων καὶ τῶν στρατοπέδων. Ἐνῶ δὲ τὴν σήμερον, τὴν καλουμένην ὑπὸ τοῦ Γούναρη καὶ τῶν ὁμοφρόνων του πιστικωπάτην καὶ τυραννικὴν, ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, κατ' αὐτῶν ἐποχὴν, βλέπομεν εἰς τοὺς στρατιῶνας καὶ εἰς τὰ στρατοπέδα καὶ εἰς τὰ καφενεῖα καὶ εἰς τὰ τραμ καὶ πανταχοῦ, ἀξιωματούχους καὶ στρατιῶτας, ἐλευθέρως καὶ δημοσίᾳ, ἀναγιγνώσκοντας φανατικοῦ ἀντιβενιζελικῆς ἐφημερίδας, τότε αἱ μὲν Βενιζελικαὶ ἐφημερίδες ἐντελῶς εἶχον ἐξοστρακισθῆ, ἀλλοίμονον δὲ τῷ στρα-

αυτή, ὅστις ἐφωράτο ἀναγινώσκων Βενιζελικῶς ἢ ὑπὲρ τῆς Ἀριάντι ἐφημερίδας, (1)

Ἀλλὰ τὸ κακοεργότερον καὶ κακοηδέστερον πάντων τῶν με-
 ρῶν, αἵτινα ὁ Κωνσταντῖνος, διὰ τοῦ Ἐπιτελείου του, εἶχε με-
 τέλθει ὅπως καταπολεμήσῃ τὸν Βενιζελισμόν καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς
 Ἀριάντι αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἦτο ἡ ἐπιδιώξις τῆς κα-
 ταπίωσεως τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος παρὰ τῷ Στρατῷ καὶ ἡ
 κατὰ πόνησις αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀνευ λόγον παρατάσεως τῆς ἐπιστρα-
 τεύσεως, τοῦ φοβήτρου τῆς Γερμανοβουλγαρικῆς ρίξης καὶ τῆς
 ὑποδείξεως ἀπαύσιως τῶν ἐπελθόντων ἐπὶ Ρουμανία, ἕνεκα τῆς
 ἡττης τῆς, μεγάλων δεινῶν, ἐνῶ ἡ Ἑλλάς, καὶ ὑφισταμένη πα-
 ρομοίαν ἦταν, ναυτικῆ ὑπὲρ τὸ ἡμῶν τῆς ἐκτάσεως τῆς Δύναμις
 καὶ τῶν παρῶν τῆς ἐπὶ τὴν προστασίαν τῆς θαλασσοκρατού-
 σης Ἀριάντι, κατ' ἐλάχιστον μέρος δὲ ὑφίστατο τὰ ἐκ τῆς ἡττης
 δειν. Ἐνῶ δὲ ὁ Βενιζέλος καὶ παρατιούμενος καὶ πρὸ καὶ μετὰ
 τὴν παραίτησίν του, ἐπιμόνος εἶχε αὐτίσῃ τὴν ΑΜΕΣΟΝ
 ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ, δίοτι μεθ' ἣν εἶχεν ἀποασθῆ ὁ Κωνσταν-
 τῖνος Γερμανοβουλγαρικὴν πολιτικὴν, τὰς πρὸς τὴν Βουλγαρίαν
 εἰρημικὰς διαβεβαιώσεις του καὶ ἐνθαρρύνσεις του καὶ ἐφ' ὅσον
 δὲν ἀπεφάσιζεν ἢ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφασίσῃ ΝΑ ΞΕΣΠΙΑ-
 ΘΩΣΗ ὑπὲρ τῆς Γερμανίας, πάντῃ περιττῆ προφανῶς ἀπέβαι-
 νεν ἡ ἐξαρτηλοῦσα καὶ οἰκονομικῶς ἀντιτίθουσα τὸ ἔθνος ἐπι-
 στρατεύοις, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον, ἀποκρούσαντες
 τὴν πολεμικὴν πολιτικὴν τοῦ Βενιζέλου, διετίθησαν ὅχι ἡτιον
 τὴν γενικὴν ἐπιστρατεύσειν, ἐν μέρει μὲν, δι' ἐπιζυγμένην ἐν
 κατοῦ δοσθῶν καὶ τῆς Ἀριάντι, κυρίως δὲ, ὅπως ὑποδεικνύωσιν
 ἀπαύσιως τοῖς στρατιώταις, καὶ ἰδίως τοῖς ἐξ αὐτῶν οἰκογε-
 νειόχοις καὶ τοῖς ἔχοντι χαλαρώτερον τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα,
 ὡς αἷμιον τῶν δεινῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως τὸν κηρύξαντα αὐτῶν
 Βενιζέλου, ἀδιαφοροῦντες ἂν, προμοκρατοῦντες οὕτω τὸν τόπον,
 συντίθειδον οὐνάμα καὶ πᾶν ἔθνικὸν αἶσθημα !

Ἐξαναγκασθέντος δὲ, τῇ ἐπιβολῇ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων καὶ
 ἔνεκα τῆς δεδηλωμένης φιλογεροματικῆς πολιτικῆς του, τοῦ
 Ἐπιοργεῖου Σκουλοῦδῃ τὰ παραίτηθῆ, ὁ Κωνσταντῖνος, κατ' ἣν
 σιγμὴν οἰκουμενικαὶ πανταχοῦ ἐοχηματίστοιο Κυβερνήσεις ἢ
 ἀνεπίθετο αὐτὰ εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν περιοστάσεων ἐνδεδειγμένους
 ἰκαιοιῖατους καὶ ἐπιφανοσιῖατους πολιτικοὺς ἄνδρας τῶν Κρα-

(1) Διακρίδοντες, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἰς τὰ Λουτρά τῆς Αἰ-
 δηφόδ, ἔγχεον ἐκεῖ συναντήσαι διακεκρομένον ἀνώτερον ἀξιωματικόν,
 φρονούντα μὲν ἐνδομύχως τὰ τῆς Ἀριάντι, ἀλλὰ κύρια καὶ περιπαθεῖς
 ἀναγινώσκοντα τὴν ΠΑΤΡΙΔΑ, ἵνα μὴ περ τῶν περιστάσεων ἀξιω-
 ματικῶν ἴδῃ καὶ καταγγέλλῃ αὐτόν !

των, ὁ Κωνσταντῖνος εὗρεν ἀπλοῦστατον, φυσικώτατον καὶ ὀβρι-
φωτον πρὸς τὰ πολιτικά δόγματά του, κατὰ τὰς οὐροδαισιτίας
πολιτικὰς περιστάσεις, ἐν αἷς εὐρέθη ἡ ἀνθρωπότης καὶ ὁ Ἑλ-
ληνισμὸς, ἡ ἀναθέωσις τὴν Κυβέρνησιν εἰς οὐκ εὖος τῆς ἰδιαιτέρας
τοῦ ἐκλογῆς καὶ ἐμπιστοσύνης, καὶ ἄλλοι, ἐκτὸς τῆς ἐντελεῖδος πο-
λιτικῆς ἀσημότητός του, ἦτο πασίγνωστον εἰς τὰ Μουσεία τῆς
Ἑυρώπης—καὶ ἰδίως τὸ τοῦ Βερολίνου—καὶ πᾶσιν, ὅτι προήρ-
χεται ἐκ τῶν κόλπων οἰκογενείας, ἧς ΑΠΑΝΤΑ τὰ μέλη, ἐκ τε
κληρονομικότητος καὶ ἐξ ἰδίων προαιρέσεων καὶ τάσεων, ἀπὸ
τριῶν ἤδη γενεῶν, ἦσαν ἀρχαιοκάπηλοι, βιβλιοκάπηλοι καὶ πι-
δηλοποιοί.

ΕΠΙΣΤΡΑΤΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΚΑ ΝΟΕΜΒΡΙΑΝΑ

Ἐπιβληθείσης δ' ἐπὶ τέλους τῆς ὑποστρατιεύσεως ὑπὸ τῆς
Ἀντιάντ, ἡμῖς καὶ οὕτω ἐδηργήθησεν ἡμᾶς, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ
τὸ Ἐπιτελεῖον, πρὸς ἐξακολούθησιν καὶ ἐπίστασιν μάλιστα τῆς
ἀντιδράσεώς των κατὰ τῆς Ἀντιάντ καὶ τῆς ὁμημέραι ἐπισημομέ-
νης Ἐπαρσιάζσεως τῆς Θεσσαλονίκης, κατέργησεν εἰς τὸ μέτρον
ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΑΤΩΝ. Ἐὰν εἰς τὴν ἐκ τῶν ΚΑΤΩ προερχο-
μένην Ἐπαρτέτασιν τὰ πάντα εἰσὶν ἐπιτετραμμένα, πρὸς ἀπό-
σεισιν ἐπαχθοῦς, ἀνδαιρέτων καὶ παρανόμων ἐξουσίας ζυγοῦ,
πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας καὶ πρὸς διεκδίκησιν μεγάλων
ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ ἰδεωδῶν, ἢ ἐκ τῶν ΑΝΩ ὁμως, διὰ
τοῦ τοιοῦτον μάλιστα τῶν Ἐπιστρατῶν μέσον, Ἐπαρτέτασις καὶ
ἀντιπροχλή κατάστασις, ἦτο μοναδικὴ καὶ ἀδικαιολόγητος. Τί δὲ
ἦσαν οἱ Ἐπιστρατοὶ καὶ τὰ ἐπιστρατικά; Ἡ ἐκονοία παράδοσις
πᾶσης ἐξουσίας εἰς τὴν ὑποστάθμην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν, καὶ τοὺς
τραπεζοκόμους τῶν παλαιῶν κομμάτων, οἵτινες οὕτω, ὑπὸ τὰ ὑμ-
ματα καὶ τὴν ἀνοχὴν τῆς ἐξουσίας, μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῆς Ἀστυ-
νομίας, τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, τῆς καταπεσοῦσης Δικαιοσύ-
νης καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἐπιτελείου, ἀντιποιοῦμενοι πᾶ-
σα, ἐξουσίαν καὶ μὲ τὸ σύνθημα «Ζήτω ὁ Βασιλεὺς» (ἢ καὶ Ζήτω
ὁ Κάιζερ κατὰ τὰς τελετάς) τὰ πάντα ἀτιμωρητῆ ἠδόνεργον τὰ
διασπράξωσι, πρὸς καταδυναστεύσιν καὶ ἐξόντωσιν παντὸς Βενι-
ζελικῶν καὶ κατὰπτειν πᾶσης φωνῆς καὶ παντὸς ὑπὲρ τῆς Ἀν-
τιάντ καὶ τῶν Ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων καὶ ἰδεωδῶν αἰσθη-
ματος. Οὕτω δὲ ἀναλαβόντες οἱ τοιοῦτοι Ἐπιστρατοὶ πᾶσαν τὴν
ἐκταδοθεῖσαν αὐτοῖς ἐξουσίαν καὶ ἐκτελεσθῆναι πᾶσης ἀνδαιρε-
σίας καὶ βιασπραγίας, ἐνέργωνται αἱματηροῦσας σελίδας εἰς

τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἀσκησμένην τυραννίαν. Ὑπὸ τὸ πρόσημα τῆς προστασίας τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κωνσταντίνου προσέλιπον, ἤκμασαν τότε αἱ ἐπὶ ἐξουσίαι αὐτοῦ ψευδεῖς καταγγελταὶ καὶ ἡ σκυοφανία, τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τὰ νεύματα ἢ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἐπιστρατών, καταλυθείσης πάσης ἐξουσίας ἀπέναντι τῆς οὐνω δῆθεν ἐκδηλούμενης κοινῆς γνώμης. Εἰ καὶ ὁ Κωνσταντῖνος, τὸ Ἐπιτελείον καὶ ἡ ὑπὸ τὸν Σκουλοῦδην Κυβέρνησις εἶχε προκαλέσει τὴν εἰς τοὺς Βουλγάρους παράδοσιν τοῦ Ρ. οὐκ ἐλ καὶ ἀπάσης τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, εἶχε δὲ παραδοθῆ αὐτοῖς καὶ ὀλόκληρον Σῶμα Στρατοῦ, ὄχυρά, ἔπλα, πυροβόλια, φρούρια καὶ ὕλικόν ἰαξίας ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων, ἑκατοντάδες δὲ χιλιάδων Ἑλληνικοῦ πληθόρου εἶχον παραδοθῆ εἰς τὴν σφαγὴν, τὴν ἀτίμωσιν καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐκρίωσιν, προβιάσαντες οὐκ ἔπιον καὶ παρέστησαν τὴν ἀντίστασιν τῶν τοιοῦτων Ἐπιστρατών ὡς ἐξέγευσεν βῆθεν τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ὡς ἀγανάκτησεν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τῆς ἀξιώσεως τῆς Ἀντιάντ ὅπως παραδοθῆ αὐτῇ ὁ ὀπλισμὸς τοῦ ἀποστρατευθέντος ἄλλως Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ». Ἐξῆτι δὲ παρ' ἡμῶν ἢ κατὰ τῶν Βουλγάρων ἄλλως μαρτυρῶνταί τε μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ Ἀντιάντ, ἐλάχιστον ὕλικόν πολεμικὸν πρὸς ἀσφάλειάν τῆς κατὰ τοῦ ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐπιβουλευομένης αὐτῆς Κωνσταντίνου καὶ ὡς ἐλάχιστον ἀντιστάδιμα τοῦ ὀπίρου ἐκείνου ὕλικου, ὅπερ εἶχε παραδοθῆ τοῖς Βουλγάροις. Τοῦ ὕλικου δὲ τούτου ἤθελεν εἶσθαι ἡ Ἀντιάντ ἀπλή θεματοφύλαξ, ἐνῶ ἀνεπισημειῖ εἶχον παραδοθῆ τοῖς Βουλγάροις τὰ παραδοθέντα. Ἐνῶ δὲ πανηγυρικῶς εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ Κωνσταντῖνος τὴν παράδοσιν μέρους τοῦ ὕλικου τούτου, ἀσθηθεὶς καιρίην αὐτῆν, ὤθησε τοὺς Ἐπιστρατοὺς εἰς τὴν ἀντίστασιν κατὰ τῆς δῆθεν παραδόσεως τοῦ ὕλικου καὶ τὴν δολοφονίαν τῶν ἀνυπόπτως ἀγγελθέντων εἰς Ἀθήνας πράγματι ἐλευθερωτῶν τῆς Μακεδονίας καὶ εὐεργετῶν ἡμῶν Ἀγγλογάλλων. (1) Τὴν ἐπαύριον δὲ, ἐνῶ διαχίλιοι περίπου ἀμερικνομέριμοι καὶ ἐντελῶς ἀπαρασχεθῆσι Ἀγγλογάλλοι ἀνῆρχοντο εἰς Ἀθήνας, ἐπέπεσαν εἰς τὴν παγίδα χιλιάδων στρατοῦ καὶ δολοφόνων Ἐπιστρατών. Οὐτω δὲ ἐπλήθυνον αἱ δολοφονίαι ἐκεῖναι, ἄς τόσω ἀκριβῶς ἤθελε πληρώσει τὸ ἔθνος, ἔαν δὲν εἶχεν ἤδη ἐπέλθει ἡ σῶσις τῶν Ἐπαναστασιῶν τοῦ Βενιζέλου καὶ ἡ ἐν πᾶσι παρέμβασίς του.

Τὴν ἐπαύριον δὲ τῶν δολοφονιῶν ἐκείνων, εἶδομεν ἐπαναλη-

(1) Διαγράμματα κατὰ τύχην τὴν Πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας, ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος διήρχετο ἐπίτηδες τὴν παραμονὴν ἐκεῖθεν, ὅπως ἐνθαρρύνῃ τοὺς διὰ τὸ κακούργημα τῆς ἐπαύριον παρασκευαζομένους καὶ συννηγμένους ἐκεῖ Ἐπιστρατοὺς, ἡλιθίως χαίρων καὶ μειδιῶν καὶ ἀπολαμβάνων τῆς μεταξὺ αὐτῶν δημοτικότητος των I

ηθικής, μετά τῶν περὶ αἰῶνας καὶ ἐν μέσῳ τῶν Ἀθηναίων, σπηνὰς παρομοίας πρὸς τὰς Dragonides καὶ τὰς τοῦ Ἀγίου Βασίλειου, λαμβανόμενων ὑπ' ὄψει τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν περιστατικῶν, ἴσῳ δολοφονίαι ὑπὸ τῶν Ἐπιστρατίων τοῦ Κωνσταντίνου, ἀπλοῦν ἀνθρώπων καὶ προσφύγων ὡς Βενιζελικῶν, συλλήψεις καὶ κακοποιήσεις καὶ προσηλυτικαὶ διακεκριμένων ἐπιστημόνων καὶ χρησίων καὶ φιληούχων πολιτῶν, κατόπιν ψευδῶν καταγγελιῶν, ὡς ὁ καθηγητὴς Μπένης, ὁ Μπινάκης κλπ. ἢ ἀφοσιωμένων ἄς τὸ καθήκον τῶν καὶ ὑφ' ἀλάσας τὰς Κυβερνήσεις ἐπηρεισθέντων διακεκριμένων ὑπαλλήλων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀφορμῆς καὶ ἐπὶ μόνῃ τῇ σκοφαντία ἀναξίων καὶ ἐπιζητούντων νὰ ἐδικαιωθῶσιν αὐτοὺς ὑπαλλήλων, οὗ ἦσαν Βενιζελικοί. Πλείστοι δὲ ἄλλοι γνωστοὶ καὶ φιλήσυχοι πολῖται, ἀφοῦ συνελήφθησαν, ἐκρατήθησαν καὶ πολυειδῶς ἐκακοποιήθησαν, δεδέντες κατόπιν πρὸς ἀλλήλους διὰ σχοινίων, ὠδηγήθησαν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, περὶ καὶ ὡς ἀγέλη κτηνῶν, εἰς τὰς φυλακὰς, ἀφοῦ διήλθον οὕτω τὴν πόλιν γιουχαϊζόμενοι, ἐμπυόμενοι καὶ προσηλακίζόμενοι. Καὶ πάντα ταῦτα, ἐπαναλαμβάνομεν, οὐχὶ ἐν ἐπανάστασει ἐκ τῶν αἰώνων, ἀλλ' ὑπαρχούσης καθεστηκυίας τάξεως πραγμάτων, ἐπὶ ἀπόλυτον ἤδη Μονάχην, ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ὁποῖου ἐλήσυχον καὶ ἐλειτούργον στρατὸς, Ἐπιστρατοί, Ἀστυνομία καὶ Ἀικαιοσύνη. Ἡ καθεστηκυία δὲ αὕτη τάξις, κατὰ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τρόπον, εἶχεν ἐπανάσταίσει καθ' ἑαυτῆς, πρὸς καταδυναστεύσιν καὶ πλήρη ἐξόντωσιν τῶν ἀντιθέτων ἐχόντων γνώμας πολιτικῶν καὶ ἴσα, ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ ἤδη, ἐπιβάλλει τὰς γνώμας τῆς καὶ τὴν φιλογερμανικὴν πολιτικὴν. Καὶ ταῦτα πάντα, ἐπαναλαμβάνομεν, παρὰ τὴν ἐπανελημμένους καὶ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ, ἐκφρασεῖσθαι γνώμην τοῦ ἔθνους, παρὰ τὰ πασιφανῆ καὶ πραγματικὰ συμφέροντα αὐτοῦ καὶ τὴν θεαίαν καὶ μεγάλην καταστροφὴν, ἣτις ἤδη ἐπέλθει εἰς αὐτὸ, δὲν κατέσχευεν ἡ Γερμανία, ἢ, εἰάν κατέσχευε μὲν ἡ Ἀγγλία, ἡμεῖς δὲ, ἀκολουθοῦντες μέγχι τέλους τὴν πολιτικὴν τοῦ Κωνσταντίνου, ἐξηκολούδοῦμεν, ἀμέσως ἢ ἐμέσως, συμπτύσσοντες μετὰ τῆς Γερμανίας.

Οὐχ' ἥτιόν, παρὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω ἐπιθεθέντα, ὁ Κωνσταντίνος, φρονῶν ἐν τῇ ἀλότητί του, οὗ ἐξασπαστῆ καὶ ἐμπαίζει τὴν Ἀγγλίαν, εἶχε καὶ ἔχει εἰς τὸ θρόνον νὰ διχορραζῆται οὗ ἠθέλησεν οὕτω νὰ τηρήσῃ οὐδετερότητα, εὐμενῆ μάλιστα πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, ἐπιθυμῶν νὰ προφυλάξῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ πρόωρον ἀνάμιξιν εἰς τὸν πόλεμον καὶ προερίων μάλιστα ἐκάστοις καὶ ἰσότητας πρὸς συμπτύξσεως μετὰ τῆς Ἀγγλίας προτάσεις, αἵτινες ἐκ τῶν προτέρων ἐγγίνωσκεν οὗ ἀδύνατον ἦδελον εἶσθαι νὰ γείνωσι δεχταί. Καθ' ἃ δὲ αὐτὸς οὕτως κατόπιν ὁμολογεῖ ἔτρεμε μὴ ἡ Ἀγγλία ἀποδεχθῆ τὰς

προτάσεις του ταύτης. Τοσοῦτω δὲ μᾶλλον ἀντιόχουτον εἶνε τὸ θράσος του τοῦτο, ὅσο γνωσιότατον πυχάνει διτ ἀνέκαθεν ἡ Κωνσταντῖνος καὶ τὸ Ἐπιτελείον του ὡς εὐδαίαν ἐθεώρουν τὴν Γερμανικὴν νίκην καὶ φανερὰ ἤνχ'ετο καὶ ἀνυπομότως ἀνέμενον αὐτὴν διτ διηνεκῶς συνειργάζοντο μετὰ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀκολούθων καὶ τῶν Πρακτόρων τῆς Γερμανίας διτ ἐνήργουν, διὰ τῶν Διοικητικῶν ἀντιπροσώπων τῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν, μεκρηνογμένην ἐν Ἡλείρῳ καὶ Μακεδονία, ὑπὲρ τῶν Γερμανοβουλγάρων κατασκοπεΐαν. Γνωσιότατον δ' ἐπίσης ἐτόγγχανεν διτ, ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, αἱ Ἑλληνικαὶ Ἀρχαὶ καὶ οἱ ἀντίθετοι τοῦ Βενιζέλου φίλοι τοῦ Κωνσταντῖνου ἐτροφοδότουν τὰ Γερμανικά ἐποδρῶγια, αἴτινα τοσαύτας εἶχον ἐπενέγκει καταστροφὰς εἰς τὸ ἐμπορικὸν ἡμῶν Ναυτικόν ἐτροφοδότουν δὲ καὶ τοὺς Γερμανοβουλγάρους, διὰ τῆς Ἡλείρῳ καὶ Μακεδονίας, ἐνῶ ἐλλίωωτιεν δ' Ἑλληνικὸς λαός. Καίηριζον δὲ ἐπὶ τέλους καὶ τὰς λεγομένας **συμμορίας τοῦ Κωνσταντῖνου**, ὡς αὐτὸς οὗτος νὰς ἀπεκάλει, ἵνα παρονοχλῶσιν αὐταὶ ἐκ τῶν ὀπισθεν τὸν Συμμαχικὸν στρατὸν, ἀναμένοντες τὴν κατάλληλον στιγμήν, ἥτοι τὴν ἀφίξιν τοῦ Μάκενσεν εἰς Μακεδονίαν, ὅτε, μεκρηνογμένως πᾶσον καὶ φανερὰ, θὰ ἐπειθήντο ἐκ τῶν νῶτων κατὰ τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀντάντ! Καταφανέστατα δὲ ἀπεδείχθη τοῦτο κατόπιν καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὸν Κάιζερ ἐπισήμων τηλεγραφημάτων τῆς Βασιλείουης Σοφίας, δι' ὧν αὐτὴ ἐλῆπει «νὰ ἐπισπευθεῖ ἡ εἰς Μάκεδονίαν ἀπόδοδος τοῦ Μάκενσεν, ὅπως σπεύσῃ καὶ ὁ Κωνσταντῖνος καὶ κτυπήσῃ ἐκ τῶν νῶτων καὶ ἀπαλλοχθῶσιν οὕτω ἀπ' αὐτὰ τὰ γουρούγια τοῦς Ἀγγλογάλλους!»

Καὶ ἐκάλει καὶ καλεῖ ἔτι ὁ Κωνσταντῖνος πάντα ταῦτα οὕδε-τερότητα, εὐμενεῖ μάλιστα, πρὸς τὴν Ἀγάντ, καὶ ἀναμονίην τῆς κατάλληλου ὥρας, ἵνα μὴ μάτην ἐξαντληθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαός! Ἄλλὰ, μέχρι στεφάνης πληρωθέντος τοῦ ποιητοῦ τῆς κακοπιστίας καὶ τῶν ἀλεκτανῶν τούτων καὶ ἀπανθήσασα ἐπὶ τέλους ἡ Ἀντάντ, κατόπιν τόσῳ ἀναισχύριον, ἐπιδοῦλον καὶ κακοπιστοῦ πολιτικῆς, διερμηνεύουσα δὲ καὶ τὰ αἰσθητά τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ καταδυναστευομένου καὶ φίλου αὐτῆς Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐξεθρόνισεν αὐτόν.

Ἄλλὰ καὶ ἐξ Ἐλβετίας, ἐνθα κατέφυγεν ὁ Κωνσταντῖνος, ἐξηκολούθησε κατὰ τὸν μᾶλλον ἐπονεΐδιστον τρόπον, τὴν κατὰ τοῦ Ἔθνους, οὗ τέως ἐβασίλευε, κακοποιὸν δρασίαν τιν. Ἐνῶ, ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1918, εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἥττα τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ καὶ προφανῆς δι' ὄλον τὸν κομὸν ἦτο ἡ ἐπὶκειμένη καταστροφὴ τῆς Γερμανίας, μόνος ὁ Κωνσταντῖνος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐξηκολούθουν πιστεύοντες ἔτι ἐπὶ τὴν Γερμανικὴν νίκην καὶ ἀναμένοντες

τες τὸν Μάκεδονα εἰς Μακεδονίαν ! Ἐν διηγεσὶ κραυγῆ καὶ μέτῃ διάγων ὁ καλούμενος Ἐθνομάρτυς, διηγεσὶς συνωμοτοῦσε μετὰ τῶν ἐκεῖ καὶ τῶν ἐνταῦθα ὁμοφρόνων του, ὡς καὶ μετὰ τῶν θανασίμων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐχθρῶν, Βουλγάρων καὶ Τούρκων, εἶτε κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Βενιζέλου, εἶτε κατὰ τοῦ Ἔθνους του. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπειροαιστέτο ἐνταῦθα καὶ παρεκινημένως ἐν Ἠπειρῷ καὶ Μακεδονίᾳ, ὑπὲρ τῶν Γερμανοβουλαιωνίων ἡμῶν ἐχθρῶν, ἐπέκειντο δὲ μάχαι, καθ' ἃς ἤθελεν ἀποφασισθῆ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ Κωνσταντῖνος, μετὰ τῶν ἐν Ἐλβετίᾳ, ἐν Γκαϊρλιτς καὶ τῶν ἐνταῦθα ὁμοίων του καὶ ὁμοφρόνων του, προὐκάλει τὰς ἐν Θήβαις, Λαμίᾳ, Σερβίοις καὶ Τριπόλει οκητὰς καὶ λιποταξίας, ὅπως παραλύσῃ οὔτω πᾶσα ἐνέργεια τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Κατόπιν δὲ, ἐνῶ διεξήγοντο ἤδη αἱ ἐνδοχοὶ καὶ κρίσιμοι διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ἐν Μακεδονίᾳ μάχαι, ἔξετελοῦντο ἐν Γκαϊρλιτς καὶ ἐξεπέμποντο, διὰ Γερμανοβουλγαρικῶν ἀεροπλάνων, αἱ ὁδευθεὶ ἐκεῖναι προκηρύξεις, δι' ὧν προὐκαλεῖτο ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΟΥΜΠΑΡΟΥ, ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τὰ ἀντιομολήσῃ πρὸς τοὺς καλοὺς φίλους του Βουλγάρους ! Τὰ σχέδια δὲ περὶ τῶν τοιούτων προκηρύξεων καὶ αἱ ἐλπίδες, ἃς ἐσπρήριζον ἐπ' αὐτῶν, πρὸς τῶν ἡσυχαστῶν ἐνταῦθα, διαδιδόμενα ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις φίλων των, ολίτινες, καθ' ἃ καὶ ἡμῶν εἶχον ἀνακοινώσῃ, μετὰ δεβαιότητος ἠλπίζον ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς προθύμως ἤθελεν ὑπακούσῃ εἰς τὰς τοιαύτας τοῦ Κουμπάρου του πρὸς ἀντιομολίαν παρακαλεούσας ! Ἀλλὰ πρὸς τιμῆν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ μετὰ ὁδολυγίας ἀπεκρούσθησαν αὐταὶ καὶ μονάδες μόνον ἀδελφῶν ἀξιωματικῶν ἐπηρεάσθησαν ἐκ τῶν προκηρύξεων τοιούτων. Ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Βουλγάρων περιφρονοῦμενοι οἱ οὗτοι, ἠναγκάσθησαν τὰ καταφύγασιν εἰς Γκαϊρλιτς, ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανοις γενόμενοι ἐκεῖ δεκτοὶ ὑπὸ τῶν ἀξίων αὐτῶν συναδέλφων, προσαγορευθέντες ἐν ὄνοματι τοῦ Κωνσταντῖνου καὶ ἀμειφθέντες ἐπ' αὐτοῦ.

Καὶ ὅταν δὲ κατόπιν ἐπῆλθον τὰ εὐνυχῆ διὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν γεγονότα καὶ τὰ ἀπροσδόκητα ἐκεῖνα καὶ ὀνειρώδη ὠφελήματα ἐκ τῆς Ἐθνικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς προσωπικῆς τοῦ Βενιζέλου παρεμβάσεως, ἐξηκολούθησεν οὐχ' ἦτον καὶ ἐξακολουθεῖ ἔτι ὁ Κωνσταντῖνος, ἐξ Ἐλβετίας καὶ ἐξ Ἰταλίας, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἀξίων αὐτοῦ ἐκφύλων καὶ τῶν ἐνταῦθα συνεργατῶν του, διακηρύττων καὶ ἐπαναλαμβάνων ὅτι τὰ εὐνυχῆ ταῦτα καὶ μεγάλα διὰ τὸ Ἔθνος ἀποτελέσματα ὀφείλονται εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ τήρησιν τῆς οὐδετερότητος (ὡς εἶχε τηρήσῃ αὐτὴν), ἀλλὰ καὶ πᾶσαν σνγάμα καταβάλλων προσπάθειαν, ὅπως ὡς αἰὸν τε ἐξοδετερωθῶσιν ἢ μειωθῶσιν τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα καὶ ἐξακολουθήσῃ ταλαιπωροῦμενον καὶ βασανιζόμενον τὸ Ἔθνος, ὅ

καὶ αὐτὸς ζητεῖ νὰ βασιλεύσῃ ! Πρὸς τοῦτο δὲ ἐξηκολοῦνται ἐκεῖ-
 ῖθεν παρασκευάζων δολοφονίας κατὰ Βενιζέλου, καὶ συνεννοού-
 μενος μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος. Τόσον δὲ εἶνε θέβαιον
 τοῦτο καὶ τόσον εἰσὶ γνωστὰ τὰ τοιαῦτα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ
 τῶν ἐνταῦθα συνεργατῶν του αἰσθηματὰ καὶ ἐνέργειαι, ὥστε,
 ὡς καὶ ἐσχάτως εἶχεν ἀποκαλυφθῆ, καὶ οἱ Βούλγαροι ἐν Σόφια
 καὶ ὁ Ταγιάρ ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ὁ Κεμάλ ἐν Ἀνατολῇ καὶ
 οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Τούρκοι καὶ ἄλλοι ἐν γένει οἱ ἐχθροὶ
 τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τοὺς ἐνταῦθα φίλους
 του, ὡς πρὸς συμμάχους ἀπέβλεπον καὶ ἀπαβλέπουσιν. Ἐξ αὐ-
 τούτων δὲ καὶ τὰς ἐνταῦθα ἐπιτυχίας των εἶχον ἀναθέσει καὶ ἀπά-
 σασ αὐτῶν τὰς ἐλπίδας, ἀνθιστάμενοι κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρα-
 τοῦ, ἐν Θράκῃ καὶ ἐν Σμύρῃ, ἥως τροποποιηθῶσι καὶ τὰ σχε-
 τικὰ ἄρθρα τῆς Τουρκικῆς Συνθήκης καὶ ἀνακινήσωσι τὰ ἀπολε-
 ρθέντα.

Ὅτιω δὲ πολιτευόμενος ὁ Κωνσταντῖνος καὶ συνεργαζόμενος
 καὶ σιηροζόμενος, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μὲν ἐπὶ τῶν προαιωνίων
 καὶ ἀμελλίτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἐχθρῶν, ἐν τῷ ἐσωτε-
 ρικῷ δὲ ἐπ' ἐκείνων, οἷνες, ἀπὸ τοῦ 1909, ἔχουσι τεθῆ εἰς ἀπο-
 μαχίαν καὶ, τὰς αὐτὰς μετ' αὐτοῦ ἔχοντες ἀρχὰς καὶ αἰσθηματὰ,
 ἐπῆρξαν οἱ συνεργάται του εἰς ὄτιω καταστρεπτικὴν διὰ τὸ
 Ἔθνος πολιτικῇ, ἐξακολουθεῖ νὰ ποιεῖν ὁ μωρὸς ὅτι θὰ ἠδύ-
 γαιτο νὰ ἐπανέλθῃ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ νὰ ἐπικαθίσῃ καὶ αὐτὸς
 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, παρὰ τὴν ἐκπεφρασμένην θέλησιν τοῦ
 Ἔθνους καὶ πρὸς πείσμα τῶν Ἐνεργητῶν Δυνάμεων, ἃς τόσῳ
 μακροπίστως ἐπεβουλεύθη, αἵτινες κυριαρχοῦσι σήμερον ἐν τῷ
 κόσμῳ καὶ ἐξ ὧν καὶ οἰκονομικῶς καὶ ἐν πᾶσιν ἐξασπώμεθα σή-
 μερον

Κραταιότατοι Αὐτοκράτορες καὶ Βασιλεῖς, ὧν αἱ οἰκογένειαι
 πρὸ αἰῶνων εἶχον δημιουργήσει τὰ Κράτη, ὧν τῶς ἐβασίλευον,
 παραιορθέντες εἰς τὸν μέγιστον καὶ καταστρεπτικώτατον τῶν
 πολέμων, ἧ καὶ προκάλεσαντες αὐτὸν, ἠτιηθέντες δὲ κατὰ Κρά-
 τος, ἠναγκάσθησαν νὰ παραίτηθῶσιν ἢ δι' ἐπαναστάσεως νὰ ἐκ-
 φθορισθῶσιν ὑπὸ τῶν λαῶν των. Ὁ Αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος
 ἰδίως θέλει χαρακτηρισθῆ θεβαίως ὑπὸ τῆς ἱστορίας ὡς ὁ μέ-
 γιστος τῆς ἀνθρωπότητος κακοποιός. Ἐνῶ ἡ Γερμανία ἦτο τὸ
 εὐδαιμονέστατον καὶ ἰσχυρότατον τῶν Κρατῶν, παραιορθεῖς ὑπ'
 κἀδικαιολογήτου φιλοδοξίας καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἐν Πρωσσίᾳ
 ἰζόμενατος (καθ' ἡμᾶς δὲ ἐμπνεύσας μᾶλλον καὶ ἐνθαρρύνσας τὸ
 κόμμα τοῦτο) καὶ προκαλέσας τὸν πόλεμον, διεξαχθέντα μάλιστα
 ἕως διεξίχθη, περιήγαγε τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν Γερμανίαν
 εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν, ἐξ ἧς μόλις μετ' αἰῶνα διηγεκοῦς
 ἐργασίας καὶ γαλήνης, θέλουσι δυναθῆ ν' ἀνορθωθῶσι. Παρὰ

πάντα ταῦτα οὐχ' ἦτιον τὰ κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος κακορρημάτων του, θέλουσιν ὑπάρξει ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἀπολογηταὶ τῆς πολιτικῆς του καὶ ἐλαφρονικαὶ ἐπὶ τοῦ Γουλιέλμου περιστάσεις. Ἡ ροικογένεια ἄλλως τῶν Χοενζόλλερν, ἐπὶ 5 ἤδη αἰῶνας, διὰ σειρᾶς οἰκοκροαίων καὶ ἐνδόξων ἡγεμόνων εἶχε δημιουργήσει καὶ προαγάγει τὴν Προσοίαν, εἰς ἣν εἶχε τέως περιέλθει περίβλεπτον θέσιν. Ὁ δὲ Γουλιέλμος εἶχεν ὁμολογουμένως προσθέσει καὶ οὗτος τὸν λίθον του εἰς τὸ μέγα ἐκεῖνο οἰκοδόμημα, προαγαγὼν τὴν Γερμανίαν εἰς μεγίστην ὄλικήν εὐεξίαν καὶ εἰς πρώτην Στρατιωτικὴν καὶ Ναυτικὴν περίπου Δύναμιν. Προκαλέσας δὲ τὸν καταστροφικὸν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν Γερμανίαν πόλεμον, ὠρητήθη μὲν δεδαίως ἐξ ἀδικαιολογήτου καὶ παράφροντος φιλοδοξίας, ἀλλ' ἴσως εἴπωσιν οἱ ἀπολογηταὶ του ὅτι ἐπραξε τοῦτο, ὅπως καταστήσῃ κοσμοκράτειραν τὴν Γερμανίαν ἢ καὶ ἴσως προλάβῃ τὴν ἐνδεχομένην ὑγρᾶνωσιν καὶ κραταίωσιν τῆς τόσο κραταιᾶς τότε καὶ ἐπιφύδου Ρωσσίας, μὴ προβλέψας καὶ τὴν πολυειδῶς ὑποφύσκουσαν ἐκρηξίν τῆς καταστροφῆς τῆς.

Ὁ Ἀυτοκρατορικὸς Οἶκος τῆς Αὐστρίας, ἐκ τῶν κυριατέρων καὶ οὗτος αἰτίων τοῦ πολέμου, θὰ ἔχῃ καὶ οὗτος τὰς ἐλαφρονικὰς του περιστάσεις. Ὁ ἀρχαιότατος οἶκος τῶν Χαρδοούργων, χιλιετηρίδα περίπου ὑπάρξεως ἀριθμῶν, δι' ἐπιγαμιῶν, διὰ κληρονομιῶν, δι' ἐπιτηδείας πολιτικῆς, διὰ τοῦ πολέμου, εἶχε κατορθώσει νὰ συγκαλλήσῃ τὸ τέως ἐκεῖνο ψηφιδωτὸν, τὸ καλούμενον Αὐστρία. Ἡ εὐτινχῆς Αὐστρία (φέλιξ Αὐστρία), πρότυπον ἀγαθῆς ἄλλως διοικήσεως καὶ κυβερνήσεως ἑτερογενῶν στοιχείων, συνηθίσασα ἀπ' αἰῶνων εἰς τὴν διὰ προσανξήσεων μεγέθυνοίν τῆς, παραγνωρίσασα δὲ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, ἐφρόνησεν ὅτι εἶχεν ἐπισιτῆ ὁ καιρὸς νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ψηφιδωτὸν τῆς καὶ τὴν Σερβίαν καὶ νὰ προσελάσῃ εἰς Θεσσαλονικίαν. Ἄλλ' ἐπέλθούσης τῆς ἡττῆς καὶ τῆς καταστροφῆς, ἡ μὲν Αὐστρία διεμελίσθη, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ, ἐκθρονηθεὶς, ἐφρουχάζει καὶ οὗτος ἐν τῷ παρόντι, ἰδιωτεύων.

Καὶ οἱ Βυσελοβάχοι τῆς Βαυαρίας, ἐκ τῶν ἀρχαιότατων καὶ οὗτοι Βασιλικῶν οἰκῶν καὶ οἱ τῆς Σαξωνίας, πατρικῶς πρὸ αἰῶνων κυβερνήσαντες τὰ Κράτη των καὶ εὐδαίμονα καταστήσαντες αὐτὰ, παρασυσθέντες ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, συνεμερίσθησαν τὰς τύχας του, αὐτοὶ μὲν ἐκθρονηθέντες καὶ διωτεύοντες, τὰ δὲ Κράτη των πολυειδῶς καὶ ταῦτα πάσχοι.

Καὶ ὁ Φερδινάνδος τῆς Βουλγαρίας, ἐπὶ τέλους, παρθέν καὶ μητροθεν ἐξ ἐπιφαντοῦς καὶ ἀρχαίας καὶ οὗτος οἰκαγενείας, πρὸ τριακοσιατίας περίπου δημιουργήσας νῦν ἐν Βουλγαρίᾳ

δυναστίαν, δι' ἐκείνου πολιτικῆς, καὶ ἐσωτερικῶς εἶχεν ὀργανώσει αὐτήν, καὶ εἶχε κατορθώσει νὰ θεωρηθῆται ἡ Βουλγαρία τὸ πρῶτον τῆς Βαλκανικῆς στρατιωτικῶν Κράτος. Ἀλλὰ, κατὰ τὸ ἴδιον λεγόμενον, «ΠΟΛΛΑ ΠΑΛΟΥΚΙΑ ΕΠΗΔΗΣΕ». Θελήσας δὲ εἰς ἄλλους νὰ σιῆσῃ παγίδας, δις ἐπέλεσεν εἰς αὐτὰς καὶ τῷ 1913 καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον. Ἐνῶ δὲ ἡ Βουλγαρία καὶ τότε καὶ ἤδη πολυειδῶς ἠδύνατο νὰ ὠφεληθῆ, ἄλλως πολιτευομένη, λίαν τὸνναντίον ἐζημιώθη ἐκ τῶν σφαλμάτων τοῦ Φερδινάνδου. Δι' ὃ καὶ παραιτηθεὶς οὗτος ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του, ἐφησυχάζει εἰς τὰ ἐν Αὐστρία κτήματά του.

■ Πάντες ἐπομένως οἱ ρηθέντες Αὐτοκράτορες καὶ Βασιλεῖς, ἐκθρονοισθέντες ἢ παραιτηθέντες, διαμένοντιν ἡσυχῶν ἐν τῇ ἐκουσίᾳ ἢ ἀκουσίᾳ ἐξουσίᾳ των, ἔχοντες συμμέρον ἤδη νὰ λησμονηθῶσι ὡς οἷόν τις μέχρις οὗ παρέλθῃ ἡ ΟΡΓΗ ΚΥΡΙΟΥ, ἢ καὶ, διατελοῦντες ἴσως ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τοῦ ἔθνους, μετ' οὗ τόσοι πρὸ αἰῶνων συνδέουσι αὐτοὺς δεσμοὶ καὶ τῶν ἀφοσιωμένων ὁπαδῶν των, παραδοκοῦσι τὰς περιστάσεις. Οὐδεὶς ὅμως τῶν ἡγεμόνων τούτων ἐφρατίσθη δι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, ἠδύνατο ν' ἀνακτήσῃ τὸν Θρόνον του, μειτερχόμενος μάξιμοτα πρὸς τοῦτο ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος μειῆλθε καὶ μειτερχεται μέσα, οὐδ' ἠδύνατό ποτε νὰ διανοηθῆ, πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ Θρόνου του, νὰ συνεννοηθῆ καὶ νὰ συμπράξῃ μετὰ τῶν ἀμειλίκτων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος του, καὶ καιρίως διὰ τούτων νὰ πλήξῃ αὐτήν !

■ Ὁ Κωνσταντῖνος τὸνναντίον ἐκ τῆς μικρᾶς τῶν Γλυκοβουργῶν Πογγρικῆς οἰκογενείας καταγόμενος, καὶ ἡμῖς, πρὸ 57 μόλις ἐτῶν Βασιλεύουσα τῆς Ἑλλάδος, οὐδόλως εἶχε συνδεθῆ μετὰ τοῦ ἔθνους διὰ μεγάλων ὑπηρεσιῶν καὶ θυσιῶν, ἐπὶ ΤΕΝΤΕ ΔΕ ΜΟΝΟΝ ΕΤΗ Βασιλεύσας αὐτὸς, ἀπεδείχθη, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὁ μωρότατος καὶ κακοποιότατος τῶν ἡγεμόνων, καὶ ὁ μᾶλλον, ἐκ πάντων τῶν ἐκθρονοισθέντων, ἀδικαιολογήτως καὶ πολυειδῶς κατὰ τοῦ ἔθνους του κακοεργήσας καὶ εἰς τὸ χεῖλος τῆς εὐδύσοου περιελαγῶν αὐτό. Ὡς μόνην δ' ἐλαφρονητικὴν περιστάσιν θὰ εἶχῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἰστορίᾳ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἀνεπάρκειαν, ὡς ἐξ ἧς ὑπῆρξε θῦμα τῆς ἐπιδράσεως τῆς συζύγου του καὶ ἀσυνειδήτων περιστοιχοῦντων αὐτὸν κακοποιῶν καὶ πολιτευομένων.

Τοιοῦτος δὲ ὢν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ διὰ τοιούτων, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἀπαθῶς ἀποπειρώμενος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ν' ἀνακτήσῃ τὸν Θρόνον του μέσων, δύναται νὰ παρομοιωθῆ πρὸς τοὺς κακοποιοὺς ἐκείνους, οἵτινες, διαπράξαντες μέγα τι ἔγκλημα, αἰσθάνονται εἰδός τι ἀκριβήτου νοσταλγίας καὶ ἔλξεως πρὸς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος καὶ τὸ θῦμα αὐτῶν. Δι' ἃ

καί, ἐνῶ ἀναζητεῖται πανταχοῦ ὁ ἀγνώστος δολοφόνος ἢ κακοποιός, περιφέρεται οἷος πῆρι τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος ἢ ἐνθα ἔχει ἐκτεθῆ τὸ πτώμα τοῦ θύματος. Τόσῳ δὲ εἶνε γνωστὴ ἡ τάσις αὐτῆ τῶν κακοποιῶν, ὥστε οἱ καλοὶ ἀστυνόμοι καὶ ἀνακριταὶ ἐκεῖ φροντίζουσι νὰ τοὺς ἀναζητῶσι. Μόνον δ' οὕτω ἐξηγεῖται καὶ ἡ τάσις τοῦ Κωνσταντινίου, μετὰ τὰ τόσα διαπραχθέντα ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἔθνους ἐγκλήματα καὶ μεθ' ὅσα ἀπαύσιως ἀποπειροῦνται εἰ νὰ διαπράξῃ κατ' αὐτοῦ, νὰ ζητῆ οὐχ' ἥτιον ὡς οἷόν τε τάχιον νὰ ἐπαχθῆ εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος καὶ παρὰ τῷ θύματι του, τὴν Ἑλλάδα !

Τοιοῦτος, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, μέχρι τῆς σήμερον, ἐληρθε καὶ ὑπάρχει ὁ Κωνσταντίνος. Προσεπαθήσαμεν νὰ ζωγραφίσωμεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ, ὅπως ἰδίως οἱ περὶ αὐτὸν ἐγγύτατοι, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ πάντες ἀντιλήφθημεν αὐτόν. Κατὰ τὰ «ΟΜΟΙΟΣ ΟΜΩ ΑΕΙ ΠΕΛΛΖΕΙ», «ΕΙΠΕ ΜΟΥ ΜΕ ΠΟΙΟΝ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ, ΝΑ ΣΟΥ ΕΙΠΩ ΠΟΙΟΣ ΕΙΣΑΙ», καὶ «ΒΗΜΑ ΠΟΔΟΣ ΚΑΙ ΓΕΛΩΣ ΟΛΟΝΤΩΝ», προσεπαθήσαμεν ν' ἀπεικονίσωμεν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τῶν σχέσεών του, ἀπὸ τῶν γνωμῶν του, ἀπὸ τοῦ λευικοῦ του, ἰδίως δὲ ἀπὸ τῶν πράξεών του, καὶ ὅπως τὰ μεγάλα ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ γεγονότα, καθ' ἃ τόσῳ ἀξιοσηρῆτον ἔλαβε μέρος, πιστότατα ἐφωτογράφησαν αὐτόν. Ἀνακεφαλαιοῦμεν δὲ ἤδη. Πνευματικῶς ἀνάπηρος, οὐδόλως δὲ καλλιεργήσας ἢ βελτιώσας τὴν τοιαύτην ἐλλειπῆ διανοητικότητά του διὰ σπονδῶν καὶ δι' ἐπικοινωνίας μετ' ἀνδρῶν, πολιτικῶν ἢ στρατιωτικῶν, σοβαρῶν, ἀρετινυγμένων καὶ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ. Τοῦναντίον διηγετικῶς ζῶν ἐν στενωπῶν κύκλῳ φανύων, ἀμαθῶν καὶ ἀσήμεν ἀνλοκολάκων, φιλοδοξήσας δὲ, κατὰ τὰς μεγάλας ἐσχάτως Ἑθνικὰς περιστάσεις, τὸν ὅλον πολιτικὸν κομματάρχον καὶ τεθεὶς ὡς τοιοῦτος ἀντιμέτωπος τοῦ Βενιζέλου, περιεσοιχίσθη τότε καὶ ἐπ' ἀσυνειδήτων πολιτενομένων. Οὐδὲν οὕτοι σημαίνοντες πλέον, ἀλλ' ὑπὸ ἄκρας ἐμπαθείας καὶ πνεύματος ἐκδικήσεως καὶ μίσους κατὰ Βενιζέλου ἀποκλειπτικῶς κατεχόμενοι, ἀχωρῶθησαν, πρὸς καταπολέμησιν αὐτοῦ, ὅπισθεν ἔστω καὶ τοιοῦτον Βασιλέως. Περιεαίνοντες δὲ αὐτὸν, τῷ ἐνέπνευσαν μωρὰν αὐτοπεποιθήσιν καὶ τὴν οἴησιν τῆς ἀφαιδείας καὶ τῆς μικρονοίας. Ἀποπνεύσας δὲ ἀνέκαθεν ἀτμοσφαιρῶν ἀντιγονταγματικῶν, ἀντικοινοβουλευτικῶν καὶ ἀπολυταρχικῶν ἰδεῶν, καὶ ἐπισχθεὶς, ἐσχάτως ἰδίως, εἰς τὰς ἰδέας ταύτας ὑπὸ τοῦ ρηθέντος φανύον πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ κύκλου, κατέστη ἀποφραγματικώτερος καὶ στρατιοκρατικώτερος εἰ. Στερούμενος δὲ ἐντελῶς καὶ τοῦ αἰσθητηρίου τοῦ ΔΙΚΑΙΟΥ καὶ τοῦ ὀρθοῦ πρὸς τοὺς ΝΟΜΟΥΣ καὶ τὰ ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ, οὐδεμίαν εὔρε δυσκολίαν νὰ παραβιάξῃ συνομολογη-

θείας ἐπ' αὐτοῦ διεθνεῖς συνθήκας καὶ τοὺς θεσμοὺς, οὓς εἶχει ἰσχυρῶς γὰρ τηρήσῃ. Ἐν τῇ μικρονομίᾳ του δὲ καὶ τῇ ἔνεκα ταύτης πείσμαί του, καθ' ἣν σιγῆν ἀπόλοιτο Μονάρχαι ἐχορήγουν ἕκρας ἐλευθερίας τοῖς λαοῖς αὐτῶν, παραδίδοντες καὶ αὐτοῖς τοῖς σοσιαλισταῖς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Κρατῶν των, ὁ Κωνσταντῖνος κατήργει τὰς ἐλευθερίας, παραβιάζων τὸ Σύνταγμα, διαλύων ἐπανεπιλημμένως καὶ εἰκῆ καὶ ὡς ἔτινε τὰς Βουλὰς καὶ προκειμένον περὶ ὑφίστιων Ἐθνικῶν ζητημάτων, ἐφήρμοσε τὸ δόγμα τοῦ θείου δικαίου, διακηρόντων οὐ ΑΥΤΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΣ, (ὡς ἦτο μάλιστα ἠδικημένος ἀπὸ τὴν φύσιν) ΕΔΙΚΑΙΟΥΤΟ ΝΑ ΔΙΕΥΘΥΝΗ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΜΟΝΩ ΤΩ ΘΕΩ ΕΙΧΕ ΝΑ ΔΩΣΗ ΛΟΓΟΝ ΠΕΡΙ ΤΑΥΤΗΣ ! Πρὸς τοῦτο δὲ καὶ, κατὰ τὰς σπονδαιοτέρας περιορισμοὺς ἐν αἷς ἐφόρῃ τὸ Ἔθνος, παρέδιδε τὴν Κυβέρνησιν εἰς ἀσημότατα πολιτικῶς καὶ ἐντελῆς χρονοκοπημένης ἐπολήψεως πρόσωπα. Ἐντὺ δὲ προφανέστατα τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα συνέπιπτον πληρέστατα πρὸς τὰ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων, οἱ δὲ ἀμείλικτοι ἐχθροὶ τοῦ Ἐθνους ἡμῶν εἶχον συμμαχήσει μετὰ τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων, ὁ Κωνσταντῖνος, οὐδὲν ἐν ἑαυτῷ ἔχων Ἑλληνικὸν φρόνημα, διατελὼν ὑπὸ τὴν παρτοφύλακ τῆς σοφίας του Σοφίας, καὶ ὑπολαμβάνων ἑαυτὸν ταπεινὸν καὶ μόνον θεράποντα τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας, παρέμεινε πιστὸς εἰς αὐτὸν καὶ τὰ προσωπικά του πάθη μέχρι τῆς τελευταίας σιγῆς. Κακίστης δὲ πίστεως, ἐπηγγέλλετο οὐδετερότητα καὶ δὴ εὐμενῆ τοιαύτην πρὸς τὴν Ἀσίαν, ἐντὺ ἀναισχύντως καὶ διὰ παντὸς μὲν μέσον ἐπεβουλεύετο αὐτὴν, διὰ παντὸς δ' ἐπίσης μέσον ἐξυπηρέτει τὴν Γερμανίαν, χρησιμεύων ὡς κατώκοπος αὐτῆς καὶ ἀναυτῶν τὴν κατάλληλον σιγήν, ὅπως ἐκ τῶν ῥύπων ἐπιτεθῆ κατὰ τῆς Ἀσίας. Πρὸς κοροσμῶν δὲ τοῦ κατὰ τοῦ Βενιζέλου πάθους του, ὡς οὐδὲν ὑπελάμβανε τὸ γὰρ προδίδη τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, ἀνακοινῶν, διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς Ἑλλάδος, σπονδαιοτάτα ἀπόρητα ἔγγραφα καὶ πρὸς αὐτὴν ὑπομνήματα τοῦ Βενιζέλου. Ἐξυπηρέτων τοὺς ἀμείλικτους ἡμῶν ἐχθροὺς, τοὺς Βουλγάρους καὶ Τούρκους, φανερὰ καὶ κρυφὰ συνεννοούμενος μετ' αὐτῶν, παραδίδων αὐτοῖς πηγήματα τῆς χώρας του καὶ ἐντελῶς ἀδιαφορῶν διὰ τὰ πάθηματά των ἐν αὐτοῖς Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν. Καὶ ἐκθρονοιοθεῖς δὲ, πᾶσι μετῆλθε καὶ μετέρχεται μέσον πρὸς δολοφονίαν τοῦ Βενιζέλου, πρὸς λιποταξίαν καὶ αὐτομολίαν πρὸς τοὺς Βουλγάρους τοῦ κατ' αὐτῶν μαχομένου Ἑλληνικοῦ σιδητοῦ. Μόνος δ' αὐτὸς πιστεύων εἰς τὴν νίκην τῆς Γερμανίας καὶ διὰ τὰς πᾶσιν ἦτο καταφανὴς ἡ ἦτις αὐτῆς καὶ μετὰ τὴν πλήρη αὐτῆς ἦτις καὶ καταστροφῆν, τοιαύτας διὰ τῶν ἐνεργειῶν του κατέβαλε καὶ καταβάλλει προσ-

πανείας, ὅπως αἱματοκτονίῃ τὸ Ἔθνος, κλονίῃ τὴν ἐπ' αὐτῶ
 αἰσιν τῶν Ἀντικῶν Δυνάμεων καὶ ὡς οἷόν τε ἐξουδετερώσῃ τὰ
 ἔγχεσσι τοῦ Ἔθνους ἀποκτηθέντα ἀγέλιαια ἀγαθὰ, ὥστε πάντες οἱ
 ἔγχεσσι τῆς Ἑλλάδος ὑπελάμβανον καὶ ἀνέμενον, ὡς μόνην ἐλ-
 πίδα τῆς μὴ καταλήψεως τῆς Θράκης καὶ τῆς ἀνακλήσεως τῆς
 Ἀνατολῆς καὶ τῆς Μακεδονίας, τὴν ἐπάνοδον τοῦ Κωνσταντινοῦ
 εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅν ὡς ἀληθῆ ὑπελάμβανον σύμμαχον.

Ἐπιπέσει τῆς ἀπὸ τοῦ φρονικοῦ ταύτης εἰκότος τοῦ Κωνσταντι-
 νοῦ, εἶπε δὲ πῶν, ἀνατρέχων τις, οὐ μόνον εἰς τὴν σύγχρονον
 Ἐποχὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀπωτέρω χρόνους, καὶ κρίνων, οὐ μόνον
 ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν σημερινῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ βῆσει ἰδεῶν
 ἄλλης ἑποχῆς καὶ ἄλλων αἰῶνων, εἶπε, δυνατὸν, ἐπαλαμβάνο-
 μεν, τὰ ἀνεύρη ὁ ἱστορικὸς, χεῖρονα ὑφ' ἀπάσας τὰς ἐποχάς, καὶ
 μᾶλλον κάριστον καὶ κακοποιὸν Ἡγεμόνα τοῦ Κωνσταντινοῦ εἶ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΖΟΝΤΕΣ

Μετὰ τὰ διαπραχθέντα ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινίου κατὰ τοῦ Ἔθνους δεινὰ καὶ τὰ ἔτι μείζονα δεινὰ, ἅτινα ἤδησιον ἐπέλθει, ἔαν ἡ Ἐπανάστασις τῆς Θεσσαλονίκης καὶ αἱ πράγματι Ἐνεργεῖαι αὐτῶν μετὰ τὰ ἐπελθόντα δὲ ἀφ' ἐτέρον καίποιν, διὰ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς μετὰ τῶν Ἀντικῶν Ἀννάμεων συμφορέσεως ἡμῶν, ἀπροσδόκητα καὶ ὄνειρώδη εἰς τὸ Ἔθνος εὐτυχήματα, ἠδελὲ τις πιστεύσει ὅτι πάντες μὲν οἱ Ἕλληνες ἠθελον εἶδαι ἐγγνώμονες πρὸς ἐκείνους, οἷτινες, ἀπαλλάξαντες τὸ Ἔθνος οὗτοι μέγαλον καὶ μωροῦ κακοποιοῦ, συνειέλθεισαν σπῆμα ὅπως ἐπέλθωσιν εἰς ἡμᾶς τὰ εὐτυχήματα ἐκεῖνα, οὐδεὶς δὲ θὰ ὑπέσχεεν ἀληθῆς Ἕλληνας, ὅσις νὰ μὴ ἀπέστρεφε τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ κακοποιοῦ, ὅσις, ἀπὸ πᾶσαν νὰ καταβάλλῃ προσπάθειαν, ὅπως λησμονηθῶσιν, ἐν ὅσῳ τοὐλάχιστον νωπὰ ἔτι εἰσὶ, τὰ διαπραχθέντα ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἔθνους ἐγκλήματα, ἐξακολουθεῖ τὸνναντίον ἐν τῷ ἀπαίσιον ἔργῳ του. Παριστάμεθα οὐχ' ἤτιον πρὸ μοναδικῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ φαινομένου! Τάξεις τιμὸς τῆς παρ' ἡμῖν κοιτανίας καὶ πολιτευόμενα πρόσωπα, ἐξ ἀδιορθώτου καὶ αὐτῆς κακοποιοῦ πνεύματος, οὐ μόνον οὐδεμίαν (συνένοχοι ἄλλως) συναίτησιν ἔχουσι τοῦ διαπραχθέντος καὶ διαπραχτομένου ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινίου κακοῦ, οὐδὲ συγκινουμένηται ἐκ τῶν ἐπιτευχθέντων μεγίστων ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ἀγαθῶν, ἀλλὰ τὸνναντίον λησμονοῦνται μὲν καὶ τήκονται ἐπὶ τοῦτοις καὶ ἠβχονισοῦνται καὶ πᾶσαν τὴν ἐφ' ἑαυτοῖς κατέβαλλον προσπάθειαν, ὅπως ἀφαιρεθῶσιν, εἰ δυνατὸν, ἡμῖν τὰ ἀποκτηθέντα, συνεργάζονται δὲ πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Κωνσταντινίου καὶ ποδοῦοι καὶ εὐχονται τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν καὶ πᾶσαν πρὸς τοῦτο καταβάλλουσι προσπάθειαν!

Ἐ Τίτες δ' εἰσὶν οἱ ταῦτα ποδοῦντες καὶ πρὸς τοῦτο ἐργαζόμενοι

νοι ; Ὑπὸ τῶν ὁμοῶνται οὔτοι λόγων καὶ ἐλπίδων εἰς τὰς τοιαύτας σκέψεις καὶ ἐνεργείας αὐτῶν ;

Εἰς τὰς ἐξῆς οὔτοι δύναται γὰ διαιρεθῶσι τάξεις :

1) Εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην, ἥεις, μετ' ἧς εἶχον στρατολογηθῆ οἱ ἀποτελοῦντες τοὺς περὶ τοὺς τοιοῦτους Βασιλοπάιδας κύκλους, ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τῶν, ἐν τῇ ἀμαθείᾳ τῶν, ἐν τῇ μηδαμινότητι τῶν, οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχοντες ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ τὰ πάντα ἐμπαιζόντες, ὡς μόνον λόγον ὑπάρξεως εἶχον τὸ γὰ διάγῃσι διηνεκῶς καὶ ἐν ἀργίᾳ περὶ τοὺς τοιοῦτους, ὡς ἀνωτέρω περιεγράψαμεν αὐτοὺς Βασιλοπάιδας, θαυμάζοντες ἑαυτοὺς καὶ ἀλληλοθαυμαζόμενοι ἢ μᾶλλον ἀλληλοφθονούμενοι, ἀποτελέσαντες δὲ οὕτω ἰδιαιτέραν τινὰ τάξιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ, τὴν αὐτοκαλουμένην **Ἐκλεκτὴν ἢ Ἀριστοκρατικὴν** ! Οὐδὲν ἀπολύτως σημαίνοντες οὔτοι, ἐκτὸς τῶν τοιοῦτων κύκλων καὶ Αὐτῶν, ἀπολέσαντες δὲ ἤδη τὴν τοιαύτην κοινωνικὴν τῶν θέσιν καὶ οὐδὲν δυνάμενοι γὰ ἐπιδιώξωσιν ἐντιμότερον ἢ ἀξιοπρεπέστερον διοποριστικὸν ἔργον, ζῶσιν ἐν τῷ ὄνειρῳ γὰ ἐπανελέθη δι' αὐτοὺς ἡ εὐτυχὴς ἐκείνη ἐποχὴ, διὰ τῆς ἐπανόδου τοῦ Κωνσταντίνου !

2) Παρὰ τῇ τάξει δὲ ταύτῃ εἶχε προσκολληθῆ καὶ ἕτεραί τις τάξεις, ἀποτελουμένη ὑπὸ τέως Πλεθείων, ἐκ τῶν κατοιτέρων κοινωνικῶν στρωμάτων ἢ καὶ, πρὸ δύο μὲν γενεῶν μικροαστῶν, αὐτοκαλουμένων δὲ ἤδη καὶ τούτων ἀριστοκρατῶν ! Καὶ οὔτοι, ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν κατέρρευσαν ἀρχαῖοτατοι καὶ ἐνδοξότατοι Θρόνοι καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν ἐπικαθήμενοι ἢ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, διάγῃσιν ἐν ἐξορίᾳ, τινὲς δὲ καὶ ἐν περιᾷ ἢ πλάνητι βίῳ, ἀνευ ἐλπίδων γ' ἀνακησῶσι τοὺς θρόνους τῶν καὶ τὰ ἄλλοτε ἀγαθὰ τῶν, οἱ σπέντες παρ' ἡμῖν μακάριοι τέως Πλεθείοι καὶ μικροαστοὶ, ὑπολαμβάνοντες ἑαυτοὺς εὐνχεῖς διὰν περιέσαινον καὶ εὐόχνησον Αὐτῶν, ἔστω καὶ ὡς τὴν τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπογόνων τῶν Γλυκοβούργων, ὄνειροπολοῦσιν ἤδη καὶ νοσταλγοῦσι τὴν ἐλάνθοδον τῆς μακαρίας ἐποχῆς τῶν τοιοῦτων Αὐτῶν ?

3) Οἱ φρυγοπλέμοι καὶ οἱ φρυγοστρατοὶ, ἀξιοματικοὶ καὶ στρατιῶται καὶ πολῖται, οἰνῆες, κουραμπιέδες ἢ Ἐπιτελεῖς ἢ καταφρονῆτες, κατὰ τοὺς παρελθόντας πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913, εἰς τὰς Ἀσφαλιστικὰς Ἐταιρείας τῶν Ἐπιτελείων, τρέχοντες δὲ τὸν κίνδυνον, εἰν, μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Κωνσταντίνου ἐπιπραματοποιεῖτο ἢ μετὰ τῶν Ἀντικῶν Ἀνάμειων σύμπραξις κατὰ τὸν πόλεμον, γὰ λάβωσιν ἐπὶ τέλος καὶ οὔτοι τὸ δάπτομα πρὸς πρῶτος, τρέμοντες δὲ πρὸ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης, εἶχον, ὡς ἄσφατοι ἢ ὡς πρὸς σαρῖδα σαιτησίας, προσκολληθῆ εἰς τὸν Κων-

στάντινον και την δηθεν πολιτικην της ουδειςερωτητος. (1) Μεταξὺ δὲ τούτων εἰσὶ και οἱ περιοισιοχοῦντες τὸν Κωνοιστινὸν και τοὺς Βασιλόπαιδας ἐν Ἑλβετία διάφοροι ἀξιωματικοὶ και οἱ πλειστοὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Γκαίρλιτς και τῶν ἀποστρατευθέντων ἐνταῦθα.

Τὸ περίεργον δὲ και ὁμολογοῦμένως λυπηρὸν εἶνε ὅτι ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν και ἀξιωματικοὶ, επιτελέσαντες πράγματι τὸ καθήκον των καιτὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 και 1913, και ἰκανῶνται ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἐπιτελείου. Τί παθόντες οἱτοι, σπονδᾶσαντες πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐν Γερμανία, ἐνθα τὸ δόγμα «τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς Γερμανίας» και τὸ στρατιωτικὸν φρόνημα, εἰσὶν ἀνεπιγυμένα εἰς τὸν ὑπαιον βαθμὸν, ἐπελάθοντο οὐχ ἦτιον ἐλτοσοῦτον, ἀπὸ τοῦ 1914, τῶν πρὸς τὴν Πατριδα καθηκόντων αὐτῶν, ὡςτε ὑπέλαβον ἑαυτοὺς ὡς ρεζ, ἀνήκοντας και ἐξυπηρειοῦντας ιεφλῶς οἱτω μωρὸν Βασιλέα :

Ἐλειψεν ἐξ αὐτῶν ἡ ψυχὴ, τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα, τὸ ἠθικὸν αἰσθητήριον και ἐν γένει τὸ ἠθικόν. Ταῦτα πάντα, ἐνυπάρχοντα, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ πολέμου μέχρι τῆς τελευταίας συμμῆς, εἰς τοὺς Γάλλους στρατιώτας και ἀξιωματικούς, εἶχον ἐμπνεύσει τὴν πεποίθησιν εἰς τὸν Φῶς και ὤθει οὔτος αὐτοὺς, καιτὰ τὸ 1918, ἀδιακόπως, διὰ νυκτὸς και ἡμέρας, μέχρι τέλους, εἰς τὴν νίκην. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἠθικοῦ αἰσθηθῆτος κατεχόμενος και ὁ Ἑλληνικὸς στρατός, καιτὰ τὸ 1912 και 1913, και ὁ στρατός τῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης και τῆς Ἑλλάδος καιόπιν καιτὰ τὸ 1917 και 1918 και δοχάτως ὁ ἐν Ἀνατολῇ και Θράκῃ μαχόμενος Ἑλληνικὸς στρατός, ἔσχε και αὔθις τὴν νίκην. Ἡ ἀπόλεια δὲ ἀφ' ἐτέρου τῆς τριαύτης ψυχῆς, τοῦ ισοῦτον ἠθικοῦ συνασθηθῆματος, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1918 διαρκῆ ἦτιαν τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ ! Ὁ Λούδενδορφ μάλιστα,

(1) Ἐκ τῶν τῆς τάξεως ταύτης ἰγνωρίζομεν και σίνα τῶν ἐν Ἑλβετία ἐκφύλων, ὅστις, στραβλώσας τοὺς πόδας του, καιτὰ τὴν πρὸ τοῦ 1909 ἐποχὴν, εἶχε κατορθώσει ν' ἀπαλλαγῆ τῆς στρατευσεως. Ἀλλὰ, μετατὴν καιτὰ τὸ 1912 ἀναθεώρησιν τῶν οὔτω ἀπαλλαγέντων, μὴ κατορθώσας και αὔθις ν' ἀπαλλαγῆ, εἰ και εὐσυνειδήτως εἰργάσθη πρὸς τοῦτο, κρούσας ἀπάσας τὰς θύρας, μετατὸ ἀξίου αὐτοῦ πατρός, φυγίστρατος ἔκτοτε και καταφυγὸν και οὔτος εἰς Ἑλβετίαν, ἐδημοσίευσεν ἐκκίθεν και ψελλίσματα διεθνῶς δικαίου, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι οὐδῶως ὑπεχρεοῦμεθα ὑπὸ τῆς Συνθήκης νὰ βοηθήσωμεν τὴν Σερβίαν ! Οὔτω δὲ και ἡμεῖς θὰ εὐρισκόμεθα ἐνταῦθα καλά και ἐκείνος παιδὸς καλλίτερα. Διὰ τοῦτο δὲ και, φυγίστρατος ὢν, εἶχε στιγματισθῆ διὰ παρατήμου ὑπὸ τοῦ περιοήμου Ὑπουργίου Λάμπρου !

ὑπὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1918, διῶδόν ἐκ τινος περιστάσεως, τὴν τοιαύτην ἰσθμικὴν ἀπώλειαν παρὰ τῷ Γερμανικῷ στρατῷ ἐδεώθησε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς ἡμέραν ἐθνικοῦ πένθους, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ *ἑὸς τῆν Γερμανίαν*, καὶ ἔκιοτε ἤδη εἶχεν ὀριστικῶς ἀπελιποθῆ διὰ τὴν νίκην!

Ἀλλὰ διατί εἶχε λείψει παρὰ τοῖς ρηθείσιν ἀξιώματικοῖς τοῦ Ἐπιτελείου καὶ ἄλλοις περὶ τὸν Κωνσταντῖνον ἰκανοῖς ἀξιώματικοῖς ἢ ψυχῇ, τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα, τὸ ἠθικὸν αἴσθητήριον;

Αἰωνίαν τιμὴν καὶ δόξαν θέλει ἀποτελῆ διὰ τὴν Ἐπιάνησον καὶ τὸν Ἐπιανησιακὸν λαὸν οἱ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεώς του μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἀγῶνες αὐτοῦ. Ἡ μακρὰ καὶ διαφθορεὺς τῆς Ἐνετίας δυναστεία δὲν εἶχε διαφθεῖρει τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ Ἐπιανησιακοῦ λαοῦ. Δι' ὃ καὶ, εἰ καὶ ἀπελάμβανεν οὗτος, ἐπὶ 50ετίαν, ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν, πλήρους ἐλευθερίας, ἀντιδοιοκίσεως, τάξεως, δικαιοσύνης, ἐλικῆς εὐημερίας καὶ μυσίων ἄλλων προνομίων, ἐπάλλετο οὐχ ἧτιον ἢ Ἐιθνητικὴ τῆς ψυχῆς ὑπὲρ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως καὶ μακροῦς πρὸς τοῦτο διεξήγαγεν ἀγῶνας, μέχρις οὗ ὁ μέγας καὶ φιλελεύθερος Ἀγγλικὸς λαὸς εἰσέηκουσε τῶν πόθων του. Πρὸς μεγίστην δὲ τιμὴν τοῦ Ἐπιανησιακοῦ λαοῦ, διεξήγαγεν οὗτος τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἀγῶνάς του, καθ' ἣν σιγμὴν ἢ Ἑλλάς, ἀριθμοῦσα μόλις ὀκτακοσίας χιλιάδας ψυχὰς, ἐξικνεῖτο μέχρι τῆς Ὀρθόρου μόνου, ἐλυμαίνετο ἅπασα ὑπὸ λησιτοσυμοριῶν καὶ ἀνταρσιῶν καὶ ἦτο κακὸν κακοδιοκίσεως πρότυπον. Τοσοῦτον τὸ Ἐθνικὸν αἴσθημα ἦτο ἐρεϊζωμένον ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Ἐπιανησιακοῦ λαοῦ!

Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς ταύτης πατριωτικῆς ἀρμονίᾳ, ἐπλήροζον ἀνυχῶς ἐν Ἐπιανήσῳ καὶ ἐλάχισται προαιωνία καὶ κακοφωνία. Ὑπῆρξαν δηλαδὴ καὶ πρόσωπα ἐν Ἐπιανήσῳ, παρ' οἷς τοσοῦτον δαδέως εἶχε οἰκωθῆ ἢ διαφθορὰ τῆς Ἐνετικῆς δυναστείας, ὥστε οὐδεμίαν εἶχον εὐρῆ παρ' ἑστέοις ἠχῶ καὶ ἀλήγειον οἱ πατριωτικοὶ γὰρ τῆς ἐνώσεως ψαίμοι. Κυρίως δὲ τὰ πρόσωπα ταῦτα εἶχον συγκεντρωθῆ ἐν μικρῷ τιμὴ μερίδι τῆς πῦλεως **Κερκυράς**, ἐξ ἧς εἶχε προέβει καὶ ὁ μέγας Ἕλληρ, ὁ Καποδίστριας! Ἐντὺ δὲ ἅπας ὁ ἀγροικὸς τῆς ἐξοχῆς τῆς λαὸς διέμεινεν ἀνγῆς καὶ ἀγρὸς Ἕλληρ, πολλοὶ δὲ καὶ διακεκομμένοι Κερκυράοι πολῖται προσηγωνίσθησαν κατὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως ἀγῶνας, ἢ καὶ ὑπῆρξαν, ἀπὸ χρηστοῦ τοῦ συνειδότητος, μεταρροθμισταί, προσθεόντες ἐν οὕτῳ θεαδότερον μὲν, ἀλλ' ἀσφαλέστερον θὰ ἔβαινον πρὸς τὴν Ἐνωσιν, ὑπῆρξαν σὺνάμα ἐν Κερκύρᾳ—καὶ ὑπάρχουσι ἀνυχῶς ἐτι—καὶ πρόσωπα,

...α μελετῶν τέλους εἶχον διαμείνει ἐντελῶς ξένα πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐπικράβησαν αὐτὴν ἐντελῶς ὡς ξένην χώραν καὶ ἔλεγον — καὶ λέγουσιν ἐπι—**χρῶναι οἱ Ἕλληνας**, ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς Ἰδίας καὶ ἔξεις τῆς χειρόνος Ἑνετικῆς ἐποχῆς. Οἴται, ἀποικιστὰι λεγόμενοι ἢ καταχθόνιοι, οὐδὲν πατριωτικὸν αἰσθημα καὶ ἰερὸν καὶ ὄσιον ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ οὐτελέσαντες ἴσως καὶ εἰς τὸ κοινῶς λεγόμενον **Ἀκορυφαίας Σένσα φρέντε**, εἶχον διαμείνει μέχρι τέλους πιστοὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν προσιταίαν, πολυειδῶς ραδιοσυγγόντες κατὰ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως, δουλοπραπῶς πρὸς τοὺς Ἀγγλοὺς προσφερόμενοι, ὡς ἤθελεν εὐρεθῆ ὑπόθεμοι δουλοπραπῶς γὰ ὑποστηρίξωσι καὶ οἰανδήποτε ξένην, ἀπὶ τῆς Ἑλληνικῆς κατοχῆν.

Τούτους δὲ ἰδίως ἔχων ἐπ' ὄφει καὶ ὁ πρὸ τῆς ἐνώσεως ἀποικιστὴς, ὡς Ἐκτοκίος καὶ Μέγας Ἀρμιστής, ὁ Μέγας Γλάδριων, ὅπως ἐκ τοῦ σὺνεργου ἐξειάσῃ τοὺς πόθους τῶν Ἐπιανησίων, ἀφοῦ περιῆλθεν ἀπάσας τὰς νήσους καὶ ἦλθεν εἰς ἐπικουριαν μεθ' ἀπεσῶν τῶν τάξεων τοῦ Ἐπιανησιακοῦ λαοῦ καὶ μεθ' ἀπάρτων τῶν κορυφαίων ἐκ τῶν ριζοσπαστῶν, τῶν μεταεργησίων, τῶν ἀποικιστῶν καὶ τῶν καταχθονίων, τοσοῦτον εἶχεν ἀγανακίησι καὶ ἀηδιᾶσι ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ χορηγὸς φιλελεύθερος ἐκ τῶν ἀντιπατριωτικῶν μικροραδιοσυγγόνων καὶ τῶν δουλοπραπῶν αἰσθημάτων τῶν ἀποικιστῶν καὶ τῶν καταχθονίων, ὅσοι, εἰς διακεχωρισμένον καὶ χορηγιότατον Ἐπιανῆσιον, ὄν διαιτέρως εἶχεν ἐκτιμήσει καὶ εἴματα διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του, ἀπὸ κάλει πρωτεῦδόν τι ἐν Ἐπιανῆσι τοιοῦτο πρόσωπον (ὄπερ καὶ μετὰ τὴν Ἐνωσιν εἶχεν ἀναμιχθῆ εἰς πολιτικὰς ραδιοσυγγίας παρὰ τῆ ἡμετέρα Ἀδελφῆ **Χονδρογούρουνα**). Λογοδοτῶν δὲ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων διὰ τὴν εἰς Ἐπιανῆσον ἀποστολὴν του, ἔλεγε, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς ἀξιοσημύονενια ἀποδλέπων θεβαίως εἰς τὰς ρηθείσας κατὰ τῆς Ἐνώσεως τάξεις :

«Οἱ χαρακτῆρ τοῦ Τορίου λαοῦ εἶνε πολυποικίλος. Ἰδίως δὲ, νὲν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσι χαρακτῆριστικὸν ἐλάττωμα εἶνε ἐκεῖνο ὄπερ ἀπαιτῆ τις εἰς Φυλὴν, ἦμις, ἐπὶ πολὺν χρόνον, διετέλεσαν ἢς κατώτασιν ὑποτελείας, καὶ ὄπερ δύνεται γὰ ὀνομασθῆ **ἠθικὴ δουλοφροσύνη**... Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἄκρα διαφθορά, ἦμις ἐπικρατεῖ εἰς τὴν **Διοικήσιν τῶν Ἰονίων νήσων**».

Μεταξὺ δὲ τῶ ντροσώπων, τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς ρηθείσας τάξεις τῆς **Διοικήσεως τῶν Ἰονίων νήσων**, τῶν ἀπειροπειτῶν καὶ τῶν καταχθονίων, καὶ ἅπανα, διὰ τῆς χαμηλοπέως δουλοπραπείας των καὶ τῶν κατὰ τῆς Ἐνώσεως ραδιοσυγγόνων των, εἶχον προκαλέσει καὶ τὴν ἀηδίαν τοῦ χορηγοῦ, φιλε-

Ίειδέρου καὶ μεγάλου Γλάστωνος, πρωτεύουσαν θέσιν κατείχε, κατὰ τὸ 1863 καὶ ὁ Δούσμανης, πατὴρ τοῦ περιφήμου ἡμῶν Ἐπιτελάρχου. Γαίονηθεις ἐπομένως νηπιόθεν οὗτος καὶ ἐν τῇ οἰκογενειακῇ του εἰσία, μὲ τοιαύτας ἀντιεθνικὰς καὶ δουλικὰς ἀρχὰς, φάσει δὲ μικροραδιοῦργος Σέντσα φέσει, πῶς ἠδύνατο τὰ διατηρήσῃ ἐν ἑαυτῷ Ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ Ἐθνικὸν φρονήμα καὶ ἠθικὸν αἰσθητήριον; Ἀποκαλύπτεται δὲ δόλοκληρος, ὡς τοιοῦτος **Κορφοτάτης** καὶ ἀπὸ τοῦ φρονικῶ ζωγραφίζεται καὶ κατὰ τὰς μετὰ τῆς κρισίας Μπαρῶν μικρὰς συνεντεύξεις του, καθ' ὅς, ὡς ἐὰν περὶ ξένων προᾶκτετο, ἐπαναλαμβάνει τὸ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες, ἐκδέτων σανάμα καὶ τὰ κατὰ τοῦ Συντάγματος, ὡς καὶ τὰς περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος Γερμανικὰς καὶ στεγὰς καὶ ἀντιεθνικὰς γνώμας του. Τοιοῦτος δὲ ὢν, καὶ γενόμενος ἀξιωματικὸς, οὐχὶ θεβαίως ἐκ στρατιωτικοῦ φρονήματος καὶ αἰσθήματος, ἀλλὰ χάριν βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος, εὐρέθη, αἰσχρῶς, ἐν σπουδαιοτάταις ἐθνικαῖς περιστάσεσιν **Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου** ! Πῶς ἐπομένως ἦτο δυνατὸν τὰ μὴ καταστή σανάμα ὁ ἐκλεκτὸς τοιοῦτον περιβάλλοντος καὶ τοιοῦτων φρονημάτων, ὡς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Σοφίας; Καὶ ἂν δὲ δὲν ἠπύροχον ἐν αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα αἰσθηματὰ καὶ φρονήματα, θὰ ἠδύνατο οἷτος τὰ ἐμνεύσει καὶ δημιουργήσῃ αὐτὰ. Εἰ καὶ δὲν εἶχε τὴν στρατιωτικὴν μόρφωσιν καὶ ἰκανότητα τοῦ Μεταξᾶ, τοῦ Στρατηγοῦ καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ Ἐπιτελείου, οὔτε τὴν εὐρυτέραν μόρφωσιν τοῦ προκατόχου του Σαπουνιζάκη, εἶχεν ὅμως ἐξόχως μικροραδιοῦργικὸν πνεῦμα καὶ ἀειρον δόσιν ἀσυνειδησίας. Ταῦτα δὲ ἐνοῦμένα μὲ παντελῆ ἔλλειπριν ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ἠθικοῦ αἰσθητήριου, συνετέλεσεν ὥστε οὐδενὸς τὰ φεῖδῃται μέσον, ὅπως φθάσῃ πρὸς οὔτω ἐλευτὸν σκοπὸν. Οὔτω δὲ ἀπὸ τὰ ἀναγκαιότητα, ἐνευάρωνε τὰς ἀπολυταρχικὰς καὶ φιλογερμανικὰς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Σοφίας τάσεις καὶ ἴσῳ ὀλεθροῖαν ἠσκησεν ἐπίδρασιν εἰς τὰ ἡμέτερα καὶ ἰδίως τὰ τοῦ Στρατοῦ.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ, ἐνῶ ὁ Λούδενδορφ ἐν τῷ Γερμανικῷ πατριωτισμῷ του, θρηρεῖ καὶ δλοφύρεται, διότι, κατὰ τὰς ἐπίστας ταύτας διὰ τὴν Γερμανίαν περιστάσεις, δὲν ἔτυχεν ἡ Γερμανία πολιτικῶν ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους, τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς δράσεως ἐνὸς Λούδ Τζώρτ, ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ ἐνὸς Κλεμανσὸ, ἐν Γαλλίᾳ, ὁ ἡμέτερος Λούδενδορφ, ὁ Δούσμανης, νυχόσης τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὰς ἐπίστας ἐθνικὰς ἡμῶν περιστάσεις, πολιτικοῦ ἀνδρός, οἷος ἀπεδείχθη ὁ Βενιζέλος, τοῦ δὲ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκθύμως ἰλοσηρίζαντος αὐτὸν ὁ Δούσμανης, διὰ παντὸς μὲν τρόπου κεντροραδιοῦργησε καὶ ἐπολέμησεν αὐτὸν, ἠπεστήριξε δὲ ὡς Κυβερ-

νήτας τὸν Γούναρη, τὸν Σκουλούδη, τὸν Λάμπρον, διότι οὗτοι, ἐν τῇ ἀνικανότητι των ἢ ἐν τῇ ἀσημοότητι των, ἐν τῇ ἀποιουφλοτικῇ ἐμπειρίᾳ των, ἐν τῇ ὡς ἐκ ταύτης, ἀποβολῇ πατρὸς ἴχθους πατριωτισμοῦ καὶ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἰδίως δὲ, ἐν τῇ ἰδικῇ των δοξασιολογίᾳ (κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Γλάδοιωνος), παροῖχον ἀπάσας τὰς ἐγγυήσεις διὰ τὰ ἐγγύοντο, (ὡς καὶ ἐγένοντο), εὐτελεῖ ὄργανα τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ Κωνσταντινίου, ἢ μᾶλλον τῆς Σοφίας καὶ τοῦ Ἐπιτελείου, καὶ τὰ διηύδοντο οἷοι (ὡς καὶ διηύδοντο) καὶ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ τὸν Στρατὸν καὶ τὰ πάντα.

Κατ' ἀτυχίᾳ δὲ οὐμπιωσιν καὶ ἕτερον ἐπιφανὲς μέλος τοῦ Ἐπιτελείου, ἐκ τῆς ἐσχῆς τῆς Κερκύρας αὐτὸ, εἶχεν οὐχ' ἦτιον ἐξ ὀλοκλήρου ὑποσιτῆ τὴν ἐπίδρασιν τῆς δηλητηριώδους ἐκείνης τῆς πόλεως Κερκύρας καὶ τῆς τοῦ Δούσανη ἀτμοσφαίρας. Ἀποσταθεῖς καὶ οἶσος καὶ σπουδάσας ἐν Γερμανίᾳ καὶ συνδεδεῖς οἷτω δι' ἐποχρῶσεων μετὰ τοῦ Κωνσταντινίου, ἦτιον τῶν ἄλλων Ἐπιτελιῶν, εἶχε καὶ αὐτὸς ἐπιτελέσει τὸ μέρος του, καθ' ἄμνητα τὰ λυπηρὰ ἀπὸ τοῦ 1914 γεγονότα. Δι' ὃ καὶ ἠθωώθη μὲν διὰ τινὰ ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου, ἀλλ', ὡς ἀπέδειξαν τὰ κατόπινα ἀρχὰ καὶ μᾶκρὰ ἐν ταῖς ἐφημερίοις ἐπὶ τῶν ἐρεσιώτων ἄρθρων, ἰδίως δὲ αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ, ὡς μάρτυρος, ἑταυθεῖς του, κατὰ τὴν δίκην Σκουλούδη, οὐ μόνον εἶχε καὶ οὗτος γαλουχρηθῆ καὶ ροφήσει ὀλοκλήρως τὴν δηλητηριώδη ἐκείνην Κερκυραϊκὴν ἀτμοσφαιραν, ἀλλ' ἐπαξίως τὰ ἠδύνατο ν' ἀνακηρυχθῆ καὶ **Στρατιῆγός** τῆς ρηθείσης ἐν Κερκύρα μερίδος.

Ἐτερον δὲ μέλος τοῦ Ἐπιτελείου, τὸ ἐπιφανέστερον καὶ ἀκατώτερον καθ' ἡμᾶς, ὁ Μεταιζᾶς, δὲν προήρχετο μὲν ἐκ Κερκύρας, ἀλλ' ἐκ τῆς μεγαθύτου καὶ ριζοσπαστικῆς Κεφαλληνίας, ἀλλὰ Γερμανομαθῆς καὶ Γερμανόπληκτος καὶ αὐτὸς, ἰδιαιτέρως δὲ ἐδουληθεῖς καὶ διακριθεῖς ὑπὸ τῆς Βασιλείουης Σοφίας, καὶ κολικανθεῖς ἐκ τῶν τοιοῦτων περιποιήσεων καὶ διακρίσεων τῆς **ἀδελφῆς τοῦ Καζῆζερ**, ὑπῆρξε καὶ οὗτος ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς γαλογερμανικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν μέσων πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, πρωτερον δὲ ἰδίως ἔλαβε μέρος εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ἐπιτελιῶτων.

Κατ' ἀτυχίᾳ δὲ οὐμπιωσιν, τρεῖς ἔτι Κερκυραῖοι, ἐκτὸς τῶν Ἐπιτελιῶτων οὗτοι, ἑπῆρξαν ἐκ τῶν πρωτεργατῶν καὶ ὀργάνων τῆς ἀντιδρῆτικῆς ταύτης πολιτικῆς. Ἡ οἰκογένεια Θεοτόκη οὐδὲν ἀπολύτως εἶχε ἴσθει μέρος κατὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως ἀγῶνας. Ὁ πατὴρ Θεοτόκης, ἐκτὸς τῆς εὐφυίας του, τὰ ἠδύνατο, ἐν ἄλλῳ περιβάλλοντι, ἐπὶ τὸ ἐθνικώτερον γὰ καλλιουργῆσαι τὰ αἰσθηματὰ του, συγκρατηθεῖς μέχρι τινὸς ἐν τῇ ἀγαθῇ ὁδῷ,

ὡς ἐν τῆς σελευστῆς μετὰ τοῦ Τρωικούη συνεργασίας του. Ἄλλ' ὁ θάνατος τούτου, ἢ μὴ πῶς τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἢ ἐν πᾶσιν ἀδιαφορία του, ἢ Ἐλικοῦρειος καὶ ἢ ἐν πολλοῖς διασφαλιστέῃ καὶ νοητέῃ φρίσιν του, τὸ περιβάλλον, ἐν ᾧ, ἐπὶ μακρὰ ἔτη, ἐν τῷ μέσῳ τῆς σθηθείσης Κερκυραϊκῆς κοινωρίας καὶ ἐπιταῦθα, ἔζησε, πάντα ταῦτα συντελέσαν, ὥστε τὰ ἐξουδετερωθῆ ἢ δεξιὰ αὐτοῦ φρίσιν καὶ τὰ συνεργασθῆ, μετὰ τῶν δύο νείων του, πρὸς τὸν αὐτὸν κακοποιὸν σκοπὸν.

Καὶ ἢ μὲν Κέρκυρα ὀφείλει θεδαίως τὰ ἀποπλῖνῃ τὸν εἶπον, ὄν, κατ' οὐτω σπουδαίας ἐθνικῆς περιστάσεις, ἐνεκόλασαν αὐτῇ οἱ ἐρηθέτες Κερκυραῖοι. Ἄλλ' ὀπωσήποτε, ἢ συνεργασία ἀπάντων τῶν προσώπων τοῦτων, εἴχε, συντελέσει εἰς τὸ τὰ ἐνοχύση τὸν Κοινωριαντίνον εἰς τὰς κακοποιῆς τάσεις του καὶ τὰ συμπαροσύρη καὶ δηλητηριώση καὶ πάντα τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐπιτελείου καὶ πολλοὺς πράγματι διακεκριμένους καὶ ἐπιτελέσαντας τὸ καθήκον των, κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913, ἀξιωματικούς. Οὗτοι, ἔνεκα τῆς ἐπιληθούσης παντοδυναμίας τοῦ Κοινωριαντίνου καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπιδράσεως τῆς Σοφίας καὶ τοῦ Ἐπιτελείου, τὰ πάντα παρ' αὐτῶν ἀναμένοντες, εἰ καὶ ἀποσιγήσαντο τὸν Δούσανην, ἴσως δὲ καὶ τὴν Γερμανικὴν πολιτικὴν, τρομοκρατούμενοι ὅχ' ἦτιον τερῶς ἐπειάσσαντο εἰς αὐτούς. Οὗτω δὲ εἶδομεν καὶ τὸν Γιαννακίσιον Ὑπουργὸν τότε τῶν Στρατιωτικῶν, πολιτικῶς μὲν ἀναδειχθέντα διὰ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτευματίας, στρατιωτικῶς δὲ, προσηχθέντα διὰ τῆς ἀξίας του, κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913, εἰ καὶ δὲν ἀπεδέχτο ἐν πολλοῖς τὴν πολιτικὴν τοῦ Κοινωριαντίνου, καὶ ἐπελάμβανε τὸν Δούσανην ὡς τὴν κελὴν τῆς Ἑλλάδος Σαίμονα, τρομοκρατούμενος ὅχ' ἦτιον, ἐπειάσσαντο καὶ τὰ πάντα ἀνείχτο!

Ἐνδιεφρόνησαν πέραν τοῦ δέοντος εἰς τὴν τάξιν ταύτην, διότι πρὸς μίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἠδελήσαμεν ἐν ἐκτάσει τὰ ἀποδείξωμεν τὰς ἀντιθέσεις ἐκεῖνας περιστάσεις, αἵτινες συντελέσαν τὰ διασφαρῆ τὸ τετιμημένον ἄλλοις ἠθικὸν ἰκανῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, οἵτινες, ἰσημονήσαντες ἐπιτελῶς τὸν ἀνθρωπισμὸν των, τὴν ιδιότητά των τοῦ Ἑλλήνος καὶ τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ἐποχεύσεις των, ἐπέλαβον καὶ ὑπολαμβάνουσιν ἑαυτούς, ὡς ἀνήγοντας ἀποκλειστικῶς, ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς Βασιλέα ὡς τὸν Κοινωριαντίνον καὶ τὸν Δούσανην, οἵτινες καὶ κατὰ τῆς Πατρίδος των ἠδύνατο τὰ τοὺς διαδέσσαι.

4) Τετάρτη καὶ σπουδαιότατη τάξις ἐστὶν οἱ περισηθέντες παλαιμαχοὶ τῶν παλαιῶν κομμάτων, οἵτινες ἐπιτελῶς εἶχον ἐκμηδενισθῆ ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1909 καὶ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Βενιζέλου, ὡς καὶ οἱ ὑπολειψθέντες ὀπαδοὶ αὐτῶν ἢ καὶ νέοι γρητικῶς ἄλλοι, ἀλλὰ παλαισιτάτας ἔχοντες ἰδέας καὶ ἔξεις. Οὐ-

δυσίαν δυνάμενοι οἷτοι γὰ ἔχουσιν ἐν τῷ ἐξῆς πολιτικῆν ἐπιπέτασιν, μεθ' ἣν εἶχον ἐπιπέτη πανωλεθρίαν, καθ' ἀπάσας τὰς ἐλευθέρους διεξαχθείσας ἐκλογάς, καὶ ὑποκρινόμενοι τρέφοντες μίσος κατὰ Βενιζέλου, εἶχον λησμονήσει καὶ παραβιάσεις τοῦ Συντάγματος καὶ μεγάλα Ἐθνικὰ ζητήματα καὶ πάντα. Μικροβίαιοι δὲ τὸ πολιτικὸν καὶ ἠθικὸν ἀνάστημα, ἐζήτησαν, πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κ. Βενιζέλου, γὰ ὀχυρωθῆσιν ὑπισθεν τοῦ ἀναστήματος τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ δημιουργηθείσης μετὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913, αἰψῆς αὐτοῦ. Ὑφιστάμενοι δὲ, εὐδουρειδῆτως ἢ ἀουρειδῆτως, τὴν φιλογερμανικὴν πολιτικὴν του, ὑπεδέχοντο, ἐνάντια καὶ τὰ κατὰ τοῦ Βενιζέλου μικρὰ πάθη των. Ἐκ τούτων δὲ πηγες, πράγματι φίλοι τῆς μετὰ τῶν Ἀντικῶν Δυνάμεων συμπράξεως, δὲν εἶχον οὐχ' ἦτιον τὸ θάρρος γὰ δηλώσωσι τὴν γνώμην των ταύτην καὶ γὰ ἐμμείνωσιν εἰς αὐτήν, ἵνα μὴ δυσαρεστήσωσι τὸν Κωνσταντίνον. Ἄλλοι δὲ πράγματι φιλογερμανοὶ καὶ βρογανα εἰτελεῖ τοῦ Κωνσταντίνου, τῆς Σοφίας καὶ τοῦ Ἐπιτελείου, ἀλλὰ μὴ τολμῶντες, ἐν ἀρχῇ, καὶ δημοσίᾳ γὰ ἐπαγγελθῶσι τὴν πολιτικὴν ταύτην, τὰ πάντα δὲ ἐκρυσταλλένόμενοι, ἐπηγγέλλοντο μὲν δημοσίᾳ πλήρη ἢ καὶ εὐμενῆ πρὸς τὴν Ἀντιάντι οὐδαιερότητα, πωλεϊδῶς οὐχ' ἦτιον καιροκρατήσουσι καὶ ἐδολεῖοντο ταύτην, προτινόντες μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου ἀπραγματοποιήτους ὄρους, ὅπως δῆθεν ἐξέλθωμεν τῆς οὐδαιερότητος καὶ κερδοῖωμεν καιρόν. Φροτοῦντες δὲ οὗτοι ἐξαπατῶσιν οὕτω τὴν Ἀντιάντι, ἀνέμενον τὴν κατάλληλον στιγμήν, ὅπως καὶ κερηρυμένως στραφῶσι κατ' αὐτῆς. Πάντες δὲ ἐν γένει οἱ μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Βενιζέλου Κυβεργήσαντες, ὅπως ἐκνυθέουσαν τὸν τόπον πᾶν μετῆλθον μέσον πρὸς καταστροφὴν τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος, οὐκ ἐβλέσαντες οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Κωνσταντίνου. Καὶ κατόπιν δὲ, καὶ μετὰ τὰς γενομένας εἰς θάρρος τοῦ Κωνσταντίνου ἀποκαλίψεις καὶ μετὰ τὰς ἐπελθούσας ἀνεπιτίστους ἐθνικὰς ἐπιτηγίας, καὶ αὐτοὶ οἱ σχετικῶς σοφρονοῖστοι ἐξ αὐτῶν, εἰς τοιαύτην εἶχον περιέλθει πάροωσιν καὶ πολιτικὴν ἐμπάθειαν, ἐκ μίσους κατὰ τοῦ Βενιζέλου, ὥστε μετὰ φανατισμοῦ οὐκ ἐνεργήσαντες εἰς τόσῳ εἰδεχθῆ κατὰ τῶν Ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερότων ἀγῶνα, τὴν ἰσοπεδικὴν καὶ μόνην πολιτικὴν ὡς πρόνοια ἔχοντες, ἐπιτελῶς δὲ ἀδιαφοροῦντας διὰ τὰ Ἐθνικὰ ζητήματα καὶ τὰς περὶ ταῦτα ἐπιτηγίας ἢ καταστροφάς.

Μεταξὺ δὲ τούτων ἴσχυον θεβαίως καὶ οἱ δοξοδοξαστέρον εἶδους, οἵτινες, ἀληθεῖς φθόρακοὶ ἢ ΓΑΙΑΝΘΡΑΚΕΙΣ, οὔτε φιλογερμανοὶ, οὔτε φιλανταρτικοὶ, ἀντιβενιζελικοὶ δὲ μόνον, ἐφ' ὅσον ὁ Βενιζέλος ἐμφανίζεται ὡς προδοτικὸν εἰς τὰς διὰ τῆς πολιτικῆς ποικίλλας ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤῶΝ, ἐπαζήθοντες καὶ ἐπιτηγῶσι, καὶ διὰ τῆς δοξοφορίας τοῦ Βενιζέλου καὶ διὰ

παντός μέσῳ, τὰ πάντα γὰρ καταβαρυνθῶσιν, ὅπως, ἐν τῇ γενικῇ καταστροφῇ, ὅτε ἀνδρακίς καὶ γαιανδρακίς καὶ γραφεὶς οὐδὲν ἤθελον διακρίνεσθαι, κατορθώσωσι γὰρ ἐπιπεύσωσιν οὗτοι καὶ ἀπολαύσωσιν οὕτω τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐξουσίας, ὡς ἐννοοῦσιν οὗτοι γὰρ τὰ ἀπολαύσωσιν, ἔστω καὶ μὲ τὸν καταποτισμὸν τοῦ Ἔθνους.

5) Πάντες οἱ, ὡς ἐκ τῆς ἐπελευθέρου μεταβολῆς, ἀπολυθέντες ἢ ἀπάλλῃλοι ἢ ἀποιαχθέντες στρατιωτικοί, δικαίως ἢ καὶ ἀδίκως παθόντες, πάσχοντες δὲ ἤδη, εἶδιν ἱκανοί, ἐκ πνεύματος ἐκδικήσεως ἢ καὶ χάριν τοῦ προσωπικοῦ τῶν συμμέροτος, τὰ πάντα γὰρ διαπραῶσωσιν.

6) Ὑπάρχει δὲ ἐπὶ τέλους καὶ μέχρις τις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἡμῖς, ἐν μέρει μὲν, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἔτι τῆς ἐπονειδίστου, κατὰ τὴν ἐπιστροφένου, κατηγήσεως τοῦ Ἐπιτελείου, ἐν μέρει δὲ, διότι, ἀγνοοῦσα τὰς λεπτομερείας τῶν πολέμων τοῦ 1912 καὶ 1913, ὡς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ 1914 διατορεξάντων, ἐν τῇ ἀπλότητί της καὶ ἀπὸ χορηγοῦ τοῦ ουνειδότος, ἐξακολούθει γὰρ πιστεύῃ ὅτι ἡ Κωνσταντῖνος ἦτο ὁ ἥρωας τῶν πολέμων ἐκείνων καὶ ὅτι πεποιθὸς εἰς τὴν Γερμανικὴν νίκην, ἐπέμεινεν οἷς τὴν δῆθεν οὐδετερότητα μόνον καὶ μόνον, ὅπως προφυλάξῃ τὴν Ἑλλάδα τῶν δεινῶν τοῦ πολέμου, μὴ οὕσα εἰς θέσιν ἢ τάξιν αὐτὴ γὰρ κρίνη καὶ τὸ μέρος, ὅπερ ἔλαβεν ὁ Κωνσταντῖνος, κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ τοῦ 1913, καὶ τὰς ἀνθὲν αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐπιτελείου τὸν ἀπὸ τοῦ 1918 καὶ ἐντεῦθεν, ὡς καὶ τὰς σημερινὰς νίκας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὡς καὶ τὰ δεινὰ, αἴτια ἤθελον ἐπέλθει εἰς τὸ Ἔθνος, εἰ μὲν μέχρι τέλους ἐξηκολούθει ἢ λεγομένη αὐτὴ οὐδετερότης ἢ ἐκεῖνα, αἴτια ἤθελον ὑποστῆ ἢ Ἑλλάς, καὶ ἰδίως ἢ τάξιν αὐτὴ, νικῶντων τῶν Βουλγάρων.

Ἡ ουνεργασία δὲ ἀπασῶν τῶν σθητισῶν τάξεων καὶ ἰδίως ἢ ὑπαρξία τῶν τοιούτων πολιτικῶν κομμάτων, ουνετέλεσαν εἰς τὸ γὰρ διασφραῆ ἐπὶ τοσοῦτον μέγα μέρος τοῦ δημοσίου φρονηματος, ὥστε, ἄλλοφρονοῦν, γὰρ μὴ θέλη ἢ γὰρ μὴ δύναται γὰρ ἴδῃ τὰ ἐκ τῆς πολιτικῆς τοῦ Κωνσταντῖνου ἐνοκήφανα μεγάλα εἰς τὸ Ἔθνος δεινὰ, ὡς καὶ τὰ ἐπι μείζονα ἐκεῖνα, αἴτια προφανέστατα ἤθελον ἐνοκήφει, εἰ μὲν ἐξηκολούθει ἐπὶ μικρὸν ἔτι ἢ πολιτικὴ ἐκείνη ἢ ἀδιαφορῇ δὲ ἢ καὶ γὰρ λυπῆται μάλιστα διὰ τὰ ἐπελθόντα ἀνέλκιστα εἰς τὸ Ἔθνος ἀγαθὰ, ἐνεκα τῆς ἐκθρονώσεως τοῦ Κωνσταντῖνου. Ἐκ τοῦτου δὲ εἶδομεν καὶ ἐπιφανεῖς πολιτικομένους, τυχλῶς πειτεῦσαντας ἄλλοτε εἰς τὸ ἀλάθῃρον τοῦ Τρικούπη καὶ τὸ δέγμα του τῆς δεδηλωμένης, τοσοῦτον δὲ εὐδίκτου εἰς τὰ τῆς παραβιάσεως τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν κανόνων, ἐμπνεόντας δὲ πολλάκις ἄλλοτε καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἡμῶν πολιτικὴν, διότι ὑπελαμβάνοντο ὡς μύστορες αὐτῆς καὶ ἰδίως εἰς τὰ τοῦ Μα-

κεδονικού ζητήματος, εἶδομεν ἤδη αὐτοὺς, μετὰ πλήρους μὲν βλα-
πορίας ἀδιαφορίας ἢ καὶ συνηγοροῦντας ὑπὲρ τῶν καινῶν καὶ
ΑΠΟΤΡΟΠΑΙΩΝ (κατὰ τὸν Τρικούλην) τοῦ Κωνσταντίνου
Συνταγματικῶν καὶ Κοινοβουλευτικῶν δογμάτων, ἀδιαφοροῦντας
δὲ ἢ καὶ ὑποστηρίζοντας καὶ τὴν τοιαύτην φιλοβουλγαρικὴν αὐτοῦ
πολιτικὴν ! Εἶδομεν δὲ ἅπαστας τοὺς ἀνωτέρω παραδίδοντας μὲν
ἢ καὶ ἀδιαφοροῦντας διὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδο-
νίας εἰς ἔχθρους, ὡς τοὺς Βουλγάρους, καὶ διὰ τὰ παθήματα τοῦ
ἐκεῖ καὶ τοῦ ἐν Μικρασίᾳ Ἑλληνισμοῦ, ἀγανακτοῦντας δὲ διότι οἱ
διὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης καταστροφέντες πρόσφυγες συνελάθον
πρὸς τὸν Βενιζέλου, καὶ διότι οἱ Ἀγγλογάλλοι εἶχον καταλάβει
τὴν Μακεδονίαν ! Ἐν γένει δὲ ἀκολουθοῦντας ἐν αἰσὶ τὴν ἐπι-
θεῖσαν πολιτικὴν τοῦ Κωνσταντίνου, ἐμπνεομένην ἐκ τῆς τυφλῆς
εἰς τὸ Βερολίνον ὑποταγῆς του καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Βενιζέλου μίσους
του, ὡς ἄλλως ἀπεδείχθη καὶ ἐκ τῶν δημοσιευθέντων τοῦ Πασ-
σάροφ πρὸς τὴν Κυβερνήσιν του ἐπισήμων ἐγγράφων.

Ἐνῶ δὲ τότε ἡ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας ἦτο ἡ ἐπικινδυνώδεστερα
καὶ ἀναιδέστερον ἐργαζομένη ὑπὲρ ἑαυτῆς καὶ κατὰ τῶν Ἑλληνι-
κῶν συμφερόντων. ὁ Κωνσταντίνος καὶ αἱ ρηθεῖσαι κοινωνικαὶ
τάξεις καὶ αἱ τότε Κυβερνήσεις, ἐχώριζον τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τὴν
Ἀγίαν, ἠδιαφόρουσαν ἐντελῶς ἢ καὶ διηκόλονον μάλιστα τὴν ἐπ'
αὐτῆς κατάληψιν τῆς Ἡπείρου καὶ ἰδιαίτερος περιεποιθήνιο καὶ
περιέθαιπον καὶ συνειργάζοντο μετὰ τοῦ Προεδρευτοῦ τῆς Ἰταλίας
Μποσδάρι, μόνον καὶ μόνον διότι οὗτος καὶ ἡ Ἰταλία ἐφείνοντο ὅτι
προσωπικῶς διέκριντο κατὰ Βενιζέλου ! Ὅτε δὲ βραδύτερον,
προχωρήσασα ἡ Ἐπαναστάσις, εἶχε καταλάβει τὴν Λευκάδα καὶ
ἐπέκειτο ἢ ἐπ' αὐτῆς κατάληψις καὶ τῆς Προβέλης, ἀξίωματικοὶ
τοῦ ἐκεῖ Βασιλικοῦ Στρατοῦ ἐκάλουν τοὺς Ἰταλοὺς νὰ καταλάβωσι
καὶ τὴν Προβέσσαν, ἵνα μὴ καταληφθῇ αὕτη **ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΡΟΔΟ-
ΤΩΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΩΝ !**

Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν ρηθεῖσων τάξεων, οὐ μόνον ἠδιαφόρουσαν, ἀλλὰ
καὶ ἠῤοχοντο ἐνδεχομένην τῶν Βουλγάρων εἰσβολὴν καὶ εἰς αὐτὴν
τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ τὰς Ἀθήνας· ἢ καὶ ἠῤοχοντο τὴν Γερμα-
νικὴν νίκην, διὰ τὴν ἀνακτῆσιν ἢ Τουρκία τὰς νήσους ! Ἡμεῖς
αὐτοὶ δὲ πολλάκις ἠκούσαμεν τοιαύτας εὐχὰς, ἰδίως δὲ κωρίας
τῶν αὐτοκαλουμένων ἀριστοκρατικῶν τάξεων, μετὰ τοιαύτης θεο-
μότητος καὶ ἐμπαιδείας ἐνχομένης τὴν εἰσβολὴν τῶν Βουλγάρων
εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπως ἀπαλλαγθῶσι τοῦ Βενιζέλου, ὥστε ἄκον-
τες ἀντιλήσθημεν στίγμᾳ τινῶν τοῦ Βύρωνος, ἐν τῷ Ἀὐτὸν Ζωνῶν,
δι' ὧν, μὲ Βυρῶνιον πνεῦμα καὶ ἄλλας, περιγράφει οὗτος ὅτι, ἐν
πολιορκουμένῃ τινὶ πόλει, ἀνυπομονοῦσαι κωρίαί τινες νὰ ἴδωσιν
ἐκπορδομένην τὴν πόλιν, ἠρώτων : **«ΑΧ ! ΠΟΤΕ ΘΑ ΑΡΧΙ-**

ΣΩΣΙΝ ΟΙ ΒΙΑΣΜΟΙ. Καὶ αἱ ἐν λόγῳ ἡμέτεραι κερφαί, εἰ καὶ καλῶς ἐγίνωσκον ἴνες εἶσιν οἱ Βουλγάροι, μετὰ τοσαύτης σῆχ, ἤτιαν θερμότητος ἤρχοντο τὴν ἔλευσιν αὐτῶν εἰς Ἀθήνας, ὡς γὰρ ἦσαν ἀνυπόμονοι τὰ ἴδωσιν ἀρχομένους τοὺς ΒΟΥΛΓΑΡΙΣΜΟΥΣ !

Ἐνῶ δὲ οὕτω ἠδιαφόρουσιν αἱ ρηθεῖσαι ἰδέσεις καὶ δι' αὐτὴν τὴν κἀνοδοσιν τῶν Βουλγάρων ἢ καὶ ἠῤυχοσιν ταύτην, ὑπολαμβάνουσαι ἐξ ἀντιθέτου τοὺς συμμάχους Ἀγγλογάλλους ὡς ἐχθροὺς, ἐμίσοσιν αὐτοὺς καὶ ἐδυσφόρουσιν διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀνθαίρετον ἐν Μακεδονίᾳ καταπάτησιν Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν, καὶ τὴν παραβίασιν οὕτω τῆς σὺδεδεικτότητος (;) τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ δεινὰ ἄτινα δῆθεν ὑφίσταντο οἱ Μακεδονικοὶ πληθυσμοὶ ὑπ' αὐτῶν ; Παραιδόντες δὲ τοῖς Βουλγάροις τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἡπειροσιν τοῖς Ἰταλίσις, ἀνυπομόνουσιν δῆθεν καὶ ἠδημόνουσιν, μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, γὰρ ἴδωσι καὶ τίνα θὰ ἦσαν τὰ ἀφελήματα ἡμῶν, ἐλπίζουσαι ὅτι οὐδὲν θὰ ἀπεκλιῶμεν ! Ἀληθὲς δὲ βαρβάρησιν τῶν ἀγαθῶν ἢ κακῶν περὶ τῶν Ἑθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων εἰδήσεωσιν, ἦσαν πάντοτε αἱ φροσιγνωμίαι καὶ τὰ πρόσωπα τινῶν ἐξ αὐτῶν. Ἦσαν οὕτοι σκνθροποὶ καὶ κατηφεῖς ; Βεβαίως εὐτυχὲς τι συμβᾶν εἶχεν ἐπέλθει τοῖς συμμάχοις ἡμῶν καὶ εἰς τὰ Ἑθνικὰ ἡμῶν πράγματα ; Ἦσαν τὸνναντίον φαιδροὶ καὶ χαρωποὶ ; Θὰ ὑπῆρχον βεβαίως εἰδήσεις—ψευθεῖς ἢ ἀληθεῖς ἀδιάφορον—περὶ νίκης τινὸς τῶν Γερμανο—Βουλγάρων κατὰ τῶν Συμμάχων καὶ ἡμῶν ἢ καὶ περὶ ἐνδεχομένης ἀποτυχίας ἢ μειώσεωσιν τῆς πραγματοποιήσεωσιν τῶν Ἑθνικῶν ἡμῶν πῶθων ! Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ πόρρωσίς τιν, ὥσπερ καὶ αὐταὶ αἱ λέξεις εἶχον μεταβάλλει τὴν σημασίαν τῶν. Ὁ μὲν Βενιζέλοσ καὶ οἱ ἤρωεσ ἐκεῖνοι, οἱ ἀπειδῶσ χύσαντεσ καὶ χόνοντεσ ἤδη τὸ αἷμα τῶν κατὰ τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὅπωσ ἀνακλήσωσι τὰς ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου παραδοθείασ αὐτοῖσ Ἑλληνικὰσ χώρασ, ἐκαλοῦντο ΠΡΟΔΟΤΑΙ καὶ ΑΝΕΘΕΜΑΤΙΖΟΝΤΟ ὁ δὲ παραδοὺσ τὰσ χώρασ ταύτασ τοῖσ Βουλγάροισ καὶ ὁ συμπράτιων μετ' αὐτῶν Κωνσταντίνοσ καὶ οἱ περὶ αὐτῶν, οἱ ἐν σώματι παραδοθέντεσ τοῖσ Βουλγάροισ, οἱ πρὸσ αὐτοὺσ ἀνυμολοῦντεσ καὶ μετ' αὐτῶν συμπολεμοῦντεσ καθ' ἡμῶν, οἱ παρορμῶντεσ καὶ προκαλοῦντεσ τὸν μαχόμενον κατὰ τῶν Βουλγάρων Ἑλληνικὸν στρατὸν γὰρ λιποτακτικῆσ καὶ ἀπομοσλήσιν πρὸσ τοιοῦτοὺσ ἐχθροὺσ, ἐκαλοῦντο ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΕΣ ! Καταφεύγοντεσ δὲ οἱ ὀλίγοι τοιοῦτοι αὐτόμολοὶ εἰς Γκαϊουλιτῆ, ἐγίνοντο ἐκεῖ δεκτοὶ ἐν χορδαῖσ καὶ ὄργανοῖσ ὑπὸ τῶν ἀξίων αὐτῶν ἐκεῖ σναδέλφων γενναίωσ ἐμειδόμενοι καὶ προσαγορευόμενοι ὑπὸ τῶν ἀξίων τοῦ Κωνσταντίνου ἀντιπρωσώπων.

Και μεθ' ὧσα δὲ διέπραξε καὶ ἐξακολούθει ἔτι νὰ διαπράτῃ
κατὰ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ὁ μωρὸς οὗτος κακοποιὸς, ἐν διηγεσεί
κραιπάλῃ καὶ μέτῃ διάγων ἐν Ἑλβετία καὶ ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς
ἐκείθεν παρασκευάζων δολοφονίας καὶ προκαλῶν καὶ ἄδῶν
τοὺς ἐνταῦθα φίλους του εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ Βενιζέλου καὶ
τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἔθνους, ἐκαλεῖτο οὐχ' ἤτιον καὶ καλεῖται
ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν φίλων του ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΣ καὶ ΜΕΓΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ καὶ ΜΕΓΑΣ ΣΤΡΑΤΗΛΑΤΗΣ ! Τὰ κατορθώματά του δὲ ταῦτα εἶχον μάλιστα ἐμπνεύσει τοὺς ἐνταῦθα ὑπα-
λοῦς του κατὰ τὰς μελανωτέρας του ἡμέρας. Προϊὸν δὲ τῶν
ἐμπνεύσεων τοιαύτων ὑπῆρξε καὶ τὸ ἄσμα, δι' οὗ ἀπεκαλεῖτο
«γυνὴς τοῦ Ἄσειοῦ». Καὶ ἐξακολουθοῦσιν οὗτοι ἄδοντες ἐν
κρήφα, ὁσάκις δὲ δυνηθῶσι καὶ φανερά, τὸ ἄσμα τοῦτο ! Ὡς ἐκ
τῆς ἐποχῆς δὲ καθ' ἣν ἐνεπνεύσθη καὶ ἐτονίσθη τὸ ἄσμα τοῦτο,
καὶ τοῦ προσώπου, ὑπερ ἐνέπνευσεν αὐτὸ, ἀναμνησθῆσκονταί ἡμῖν
ἐμπνεύσεις καὶ τάσεις ἄλλης ἐποχῆς μερίδος τινὸς τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ λαοῦ, αἵτινες ἐπεθυμοῦμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἀνεπίστρεπτε
εἶχον παρέλθει. Κατὰ τοὺς παιδικοὺς ἡμῶν χρόνους, ὁ διαδόχ-
ος καὶ λίαν αἰμοδόρος ἀρχιληστής Ἰ. ΤΑΒΕΛΗΣ, ἐλυμαίνεται
τὴν Ἀιτικὴν, διαπράξας πολλὰ κακουργήματα, ἐν οἷς καὶ τὸν
τόνον δύο στρατιωτῶν ΓΑΛΛΩΝ, κατὰ τὴν τότε ΑΓΓΛΟ —
ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ. Ἡ Μοῦσα οὐχ' ἤτιον εἶχεν ἀποθα-
ναίσει καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Νιαβέλη ! Ἐτερος ἐπίσης διά-
δόχος καὶ αἰμοδόρος ληστήραχος, ὁ ΝΤΕΛΗΣ, ἐλυμαίνεται ἀπὸ
τοῦ 1862—1869, τὴν πατρίδα ἡμῶν, τὴν Ἀκαρνανίαν, αἰχμαλω-
τίσας ἐν ἀρχῇ καὶ δύο περηνγητὰς Ἀγγλοὺς, οὗς λίαν εἶχε πε-
ριποιηθῆ, φοβερά δὲ κατόπιν, περὶ τὸ τέλος τοῦ ληστρακοῦ του
βίου, διαπράξας κακουργήματα, καὶ οἰκτρὸν λαθρὸν τέλος. Ἔοχεν
οὐχ' ἤτιον καὶ οὗτος τὸ τραγοῦδί του ! Καὶ οἱ ΑΡΒΑΝΙΤΑΙΟΙ
ἐπίσης, οἱ κατὰ τὸ 1870 αἰχμαλωτίσαντες καὶ κρεοιοργήσαντες
τοὺς Ἀγγλοὺς, καὶ οἱ ΤΣΕΚΟΥΡΑΙΟΙ κατόπιν καὶ ὁ ΠΑΠ-
ΦΑΚΥΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, ὁ τελευταῖος περηνμημένος ληστής,
εἶχον καὶ οὗτοι ἐμπνεύσει τοὺς λαϊκοὺς ποιητὰς. Ἐννοεῖται δὲ
ὅτι οἱ ἀποθανατίσαντες τοὺς αἰμοδόρους τούτους ληστήραχους ποιη-
ταί, προσήρχοντο ἐκ τῶν λαϊκῶν ἐκείνων τάξεων, αἵτινες τὰς
ἀσθεῖς μετὰ τῶν ληστιάρχων εἶχον τάσεις καὶ ἦσαν βεβαίως φη-
τῆριον μελλουσῶν ληστοσυμμοριῶν. Τὸ περίεργον δὲ πρὸς τού-
τοις εἶνε ὅτι εἰς τὰ πλείοστα τῶν ἀσμάτων τούτων παρομοιάζονται
οἱ ἀρχιλησταὶ πρὸς ΑΕΤΟΥΣ, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν οἱ
ΠΕΤΖΩΜΑΤΑΔΕΣ, ἤτοι οἱ γάρον ἀστυρολογίας ἐπαγγελλό-
μενοι τὸν ΑΡΜΑΤΩΛΟΝ ΠΑΤΡΙΩΤΗΝ, ἐκαλοῦντο ΣΤΑΥ-
ΡΑΕΤΟΙ. Ἄλλ' ἐνῶ ἐνομίζομεν ὅτι εἶχε παρέλθει ἡ ἐποχὴ τῶν
τοιαύτων ποδὸς τοιοῦτους ἐμπνεύσεων καὶ ὕμνων, ἰδὲν ὅτι καὶ ὁ

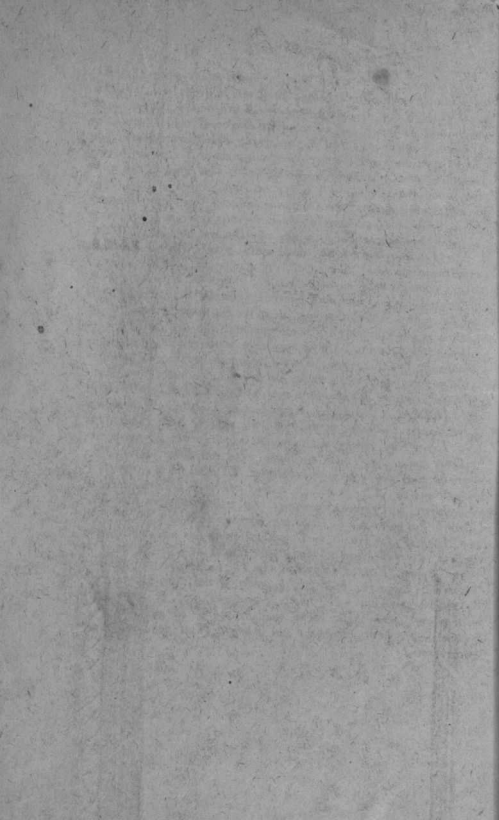
Κωνσταντίνος, πλειοτα και μέγιστα διαπράξας κατὰ τοῦ Ἔθνου, τῶν ἐγκλήματα, κατὰ περιεργον δὲ σύμπτωσιν και κατ' Ἀγγλο-Γάλλων και αὐτὸς κακοεργήσας, ἔσχον οὐχ' ἦτιον τὸν ποιητήν-του και τὸ τραγοῦδι του, ἐμπνεύσας τοὺς ἀξιους αὐτοῦ θαυμα-σίας του και παρουσιωθεὶς ὑπ' αὐτῶν, οὐχὶ πρὸς ΑἴΤΟΝ, ἀλλὰ πρὸς ΓΥΙΟΝ ΑἴΤΟΥ !

Οὗτοι και τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΖΟΝΤΕΣ και οἱ λόγοι, δι' οὓς ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΖΟΥΣΙΝ. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀγνωστοὺς παρόμοιόν τι ἐν τῇ Ἱστορίᾳ φαινόμενον. Εἶδομεν ἀνωχῶς ἐν τῇ ἀρχαίῳτιμῃ Ἑλλάδας, προσηγορίας πρὸς ἐχθρούς τῆς πατρίδος τῶν και στρατεύσαντας μετ' αὐτῶν, ὅπως ἐκδικη-θῶσι τὴν ἐξοστρακίσασαν αὐτοὺς πατρίδα τῶν. Ἀλλὰ και πρὸ χιλιᾶδων ἐτῶν συνέβαινον ταῦτα και ἡ Ἑλλάς ἦτο τότε καιτα κερματισμένη εἰς πλείστα μικρὰ κρατίδια, ἐχθροκώτατα πολλάκις και εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν πρὸς ἀλλήλα διατελοῦντα, τοῦδ' ὑπερ ἄλλως εἶχεν ἐπιφέρει και τὴν καταστροφὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλαι δὲ ἦσαν τότε αἱ περὶ πατρίδος και αἱ ἀποχωριστικαὶ τῶν πολιτειῶν πρὸς ἀλλήλας τάσεις. Εἶχον δὲ πρὸς τοῦτοις ἐπέλθει αἱ ἐπιδρομαὶ ἐκεῖναι, διότι οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀπέκρονον τὰς ιδέας τῶν στρατενομένων κατὰ τῆς πατρίδος τῶν προδοσῶν. Πρὸς δὲ τοῦτοις και οἱ τότε ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦσαν οἱοι οἱ Τούρκοι και ἰδίως οἱ Βούλγαροι ὑπῆρξαν ἀείποτε. ἰδίως δὲ τὴν σήμερον, ἀπέναντι ἡμῶν. Εἶδομεν δὲ και κατὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν τοὺς Ἐμυγκρὸς τοῦ Βασιλικῦ κόμματος, καταστρίσαντας Δερεθῶνα και συμπολεμήσαντας μετὰ τῶν συμμάχων ἐχθρῶν τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς πατρίδος τῶν. Ἀλλὰ και πρὸ 190 ἐπὶ ἐτῶν ἄλλαι ἐπε-κράτησιν γινώματι περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν Ἐθνῶν και τῶν λαῶν, οἱ δὲ Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, ἀπὸ 1000 περίπου ἐτῶν, δη-μιουργήσαντες τὴν Γαλλίαν, ἐβασίλευον αὐτῆς, μέγα δὲ μέρος τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ, οἱ κατέχοντες τὴν γῆν εὐγενεῖς και ὁ πανί-σχυρος τότε Κλήρος συνεταύτιζον τὴν ιδέαν τῆς πατρίδος μετὰ τοῦ Βασιλικῦ οἴκου τῆς Γαλλίας και δὲν ἠδύνατο τὰ ἐννοήσασαι Γαλλίαν κεχωρισμένην τῶν Βασιλέων αὐτῆς. Ἄλλως δὲ και οἱ κατὰ τῆς Γαλλίας τότε συμμαχοῦντες και πολεμοῦντες δὲν ἦσαν ἐχθροὶ τῆς Γαλλίας, δὲν ἦσαν Βούλγαροι και Τούρκοι, ἀπει-λοῦντες αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξιν τῆς Γαλλίας. ΑΛΛ' ΥΠΕ-ΡΑΣΠΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΜΟΝΑΡΧΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΑΛΙΝΟΡ-ΘΩΣΕΩΣ ΟΥΤΩ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ. Παρ' ἀλάσας αὐχ' ἦτιον τὰς ἰλαφροντικὰς ταύτας περσιτάσεις, καιρίον ὑπῆρξε τραῦμα διὰ τὴν Γαλλικὴν δυναστείαν και τὸ Βασιλικὸν κόμμα τῆς Γαλλίας ἡ μετὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς σύμπραξις τῶν και ἡ ἐπὶ τοῦτοις ἐποσιθηρίξις τῶν. Παρ' ἡμῖν δὲ προῦκναιτο περὶ τα-

Handwritten signature or mark in the top right corner.

πειτης δυναστείας, πρὸ 55 μόλις ἐτῶν Βασιλευούσης τῆς Ελ-
λάδος καὶ οὐδόλως συνδεδείσης μετὰ τοῦ Ἐθνους καὶ περὶ Βα-
σιλείας, ὡς ὁ ἀπεικονισθεὶς ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου, ὁστις, ἀφοῦ
πάλαιτιδὸς ἐκακοῦργητος κατὰ τοῦ Ἐθνους του, ἐλλόγιος εἰς τὸ
χεῖλος τῆς ἀβύσσου, ἕνεκα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ, ἐξακολουθεῖ ἤδη
παρῶκενῶν ἐξ Ἑλλάδος ὁλοφρονίας κατὰ Βενιζέλου, σνεγ-
νοῦμενος μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν γένει διὰ πα-
τὸς μέσου ἀπειλῶν τῆν καὶ αὐτῆς κατατεμάχισιν τῆς Ἑλληνικῆς
Φυλῆς, καθ' ἣν οὐ μὴν ἐπραγματοποιήσῃ καὶ πραγματοποιεῖ
αὐτῆ τῆν ἐνωσὶν τῆς, ἀπειλουμένην πάντοτε ἐπὶ τῶν προσιωνίων
αὐτῆς ἐχθρῶν, τῶν Τούρκων καὶ τῶν Βουλγάρων.

Ἐν Γαλλίᾳ ἰκανώτατος, ἀλλὰ φαῦλος πολιτικός, ὁ ΚΑΡΙΩ,
τίος διακεκομμένου Υπουργοῦ, ἀρχηγὸς αὐτῶς μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ
Βουλῇ σοσιαλιστικῆς κόμματος καὶ δις γενόμενος Προεδραρχός,
ἕνεκα τῆς φαύλης τοῦ ἐκεί Κοινοβουλευτικῆς καταστάσεως, πῶ-
τον καὶ μόνον, διότι πίσειων καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἀήτητον τῆς Γερ-
μανίας, εἶχεν ἀνέκαθεν τῆν μωρὰν γνώμην τῆς μετ' αὐτῆς σνεθε-
κῆσεως, πρὸς τοῦτο δὲ εἶχε περιέλθει κατὰ τὸν τελευταῖον πό-
λεμον, εἰς ὑπόπτον πρὸς ὑπολίτα πρόσωπα σχέσεις, εἰ καὶ δὲν
ἐπῆρογον ἐπαρκεῖς τῆς ἐνοχῆς του ταύτης ἀποδείξει. κατεδω-
χθη, οὐχ ἦτον, ἐφυλακισθη, κατεδικάσθη ΚΑΙ ΕΤΑΦΗ ΠΟ-
ΛΙΤΙΚΩΣ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ. Καὶ ἄλλοι δὲ Γάλλοι καὶ ἀμφιδόλου
ἐθνικότητος πρόσωπα, περιελθόντα εἰς σχέσεις πρὸς Πράκτορας
τῆς Γερμανίας, ἀναλόγους πρὸς ἐκεῖνας. . . . εἰς ἃς εἶχον πε-
ριέλθει πολλὴ παρ' ἡμῖν πρόσωπα, μετὰ τοῦ Σέγκ, σνεκλήθη-
σαν, ἐδικάσθησαν καὶ ἐτουφεκίσθησαν. Τὰ αὐτὰ δὲ περίπου σνέ-
θησαν καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ κατὰ μείζονα λόγον ἐν
Γερμανίᾳ. Καὶ ταῦτα πάντα οὐχὶ παρ' ἐπαναστατικῶν Κυβερνή-
σεων! Φαντασθῶμεν δὲ τί θὰ σνέβαιεν ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἀγγλίᾳ,
ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ ἰδίως, εἴαν καὶ ἐκεῖ ἐνεφά-
νιζετο τὸ τεθὲν ἀνωτέρω μοναδικὸν παρ' ἡμῖν κρινόμενον, ἦτοι
εἴαν Ἀγγλοὶ, Γάλλοι, Γερμανοὶ κλπ. καὶ ἰδίως πολιτικὰ καὶ κοι-
νωνικῆς περιωπῆς πρόσωπα, δημοσίαι, ἢ καὶ κρύφα ἔστω, ἠθ-
χοῦτο νὰ νικῶσαν οἱ ἐχθροὶ τῆς πατρίδος των, εἴτε σνεργά-
ζοντο μετ' αὐτῶν πρὸς τοῦτο, καθ' ὃν τρόπον αἱ σνείδοσι παρ'
ἡμῖν τᾶσεις σνεεργάσθησαν καὶ σνεεργάζονται μετὰ τοῦ Κων-
σταντίνου!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΣΜΟΣ

Μετά τὴν ἐπιθεσίαν ἐν τῷ Α' Κεφάλαίῳ, πιστοτάτην τοῦ Κωνσταντίνου εἰκόνα καὶ τὴν ἀκριβῆ περιληπτικῶς ἐξιοτήθειον τῶν ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἔθνους διαπραχθέντων καὶ διαπρατιομένων ἔτι, ἢ ὑπαρξίς παρ' ἡμῖν προσώπων καὶ κοινωνικῶν τάξεων, ἀφοσιωμένων ἔτι εἰς τοιοῦτον καὶ διὰ τοιούτους λόγους ἐκθρονοῦσθέντα Βασιλέα καὶ ὀνειρενομένων ἐπ' αὐτὸν ἐνταῦθα, ἀποκαλύπτει νοσηροτάτην ὄντως κατάστασιν, ἣτις δύναται νὰ κληθῆ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΣΜΟΣ**. Καὶ δὲν τοιμῶσι μὲν ἢ ἀλοχύνονται ἴσως νὰ διακηρῶσιν ὅτι **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΖΟΥΣΙΝ**, δι. ἐκδηλονμένης οὕτω τῆς νόσου, ἡρωϊκώτερα φάρμακα καὶ μέτρα ἤδελον ληφθῆ κατ' αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ νόσος αὕτη, ἣτοι ἢ μωρὰ ἐλλίς καὶ τάσις νὰ βασιλεύσῃ καὶ αὐθις ὁ Κωνσταντίνος, ὑφίσταται, ἔστω, καὶ ὑποληθάνουσα, παρὰ τὰς περὶ ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς γνώμας του καὶ πράξεις του, ἐν τόσῳ λυπηρὰν ἐλάβομεν πείραν, παρὰ τὰς καταστροφάς, ἃς ἐπήνεγκεν εἰς τὸν τόπον ἢ μωρὰ καὶ κακοποιὰ αὐτοῦ κεφαλῆ παρὰ τὰς μεγάλας ἰδίως σπιροφάς, αἰτινὰς προφανῶς καὶ ἀναποφρέντως ἤδελον ἐπέλθει, ἐὰν ἐγκαιρῶς δὲν ἀντεπεξῆρχετο ἢ Ἐπανάστασις τῆς Θεσσαλονίκης, μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐπιμονῆς καὶ δεξιότητος τοῦ Βενιζέλου, καὶ ἐὰν αἱ πράγματι Ἐυεργέτιδες ἡμῶν Δυνάμεις, δὲν ἀπῆλατον ἡμῶς ἐπὶ τέλους τοιοῦτον κακοποιῶν. Ἡ ὑπαρξίς δὲ, μετὰ τὰς καὶ ἴσα τοῦ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΣΜΟΥ** καὶ ἢ πόρρωθεν ἔστω ἐλλίς, δι. θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπανεῖθῃ ὁ Κωνσταντίνος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀποδεικνύουσι τὴν μωρίαν καὶ ἀναισχυρίαν τῶν Κωνσταντινιζόντων. Ἐπ' αὐτῶν τοῦ κακοποιῶν τοιοῦτον ἐνταῦθα, θὰ ἀπειλέετο ἀληθῆ ἀυτοκτοσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ μεταβολὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς πραγματικὸν (εἰς θάρος τῶν) «**ΜΑΚΕΔΙΟΝ**», ὡς ἔγραψεν, ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ ἐπιστολῇ του καὶ ὁ ἄξιός τοῦ Κων

διαπίπτου ὑπασπιστῆς Παπαρρηγόπουλος. (1) Διότι μὲν πάντα τὰ ἐκισθέντια εἶνε δυνατόν νὰ φαντασθῆ ἢς ἐπανερχόμενον ἐν ταῦθα τὸν Κωνσταντῖνον, περισοιχοούμενον ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἡμῖν Ἐπιτελείου καὶ τοῦ λοιποῦ περὶ αὐτὸν θιάσου τῶν Ἀύλοδοσίων, τῶν φυγοστράτων καὶ φυγοπολέμων ἠγούμενον τῶν περιφήμων ἐξισωματικῶν τοῦ Γκαϊρλις, τῶν πρὸς τοὺς Βουλγάρους λιποτακτῶν καὶ ἀτιμῶλων καὶ πάντα ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν διατεθειμένοι νὰ συμπολεμήσωσι μετὰ τῶν Βουλγάρων κατὰ τοῦ στρατοῦ τῶν Δευτικῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης; Περισοιχοούμενος δὲ ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς εὐνοουμένης ταύτης βασιλικῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ τοιοῦτου ἐκλεκτοῦ κομβολογίου καὶ διατιθέμενος εἰς πρώτην περίστασιν νὰ παραδώσῃ καὶ αὐδὶς τὰ ἀνακτιθέντια, τὰ διοικητῆ ὄνταμα, παραγκωνίζων καὶ ἐν ὑστάτῃ τιθέμενος μοῖρα καὶ τὸν ἡρωϊκὸν ἐκεῖνον Ἐθνικὸν Στρατὸν. ὅστις δὲν ἔτεινε τὸ σὸς διὰν παρῶμα αὐτὸν νὰ αὐτομολήσῃ πρὸς τοὺς Βουλγάρους, ἀλλ' ἀφειδῶς ἔχουας τὸ αἷμά του, πρὸς ἀνάκτησιν τῶν παραδοθέντων τοῖς Βουλγάρους, κατακτίσας τὴν Θράκην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ἐξακολουθῶν καὶ σήμερον εἰ χύων τὸ αἷμά του, πρὸς διατήρησιν τῶν ἀνακτιθέντων καὶ κατακτιθέντων ἄφθιτον προσπορίζων δόξαν εἰς τὸ Ἔθνος; Νὰ βασιλεύσῃ δὲ τῆς Ἀ.Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης καὶ τῆς Σμύρνης ἐκεῖνος, ὅστις, τὴν μὲν Ἀν. Μακεδονίαν εἶχε παραδώσει εἰς Βουλγάρους, μετ' ἀπαθείας δὲ καὶ χαιρεκακίας μάλιστα ἐδίδεπε τὰ παθήματα τῶν ἐκεῖθεν ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, διότι οὗτοι ἦσαν ἀφοσιωμένοι τῷ Βενιζέλῳ, καὶ τῶν τὰ πάνδενα ὑφισταμένων καὶ ἐκρίζονμένων Μακεδονικῶν πληθυσμῶν, πᾶν δὲ εἶχε μετέλθει μέσον, συνενκοούμενος μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ Τούρκων, ὡς ἀποτύχη ἢ εἰς Ἀνατολίην καὶ Θράκην ἐκοστρατεία καὶ μὴ περιέλθωσιν αὐταὶ εἰς ἡμᾶς; Ἐνῶ δὲ ἀπανταχοῦ τὴν σήμερον κατελύθη ὁ δεσποτισμὸς καὶ ἡ ἀπόλητος Μοναρχία, κατελύθησαν δὲ καὶ προαιώνιοι δυναστεῖαι, δημονοργήσασαι τὰ Κράτη, ὧν ἐβασίλευον, εἶνε δυνατόν νὰ ἐπανέλθῃ παρ' ἡμῖν ὁ δεσποτισμὸς μοναρχατοῦ καὶ κακοποιῶ ἡγετοῦ ὡς τοῦ Κωνσταντῖνου, καὶ ἡ διοικήσις ἐκείνων, οἵτινες, κυβερνήσαντες τὴν Ἑλλάδα, ὡς εἶχον κυβερνήσει αὐτὴν πρὸ τοῦ 1909, οὐ μόνον εὐδὲν ἐκποτε ἔμαθον

(1) Σημειωτέον δὲ ἡ λέξις ἀνακτιθέντιον δὲν εἶνε ἐξηγημένη ἐκ τοῦ λαϊκοῦ τοῦ Παπαρρηγόπουλου. Ταπεινότερον καὶ οὗτος καὶ εὐτελέστατον Ἀύλικόν σκεῦος, ἐπέτελεσε διαταγὴν τοῦ αὐθέντου του, γράψας ὡς σχετικῶς εἶχε γράψαι, ἀλλ' εἶνε ὁμολογουμένως ἀνίκανος νὰ ποιήσῃται γοῶναι ταυτέως λέξεως. Ἄδτη εἶνε προφανῶς εἰρημένη ἐκ τοῦ λαϊκοῦ τοῦ Κωνσταντῖνου καὶ τοῦ Γεωργίου

Κωνσταντινιζόντες ήθελον έχει εναντίον φήτάν και την κεκηρυγ-
ή άπέμαθον, αλλά τούναντίον, κυβερνήσαντες και αήθεις αυτήν από
του 1915 έως 1917, μικρού δεύν έφερον αυτήν εις έντελή κατα-
στροφήν ; Και ταύτα πάντα, ενφ' ουνάμα ό Κωνσταντινος και οι
μένην έχθρότητα άπασών των φιλελευθέρων Δυνάμεων εκείνων,
αίτινες διεπικριον οήμερον τήσ ανθρωπότητος και τον οίκοκο-
μικόν έπομένως άποκλεισμών και την πλήρη χρεωκοπιαν και κα-
ταστροφήν !

Και ύποσινεμένον δε ότι ό Κωνσταντινος, ειλικρινώς μετ-
νοήσας, διεκήρυττε την μετάνοιάν του ταύτην εις τε τον Έλληγικόν
έοιν και τις Δυνάμεις, ως τοσοῦτον ειχεν επιβουλενθή, παρείχε-
δε πάσαν διαβεβαίωσιν και έγγήσιν περὶ τε τής ειλικρινούς με-
τανοίας του και τής σθεΐας εν τῷ μέλλοντι πολιτείας του, εν τε
τοις έσωτερικοις και τοις έξωτερικοις ζητήμασι, τίς ήδύνατο και
τήν έλαγίστην να παράσχη πίστιν εις την μετάνοιάν του και τās
διαβεβαίωσεις του, μετά τοσοῦτα και τοιαῦτα κακοποιίας δεί-
γματα αφεδ ήμας τε και τās Έδεογέτιδας Δυνάμεις και την επ'
αυτου επίδοσιν τόσο κακών επιποσοδών, άμοῦ μάλιστα ή Έλλάς,
απέχουσα οήμερον την ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΝ, ειγε κατά το ήμισον κά-
ποχος και των σικτων του Έλλησπόντου, ως τοιαύτη δε πλήρη
έσον να παρέχη έμπιστοσύνην εις τās Δυνάμεις ;

Έπιτελώς έπομένως μικροί ή άδιώφθωτοι κακοποιοί, ήθελον ει-
παι εκείνοι, οτινες, παρά πάντα τά άνωτέρω και την εκτεθεισαν
πολιτείαν του Κωνσταντινου, δά έπίστερον, ότι ήθελεν εισθαι
δυνατή ή εις την Έλλάδα επάνοδος του και ή έπο των Δυνάμεων
ένοχη του,

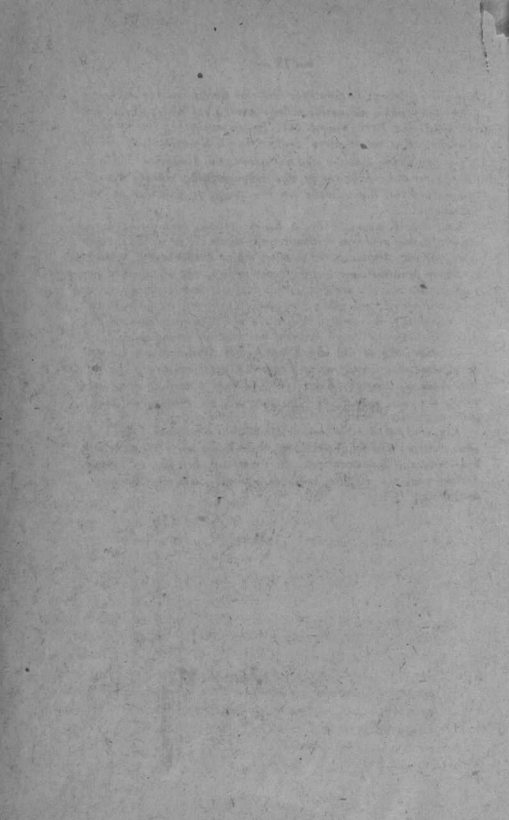
οσιανίνου ύπαοπιστής Παπαρρηγόπουλος. (1) Διότι μετὰ παντα τὰ ἐκτεθέντα εἶνε δυνατόν νὰ φαντασθῆι τις ἐπανερχόμενον ἐνταῦθα τὸν Κωνοτανίνον, λεραιοιχοούμενον ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἡμῖν Ἐπιτελείου καὶ τοῦ λοιποῦ περὶ αὐτὸν θιάσου τῶν Αὐλοδοῦλων, τῶν φυγοστράτων καὶ φυγοπολέμων ἠγούμενον τῶν περιφήμων ἔξιωματικῶν τοῦ Γκαϊρλις, τῶν πρὸς τοὺς Βουλγάρους λιποτακτῶν καὶ αὐτομόλων καὶ πάντων ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν διατεθειμένοι νὰ συμπολεμήσωσι μετὰ τῶν Βουλγάρων κατὰ τοῦ στρατοῦ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης; Περιστοιχοούμενος δὲ ὁ Κωνοτανίνος καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς εὐνοουμένης ταύτης βασιλικῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ τοιοῦτου ἐκλεκτοῦ κομδολογίου καὶ διατιθέμενος εἰς πρώτην περίστασιν νὰ παραδώσῃ καὶ αὐθις τὰ ἀνακτηθέντα, νὰ διοικῆι συνάμα, παραγκωνίζων καὶ ἐν ὑστάτῃ τιθέμενος μοίρα καὶ τὸν ἡρωϊκὸν ἐκείνον Ἐθνικὸν Στρατὸν, ὅστις δὲν ἔτεινε τὸ σῆς διαν παρῶμα αὐτὸν νὰ αὐτομολήσῃ πρὸς τοὺς Βουλγάρους, ἀλλ' ἀπειδῶς κρύσας τὸ αἷμά του, πρὸς ἀνάκτησιν τῶν παραδθέντων τοῖς Βουλγάρους, κατακίησας τὴν Θράκην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ἐξακολουθῶν καὶ σήμερον ἔτι χύων τὸ αἷμά του, πρὸς διατήρησιν τῶν ἀνακτηθέντων καὶ κατακτηθέντων ἀφθιτον προσπορίζων δόξαν εἰς τὸ ἔθνος; Νὰ βασιλεύσῃ δὲ τῆς Ἀ. Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης καὶ τῆς Σμύρνης ἐκεῖνος, ὅστις, τὴν μὲν Ἀν. Μακεδονίαν εἶχε παραδώσει εἰς Βουλγάρους, μετ' ἀπαθείας δὲ καὶ χαιρεκακίας μάλιστα ἔδωκε τὰ παθήματα τῶν ἐκείθεν ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, διότι οὗτοι ἦσαν ἀφοσιωμένοι τῷ Βενιζέλω, καὶ τῶν τὰ πάνδεινα ὀφισταμένων καὶ ἐκριζωμένων Μακεδονικῶν πληθυσμῶν, πᾶν δὲ εἶχε μετέλθει μέσον, συνενκοσούμενος μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ Τούρκων, ὡς ἀποτύχη ἢ εἰς Ἀνατολήν καὶ Θράκην ἐκστρατεία καὶ μὴ περιέλθωσιν αὐταὶ εἰς ἡμᾶς; Ἐνῶ δὲ ἀπανταχοῦ τὴν σήμερον κατελύθη ὁ δεσποτισμὸς καὶ ἡ ἀπόλητος Μοναρχία, κατελύθησαν δὲ καὶ προαιώνιοι δυναστείαι, δημιουργήσασαι τὰ Κράτη, ὧν ἐβασίλευον, εἶνε δυνατόν νὰ ἐπανέλθῃ παρ' ἡμῖν ὁ δεσποτισμὸς μωροτάτου καὶ κακοποιοῦ μονάρχου ὡς τοῦ Κωνοτανίνου, καὶ ἡ διοικήσις ἐκείνων, οἵτινες, κυβερνήσαντες τὴν Ἑλλάδα, ὡς εἶχον κυβερνήσει αὐτὴν πρὸ τοῦ 1909, οὐ μόνον γῦδεν ἔκτοτε ἔμαθον

(1) Σημειωτέον δὲ ὅτι λίγες σελίδες ἔτι δὲν εἶνε ἐξηγημένη ἐκ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Παπαρρηγόπουλου. Ταπεινότερον καὶ οὗτος καὶ εὐτελέστατον Δυτικὸν σκεῦος, ἐπέτελεσε διαταγὴν τοῦ αὐθέντου του, γράφας ὡσαετιχῶς εἶχε γράψαι, ἀλλ' εἶνε ὁμολογούμενος ἀνίκανος νὰ ποιήσῃται γῦδεν τοιαύτης λέξεως. Ἀδύτη εἶνε προφανῶς ἐξηγημένη ἐκ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Κωνοτανίνου καὶ τοῦ Γεωργίου

Κωνσταντινιζόντες ἤθελον ἔχει ἐναντίον αὐτῶν καὶ τὴν κεκηρυγ-
ῆ ἀπέμαθον, ἀλλὰ τοῦναντίον, κυβερνήσαντες καὶ αὐθις αὐτὴν ἀπὸ
τοῦ 1915 ἕως 1917, μικροῦ δεῖν ἔφερον αὐτὴν εἰς ἐπιτελῆ κατα-
στοφῆν ; Καὶ ταῦτα πάντα, ἐνῶ συνάμα ὁ Κωνσταντῖνος καὶ οἱ
μέγην ἐχθρότητα ἀπασῶν τῶν φιλελευθέρων Δυνάμεων ἐκείνων,
αἵτινες διέπνοι οἴμεσον τὰ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸν οἰκονο-
μικὸν ἐπομένως ἀποκλεισμὸν καὶ τὴν πλήρη χρεωκοπίαν καὶ κα-
ταστροφῆν !

Καὶ ὑποτιθεμένου δὲ ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος, εἰλικρινῶς μετ-
νοήσας, διακήρυττε τὴν μετάνοιάν του ταύτην εἰς τε τὸν Ἑλληνικὸν
ἔθνος καὶ τὰς Δυνάμεις, ὡς ἰσοσθέν εἶχεν ἐπιβουλεύθῃ, παρεῖχε
δὲ πᾶσαν διαβεβαίωσιν καὶ ἐγγύησιν περὶ τε τῆς εἰλικρινοῦς με-
τανοίας του καὶ τῆς εὐθείας ἐν τῷ μέλλοντι πολιτείας του, ἐν τε
τοῖς ἐσωτερικοῖς καὶ τοῖς ἐξωτερικοῖς ζητήμασι, τίς ἠδύνατο καὶ
εἶναι ἀλοχίστην τὰ παρέσχη πιστὴν εἰς τὴν μετάνοιάν του καὶ τὰς
διαβεβαιώσεις του, μετὰ τὸσοῦτα καὶ τοιαῦτα κακοποιίας δείγ-
ματα πρὸς ἡμᾶς τε καὶ τὰς Ἐδεσγιέτιδας Δυνάμεις καὶ τὴν ἐπ'
αὐτοῦ ἐπίδοσον ἴσῳ κακῶν ἐπιφοδῶν, ἀποῦ μάλιστα ἡ Ἑλλάς,
πατέχουσα οἴμεσον τὴν ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΝ, εἶνε κατὰ τὸ ἡμῶν γά-
ργος καὶ τῶν σιενῶν τοῦ Ἑλλησπόντου, ὡς τοιαύτη δὲ πλήρη
ἔσον τὰ παρέσχη ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς Δυνάμεις ;

Ἐπιτόλως ἐπαρμένους μικροὶ ἢ ἀδιώρθωτοι κακοποιοὶ, ἤθελον εἰ-
παὶ ἐκεῖνοι, οἷτινες, παρὰ πάντα τὰ ἀνορέω καὶ τὴν ἐκτεθεῖσαν
πολιτείαν τοῦ Κωνσταντῖνου, δὴ ἐπίστερον, ὅτι ἤθελεν εἰσθαι
ἀνταγῆ ἢ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπάρδοός του καὶ ἡ ἐπὶ τῶν Δυνάμεων
ἔνοχός του,

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ἀποβλέπων εἰς πάντα τὰ ἐπιτεθέντα ἐν τῇ παρούσῃ, εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους, οὓς ἀποφύγομεν διὰ τῆς ἐκθρόνισεως τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ εἰς τὰ ἐπιτευχθέντα ἀνέκλιπτα ἀγαθὰ, χάρις εἰς τὴν ἐκθρόνισιν ταύτην, ἀποβλέπων δὲ συνάμα καὶ εἰς τὰς ἀνυπολογίστους συμφορὰς, αἰτινες, ἤθελον ἐπέλθῃ, ἐὰν καὶ πόρρωθεν ἔστω ἡδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ὁ φόβος τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανόδου του, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δεόν νὰ λησμονῆ δι' ὑπὲρ ἄλλοιέ ποτε ἐφαρμόζεται παρ' ἡμῖν «ΦΥΛΑΣΑΙ ΤΟΥ ΚΤΗΣΑΣΘΑΙ ΧΑΛΕΠΩΤΕΡΟΝ». Καὶ χαλεπωτάτη μὲν καὶ ἀνέλπιστος ὑπῆρξεν ἡ πραγματοποιήσις τῶν ὀνειρών τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀρᾷ μάλιστα, μικροῦ δεῖν, ἐνεκὰ τοῦ Κωνσταντίνου, ἔσσει ἐδάπτονιο τὰ θνεῖρα ταῦτα. Ἀξωνία ἐπομένως ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Βενιζέلفν, τοὺς Συμμάχους, τὸν Στρατὸν τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ πάντας ἐκείνους, οἵτινες, ἀφοῦ ἀπήλλαξαν ἡμᾶς οὕτω κακοποιοῦ Βασιλέως, ἐπῆρξαν συνάμα μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ οἱ συντελεσταὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ὀνειρών του. Χαλεπωτάτη δὲ οὐχ' ἥτιον, ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἔσσειαι καὶ ἡ διατήρησις τῶν κηθέντων ἀγαθῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα δὲν λειτουργήσῃ πράγματι ἡ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν καὶ πρὶν ἢ ἐπέλθωσι καὶ τὰ αἰετα ἀποτελέσματα τῆς Κοινωνίας ταύτης. Καὶ εἶνε μὲν ἀκίνδυνος ἐν τῇ παρούσῃ ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Τουρκία, ἀλλὰ καὶ νέα διεμορφώθησαν ἐν τῇ Βαλκανικῇ καὶ παρ' αὐτὴν Κράτη, νέα συμπερόνια τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ νέα ἐπομένως δύναται νὰ προκίνησιν συμμαχίαι καὶ πολλὰ ἐνδεχόμενα νὰ συμβῶσι. Δι' ὃ καὶ ἀρῶντος δεόν νὰ διατελῇ ἡ Ἑλληνικὴ διπλωματία, ἀνατιθεμένη εἰς πρόσωπα ἡδῶσαν ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνην. Ἀλλὰ μεγίστη πρὸ παντὸς παρίσταται ἀνάγκη τῆς διὰ παντὸς μέσου ἀπαλλαγῆς ἡμῶν καὶ ἐπιτελοῦς ἐκριζώσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Κωνσταντινισμοῦ, ὅπως ἀπολαύσωμεν ὡς οἴθ' τε τά-

χιοι καὶ ἐφ' ὡς οἶόν τε μακρὸν χρόνον, εσωτερικῆς γαλήνης, περισελλογῆς, ἀναρυντάξεως καὶ ἀρίστης ἐσωτερικῆς διοικήσεως. Αὕτη δὲ ἰδίως ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, δεόν νὰ ἐπιστήθη ἅπασαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν. Βεβαίως ὁ Βενιζέλος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀριστα διοικήσαντες ἀπὸ τοῦ 1910—1912, λίαν δὲ κατὰ νὰ πασοχολῆθέντες καὶ ἐπιτελῶς ἀπορροφηθέντες ἐπὶ μεγίστων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ζητημάτων, δικαιολογοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖν ἐὰν παρημελήθη ἡ Διοίκησις, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ 1912 διηνεκτεῖς ἰόλεμοι, ἰδίως δὲ ὁ παγκόσμιος πόλεμος, διετάραξαν σπουδαίως καὶ τὰ ἡμέτερα οἰκονομικά. Ἄλλ' ἤδη πρὸς τὰ ζητήματα ταῦτα δεόν νὰ στραφῇ ἅπασα ἡ προσοχὴ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν του. Οἱ συνεργάται δὲ οὗτοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι, δεόν νὰ ἀναζητηθῶσι πανταχοῦ καὶ διὰ παντός τρόπου. Ἀπαντες τὴν σήμερον οἱ μεγάλοι πολιτικοὶ τοῦ κόσμου ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Γαλίᾳ, ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ, προπαυδένουμενοι ἐκεῖ καὶ ἀριστα κατηγοριούμενοι, ἅπαντες οἱ μεγάλοι πολιτειολόγοι καὶ οἰκονομολόγοι ΟΜΟΦΩΝΩΣ φρονοῦσι καὶ διακηρύττουσιν, ὅτι πρὸς ἀνθρώποις ἐκ τῆς καταστάσεως, ἡμῖς ἀπανταχοῦ ἐδημιουργήθη, μετὰ τὸν παγκόσμιον, ἔνεκα τοῦ τρομεροῦ τούτου πολέμου, κλονισμὸν, ἐπιβάλλεται πανταχοῦ: 1) Πᾶσα καὶ μετὰ πάσης θυσίας δυνατὴ οἰκονομία καὶ περικολῆ ἐξόδων ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν Κρατῶν, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἐπιδοχὴ βαρυνάτης, ἀλλ' ἐν πνεύματι ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, ἀναλογικῆς φορολογίας. Διαφωτισόμενοι δὲ οἱ λαοὶ καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἐπιτάκτων περιστάσεων, ὡς ἐδημιούργησεν ὁ τοιοῦτος πόλεμος, θέλουσιν ὡς οἶόν τε ἀγογγύστως ἀποδεχθῆναι οἰανδήποτε φορολογίαν. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο δεόν νὰ σχηματίσωσι **ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΠΕΝΟΙΘΗΣΙΝ**, ὅτι τὸ προῖόν τῆς ἐν πνεύματι ἰσότητος ἀναλογικῆς φορολογίας δὲν θέλει κατασπιταλοῦσθαι εἰς περιττὰς καὶ πολυτελεῖς ἐν τῇ προϋπολογισμῶ θέσεις καὶ εἰς χορηγίας πρὸς φίλους τοῦ κόμματος· ἀπολαύσωσι δὲ συνάμα ὡς ἀντάλλαγμα τῶν θυσιῶν τῶν καὶ τῶν βαρυνάτων φόρων, τάξεως, ἡσυχίας, δικαιοσύνης καὶ ἄρσεως τῆς ἀσχρακερδεΐας καὶ τῆς ἐπικαταλλαγῆς. 2) Παρὰ τὰ κηδενητικὰ δὲ τοῦτα μέτρα, δεόν καὶ αἱ κοινωνίαι, παρεχουσῶν τὸ παράδειγμα τῶν λεγομένων ἀνωτέρων τάξεων, νὰ ἐπιδοκῶσιν εἰς πᾶσαν δυνατὴν λιτότητα, ἐγκράτειαν καὶ ἀπο-

τέμναι, να, διὰ τὸν τρόπον τούτον, καταπολεμηθῆ ἢ οπατάλη, ἢ ἐπερτίμησις τῶν πάντων, ἢ αἰσχροκέρδεια καὶ ἢ ἐπικαταλλαγὴ, ἀναστροφισζομένων οὕτω τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐκ τῶν ἀσπῶν μᾶλλον πασχουσῶν τάξεων, καὶ καταπολεμημένων συνάμα καὶ τῆς ἀπειλούσης ἡμᾶς ἀναρχίας καὶ τοῦ μπολσεβικισμοῦ. Πρὸς τοῦτο δὲ δεῖον νὰ σοσηθῶσι πανταχοῦ οὐλλογοὶ λιτότητος καὶ ἐγκρατείας, παντοιοτρόπως καταπολεμοῦντες καὶ σιγματούζοντες τὴν ἀκράτειαν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν. 3) Δέον πάντες καὶ πᾶσαι νὰ τραπῶσιν εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν καὶ οἰκονομικὴν ἐκμάθησιν πάσης βιοτεχνίας, ὑποβοηθουμένης συνάμα διὰ παντὸς τρόπου τῆς ἐντατικῆς καλλιέργειας καὶ βιομηχανίας.

Ταῦτα πανταχοῦ, ἐπιβαλαμβάνομεν, συμβουλεύουσιν οἱ μεγάλοι πολιτικοὶ καὶ πολιτειολόγοι καὶ οἰκονομολόγοι ἀπάντων τῶν πεπολιτισμένων καὶ παθόντων ἐκ τοῦ πολέμου Κρατῶν. Δὲν περιορίζονται δὲ εἰς λόγους μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐφαρμόζουσιν ὡς οἶόν τε τὰ ἀλάνθαστα ταῦτα θεραπευτικὰ μέτρα. Ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ ἰδίως, βλέπομεν τὰ ἐπελθόντα ἀμέσως λαμπρὰ ἀποτελέσματα ἀσπῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐπομένως ἀπαλασσόμενοι ἐντελῶς τῶν κινδύνων καὶ τοῦ ἀνείδους τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἡσυχοὶ τότε ἐσωτερικῶς, περικόπτοντες πᾶσιν ἐν τῇ προὔπολογισμῶ περιττῇ δαπάνῃ, καθιστάμενοι δὲ καὶ ἀντάρκεις ἀπὸ γεωργικῆς τοῦλάχιστον ἐν τῷ παρόντι ἀπόψεως, μετὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ οργάνωσιν τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης καὶ τῆς Σμύρνης, θέλομεν εὐχερῶς δυναθῆ καὶ κατὰ τῶν ἐνδεχομένων ἐξωτερικῶν κινδύνων ν' ἀντεπεξέλθωμεν καὶ νὰ φανῶμεν ἄξιοι τῆς τύχης, ἣτις, ἐπεφυλάσσοετο ἡμῖν νὰ ἰδῶμεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, πραγματοποιηθέντα ὄνειρα, αἵνα οὐ μόνον ὡς ἀπραγματοποίητα ἐπελαμβάνομεν, ἀλλὰ καὶ οὔτε νὰ σιλλάδωμεν ἐτολμάμεν.

Βεραχμει 5/50

ΔΡΑΧ ΔΥΟ

ΔΡΑΧ ΔΥΟ

04/50